

VAJAT ERP

BROJ:20

CENA 1 D.

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

INDIJANSKO SEDLO

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

INDIJANSKO SEDLO

Vladala je nesnosna podnevna žega. Sunce je bespoštedno žarilo. Ni daška vetra.

Iza lokomotive, koja je dahtala i huktala, kotrljali su se vagoni preko usijanih tračnica od Merikola prema zapadu.

U prvom vagonu sedela su tri putnika. Uz sama vrata, kod platforme, sedeo je stari Indijanac. Njegovo bronzano, vetrom šibano lice bilo je ukočeno i bez izraza — nalik na masku. Oči, kao dva sjajna komada uglja, nisu se pokretale. Seda kosa mu je u dugim pramenovima, sve do ramena, uokviravala lice. Nosio je šešir čudno postavljen na sred glave. U rukama je držao veliku kožnu torbu. Svetao kaput od jelenske kože bio je izbledeo, ispran i pokriven bezbrojnim zakrpama. Pantalone su mu bile od plavog platna, veoma široke i kratke.

Drugi putnik bio je takođe star. Imao je bujnu sedu bradu. Na glavi je nosio sivi polucilindar. Iza debelih stakala cvikera, pričvršćenih na vrh nosa, gledala su dva budna, siva oka. Bio je veoma uredan, lepo odeven po poslednjoj Sent Luis modi. Nije imao veliki prtljag. Kraj njega na sedištu ležala je manja ko-

na torba. Malo je nagnuo glavu u stranu i žmirkajući gledao kroz prozor u zaslepljujuću jaru.

Treći putnik je bio čovek od oko trideset pet godina, visok, širokih pleća i uzanih bedara. Nosio je stetson širokog oboda, koji, uprkos nepodnošljivoj žezi, nije skidao s glave. Lice mu je bilo tamno, preplanulo, gotovo kao i Indijančevo. Crna kosa sa plavičastim odsjajem uokviravala je tvrdo, uglasto i veoma ozbiljno lice, sa koga su gledala dva plava oka, koja su podsećala na glečerska jezera. Crno odelo bilo je unekoliko neprikladno za ovu žegu i ovaj kraj. Ali je veoma lepo pristajalo uz belu košulju i crnu somotsku traku oko vrata. Ovaj putnik uopšte nije imao prtljaga. I on je bio zagledan u pejzaž obasjan suncem.

Ispred njih je promicala pustinja Gila, najškrtija i najnemilosrdnija u državama, a ipak veoma impresivna u svojoj čudesnoj lepoti, pri odblescima sunca koji su je nešteditice obasjavali.

Tri putnika nisu razgovarala međusobno. Nije ih u tome sprečavalo samo kotrljanje i tandrkanje. Bili su čutljivi po prirodi — sva trojica.

Posle viščasovnog puta voz se uz veliku buku zaustavio u stanici Gila Bend.

U senci stanične zgrade stajao je jedan Indijanac i bezizrazno gledao ispred sebe. Ispod nekih starih izlomljenih kola ležao je pas i spavao.

To je bio Gila Bend, to jest ono što su putnici mogli da vide na desnoj strani.

Levo, nešto dalje od stanice, ležao je grad. Čudna mešavina drvenih kuća, kakvih je bilo mnogo na zapadu i belo okrečenih kamenih zgrada u meksičkom stilu.

Potrajalo je gotovo čitavu večnost pre nego što je voz krenuo dalje. Kada se kompozicija udaljila od grada, naglo su se, u istom trenutku, otvorila vrata sa obe strane vagona.

Dva čoveka u izbledelim vojničkim koporanima i tesnim pantalonama, sa širokim, svetlim šeširima i oznojenim košuljama stupila su u vagon. Putnici su veoma različito reagovali na ovu iznenadnu posetu. Stari sedobradi putnik gledao je zapanjeno. Indijanac nije ni skrenuo pogled na njih, a mladi ih je osmotrio samo na trenutak. Istini za volju, oba čoveka su imala zbog čega da skrenu pažnju na sebe. Naime, svaki od njih držao je u ruci veliki revolver. Jedan je prišao i stao uz Indijanca, a drugi je došao do sredine vagona i držao ostalu dvojicu putnika u šahu.

— Tako ljudi! Ostavimo nepotrebne priče! Pare na suncu, časovnike i ostale stvarčice!

Stari, sedobradi čovek je uzbuđeno disao.

— Ali ljudi... pa to... pa to je...

— Ne trtljaj, dedice, nego izbljuj svoju lovu, pa možeš mirno dalje da putuješ.

Drugi bandit, koji je stajao kraj vrata, pritisnu cev svog revolvra grubo u slabinu Indijanca.

— No, crvenokošće, nisi valjda gluv!

Indijanac sasvim lagano okrete glavu i odmeri lupeža pogledom punim prezira.

Sedi bradonja izvuče novčanik iz džepa i pruži ga banditu. Ovaj baci pogled u unutrašnjost i isceri se.

— Hej, dedice, neće ići tako. Ovaj je prazan. Hoćemo tvoj novac!

— Nemam više ništa. Unutra ima šezdeset dolara. Ne smatrate me valjda milionerom?

Bandit se i dalje cerio:

— Svakako ne. Ali, uprkos tome, napolje lovu, inače pucam!

— Časti mi, nemam više.

Na to ga bandit udari. Stari se samo skljojka.

U sledećem trenutku priđe čovek u crnom odelu i naglo tresnu bandita.

Drugi lupež na vratima odmah opali. Nije uspeo da još jednom povuče oroz, jer ga Indijanac udari tako snažno za vrat šakom, da je pao na pod kao pokošen.

U to se pribrao prvi bandit, okrenuo se i upravo hteo da uperi revolver u napadačevu glavu.

Nije uspeo da opali...

Čovek u crnom odelu ga je samo delić sekunde ranije pogodio levom posnicom u vrh brade.

Ponovo je zavládala tišina.

Železnica je huktala i kotrljala se kroz osunčenu Gila pustinju. Vagoni su se tresli, škripali i grabili neometano prema zapadu.

Stari bradonja je sedeo kao okamenjen. Udarac ga je bez sumnje dobro ošamutio, ali strah je bio daleko jači. Pritisnuo je levicu na srce

i piljio u bandita koji je kraj njegovih nogu ležao na podu.

— Mister — obratio se čoveku u crnom odelu, koji je upravo otresao prašinu — to su pljačkaši vozova?

— Ma šta mi rekoste! — Visoki čovek oduze banditu revolver, isprazni magacin i zavrtači ga kroz prozor. Onda priđe drugome, koga mu oduze kolt, izvadi metke i htede je Indijanac bacio na pod, pa i njeda izbaciti oružje kroz prozor.

Indijanac podiže ruku.

— Već dvadeset godina priželjkujem da kupim ovako nešto, mister...

Čovek klimnu glavom i pruži mu kolt i municiju. Onda izvuče lupežu kaiš iz pantalona i veza mu njime ruke na leđa.

Stari, sedobradi čovek je još uvek stajao u sredini vagona koji se klatio, između dva reda sedišta i još uvek držao ruku na srcu, a desnom se grčevito držao za naslon sedišta.

— To... to je bilo jezivo, mister — rekao je mucajući.

U crno odeveni stranac je dvojicu lupeža, koji su u međuvremenu došli svesti, posadio na sedišta preko puta sebe. Gledao je mimo njih kroz prozor. Jedan od lupeža ga je gledao zakrvavljenih očiju. Konačno je otvorio usta i promrsio:

— Hej, čoveče, šta smerate s nama?

— Predaću vas šerifu u Sentielu! — uzvрати ovaj, izvuče crnu cigaru iz džepa i o prozor kresnu palidrvce. Nemarno je odbijao dimove.

Bandit nižeg rasta, Robert Šaf, momak od nekih dvadeset pet godina ugrizao se za usnu. Imao je mršavo, rošavo lice i žućkaste oči. Zabacio je malo glavu u stranu, huknuo snažno kroz nos i rekao:

— U Sentielu je Mek Ginti šerif. Stari bradonja, kome je novac bio vraćen, nasmeja se zlorado.

— To je tačno.

Lupež ispod oka odmeri svog kompanjona, pa kada je primetio da je ovaj bio bleđ kao kreč, obrati se žustro nepoznatom preko puta na sedištu.

— Znači hoćete da nas pustite da crknemo?

Stranac lagano okrete glavu:

— Da vas pustim da crknete? Ko je to rekao? Prosto ću vas predati šerifu. Ništa više.

— Ništa više? — uzviknu iznenada Šaf. — Čoveče, vi izgleda ne poznajete Mek Gintija! To je nadaleko najopasniji i najsuroviji čuvar zakona! Taj će nas tip bez i jedne reči saslušanja ili pitanja obesiti, pošto nam prethodno izbije po nekoliko zuba.

— Ljubazan neki čovek — primeti stranac zamišljeno.

Šaf poskoči:

— Ako meni ne verujete, onda pitajte Kasa. Ili ovog bradonju, on ga sigurno poznaje.

Kas Fin je ćutao.

Sedobradi, koga je Šaf bio onesvestio udarcem, reče cereći se:

— Da, Mek Ginti će sa vama srediti stvar po kratkom postupku, lupeži jedni. On je opasan momak, tipa Erp, razumete?

Gotovo iznenađeno čovek u crnom odelu podiže glavu, prekrsti ruke na grudima i upita:

— Tipa Erp?

— Da! — procedi Šaf. — On je ljuto pseto, kao i Vajat Erp. Nema kod njega, cile-mile, nego odmah krak! — Pri tom, pokretom ruke pokazao jasno šta bi to Mak Ginti uradio.

Stranac je trljao bradu.

— Tako, znači. Toj vrsti pripada dakle i Vajat Erp?

Robert Šaf dobaci svom apatičnom kompanjonu:

— Hej, Kas! Čuješ li ovo? Ovaj čovek ne poznaje ni Vajat Erpa! I on hoće da nas preda Mek Gintiju. Čoveče, urazumite se. Pa mi smo bar svi iste gore list.

— Kako to?

— Jasno! Vi ste sigurno kockar. A šta biste drugo bili? U redu! Vi imate munjevitú levicu, a možda ste dobri i s desnicom. No, ne pravite gužvu. Mi smo svi prijatelji.

Čovek u crnom uzvрати:

— Ma šta mi napriča, momče? Vi doista imate neobičan način stupanja u kontakt s prijateljima.

— Gluposti, čoveče. Nama je potreban novac.

— Ta će vam briga sada otpasti. U zatvoru ćete dobiti šta vam treba.

Približavali su se sve brže pustinijskom gradu Sentielu. Svako u Arizona poznavao je Džaba Mek Gintija. On je u ovom kraju bio strah i trepet gotovo isto koliko i poglavica Apača Kočiz.

Za Kočiza se tvrdilo da pored snage poseduje i izvanredno razvijen osećaj za pravdu i pravičnost. Za Mek Gintija to niko nije tvrdio.

Voz se kotrljao dalje prema zapadu.

Šaf je bio strašno oznojen. Obojica su se formalno kupala u znoju.

Šaf iznenada zausti:

— Mister, Mek Ginti će nas obesiti.

Stranac okrete glavu.

— Sudija će vam odmeriti kaznu.

— Sudija! Holmkomb je ispičutura. Kada bi pola dana ostao bez viskija, verovatno bi umro.

Stranac je ćutao. Posmatrao je užareni pesak.

Šaf se pridiže i zatetura prema čoveku u crnom.

— Imajte... imajte milosti. — Kolena su mu podrhtavala. Pustite nas!

— Da, ja treba sada da vas pustim, a kada budemo sišli u Sentielu, smejaćete mi se iza leđa. Sledeći voz će onda imati sreću da vas poveze. Ponovo ćete upasti u vagon s malo putnika i možda čak ubiti nekog od njih. Ne, momci, od toga nema ništa!

Šaf se nagnuo i gotovo zajecao:

— Ali to je besmislica! Niko ovde nije trebalo da bude ubijen. Bila je to samo...

— Čuti! Tvoj pajtaš je ispalio metak namene. To što me nije pogodio, nije njegova zasluga! Vi biste mene, a verovatno i ovu dvojicu, poubijali hladnokrvno, samo da bi se dočepali nekoliko dolara.

— Ne, mister. Morate mi verovati! Molim vas, nemojte da nas predate Mek Gintiju. On će nas po kratkom postupku obesiti.

— Sve ste vi to znali i ranije — prekide stranac Šafovo moljakanje.

Minuti su odmicali. Iznenada se vagoni stresose i voz uspori.

Šaf pritrča prozoru i naže se.

— Stanica! — uzviknuo je. — Stanica! Kas, gotovo je! Stigli smo. Taj hladnokrvni lupež...

U to vazduh zapara poklič iz više grla.

— Indijanci! — reče sedobradi razrogačenih očiju. Dva lupeža se brzo baciše natrag na svoja sedišta, a čovek u crnom poskoči. U ruci mu se munjevito stvori veliki, crni revolver. Voz je još više usporavao.

Čovek u crnom okrete glavu i pogleda starog Indijanca ispitivački.

Ovaj je sedeo mirno kao kip.

— Kod njega je moj revolver —
uzviknu Kas. Napred, neka puca na
tu bandu.

Čovek u crnom odmeri Kasa pre-
zrivo.

— To bi bilo malo suviše tražiti
od njega.

— Kako? To su Apači. Ako ne us-
pemo da ih oteramo, gotovo je s na-
ma. Neka konačno izvuče kolt i za-
uzme poziciju na prozoru. Nek' puca,
pas crveni!

— Na svoju braću?

Kas zaurla kao zver.

Napolju se spremao pakao. Buljuk
Indijanaca se kao oluja ustremio na
voz. Bili su već sasvim blizu vagona.

Stari bradonja je gledao izbezum-
ljeno napolje. Bio je gotovo lud od
straha.

— Stanite u zaklon! — uzviknu
mu čovek u crnom, ostajući i dalje
uz prozor.

Kas i Robert Šaf kliznuše između
sedišta.

Napolju je vladao užas! Veoma ne-
obična slika, gotovo fantastična. Na
žalost, nikom nije bilo do posmatra-
nja prizora. Dvadeset četiri jahača,
na konjima brzim kao kuršum, nap-
red crvenokožac sa šarenim perjem,
kakvo nose poglavice. U desnoj ruci
je držao pušku, a levom uzde. Imao
je izborano, vetrom šibano, mršavo
lice. Iza njega su jurili njegovi lju-
di, raščupane, duge crne kose, goli
do pojasa i svi naoružani puškama.

Pucnji su praštali i to sa obe
strane. Indijanci su se čas pojavlji-
vali, čas izčezavali iza tela svojih
konja.

Čovek u crnom baci brz pogled
prema starom Indijancu, podiže kolt
i počeo da puca. Pet metaka, jedan za
drugim.

Dva bandita se uspraviše i provi-
riše kroz prozor.

— Ništa! — procedi jedan. Nije ni
jednog jedinog pogodio.

— To mi i nije bila namera — uz-
vrati čovek u crnom, mirno puneći
svoj kolt.

— Štaaa?

— Zašto bi trebalo da ustrelim
Indijance? Njihov napad neće uspeti.
Pošto su propustili lokomotivu, a
voz je još uvek u pokretu, mogu
samo da pokušaju novi napad. No, to
je sada opasno, jer više ne mogu da
računaju sa iznenađenjem. Upozo-
reni smo.

— Oni će se sigurno vratiti! —
mrmljao je Šaf.

— Može biti.

— A onda? Hoćete li opet pucati
iznad glava?

— Sve zavisi.

Šaf se spusti na sedište.

— Neka vas nosi đavo — reče i
glava mu klonu na grudi.

Čovek u crnom je dobro predvi-
deo. Crvenokošci se nisu vratili. Poš-
to im nije uspelo da zaustave kom-
poziciju, odustali su. Pucnji sa pro-
zora vagona su ih rasterali.

Dva lupeža su disala sa olakša-
njem.

— Neka satana nosi tu bagru —
uzdahnu Fin.

Šaf se opet setio druge nevolje.
Mislio je na tvrdoglavog stranca, koji
je sedeo nemarno zavaljen kraj pro-
zora. On će ih za pola sata predati
Mek Gintiju.

Nebesa, zar se taj momak nikako
ne može umilostiviti? Mora da pos-
toji neka mogućnost, nešto što bi ga
omekšalo.

Kada je pogledao ponovo stranče-
vo tvrdo, odlučno lice, bilo mu je
jasno da od toga nema ništa.

Pa ipak, mora da nađe način da ga prinudi da odustane od svoje namere. Bandit je mislio da više ne sme da čeka. Bacio se uz žestok uzvik napred na stranca pokušavajući da ga glavom snažno udari u pleksus. Nije imao sreće. Čovek u crnom se izmače u stranu, a bandit prolete glavom isturenom napred i svom žestinom udari o naslon sedišta. Tresak o drvo bio je tako snažan da se bandit onesvešćen sručio na pod.

U vozu se uskoro osetilo lako podrhtavanje i tresak. Kompozicija je ušla u stanicu Sentiel.

Stranac u crnom ustade, uhvati Roberta Šafa i naglim trzajem ga podiže, daje drugom lupežu Finu zapovednički mig i naredi mu da krene napred.

Stari Indijanac ustade i izađe na platformu.

Sedobradi ostade sam u vagonu. Nije pokazivao nameru da siđe.

— Putujete li dalje? — upita ga stranac.

— Da.

— Hm, možda bi bilo dobro kada bi ste kod mesnog šerifa potpisali izjavu.

— Ne, ne — branio se čovek. — Sledeći voz polazi tek sutra. Osim toga, cela stvar nije toga vredna. Jedva čekam da preturim preko glave ovo jezivo putovanje.

Visoki stranac je stekao utisak da stari nije baš zainteresovan da se sretne sa ne baš omiljenim šerifom Mek Gintijem.

Bio je to momak džinovskog rasta, metar i devedeset, žućkastog lica, isturene brade. Ispod čekinjastih obrva gledala su dva siva, prodorna oka. Vilične kosti su mu bile jako isturene, što je njegovom licu davalo surov izraz.

Nosio je plavu platnenu košulju na čijoj levoj strani je blistala velika šestokraka zvezda. Preko bedara bio mu je opasan opasač načičkan mecima, a u futroli je, nisko obešen na levoj strani, visio težak kolt. Džab Mek Ginti je levoruk.

— Njegove košcate, opaljene ruke visile su niz telo i dosezale čak do samih kolena, kao kod orangutana. Doista je ostavljao neprijatan utisak na svakog.

Čim je stupio u kancelariju, stranac u crnom je to osetio. Gurao je dvojicu bandita ispred sebe. Šerif ih je posmatrao kao junad dovedenu na klanicu.

— Šta se desilo? — samo je promrsio kroz zube.

Stranac pozdravi i napravi se da nije primetio da mu Mek Ginti nije otpozdravio.

— Pokušali su pljačku u vozu između Gila Benda i Sentiela.

Mek Ginti ih je posmatrao. Onda ih je obojicu dokopao i ugurao u otvorenu ćeliju, pa tako snažno tresnuo vratima da se cela zgrada potresla.

— Napišite ovde izjavu — rekao je kroz zube, pokazujući rukom na pisaći sto. Stranac ga samo kratko pogleda, pa se dade na posao. Kada je bio gotov, šerif se upravo brijao. Samo je doviknuo preko ramena:

— Jeste li potpisali?

— Svakako.

Pošto je izašao iz kancelarije, stranac zastade trenutak na tremu i pogleda niz ulicu.

Žuti pesak pokrivao je zemlju između kuća. Sitan pesak, koji bi i najmanji povetarac uskovitlao u oblake.

Čovek zavuče ruku u unutrašnji džep kaputa i izvadi iz njega više-

struko ispresavijano pismo. Pogled mu je preleteo preko redova, koje je do tada već bezbroj puta čitao:

Ne mogu da ti pišem šta je po sredi. Moram to da ti kažem lično. Samo ti možeš da mi pomogneš. Nemam baš mnogo nade da ćeš moći da dođeš, ali ako ti je to ipak moguće, putuje se novom železničkom prugom do Sentiela. Odatle imaš još tri dana jahanja prema jugoistoku, između Groubr planina i Mohavk doline...

Pismo je nosilo sitan, nečitak potpis „Nik Parker”.

Stranac ponovo savi pismo i vrati ga u džep. Ponovo je pogledao niz ulicu. Onda se uputi prema kući, koja je bila ukrašena kitnjastom velikom tablom: BERBERNICA.

Berberin, mali ćelavi čovek tužnih očiju, prebaci mu preko ramena ubrus, koji je nekada, veoma davno, bio beo. Sada je, međutim, nosio na sebi raznobojne mrlje svih veličina.

Stranac razvuče lice u neprijatnu grimasu:

— Hej, mister, sečivo nije baš naročito oštro.

Berberin potvrdi:

— Znam. Ne mogu da odviknem svoju ženu da ujutru ne secka mojim brijaćem i verke za potpalu.

Iznenada iz neke od obližnjih kuća dopre užasan krik.

Berberin se na to uopšte nije obazirao, nego je mirno strugao bradu svojoj mušteriji.

Krik se ponovo začu. Ovog puta je bio gotovo životinjski, tako da se stranac trže.

— Izgleda da vaš zubar ima posla?

Berberin promrmlja začuđeno:

— Zubar, da, tako bi se nekako moglo reći. Koga on leči, taj više nema čime da žvaće.

— Kako to mislite?

Ponovo se prolomi krik.

— Pa, Mek Ginti saspe obično sve zube u grlo.

Stranac odgurnu ruku s brijaćem i ispravi se.

— Mek Ginti? Šerif?

— Da.

Na to čovek smače sa sebe ubrus, obrisa sapunicu s lica i polete prema vratima.

— Odmah ću se vratiti!

— Hej...

No, stranac je već trčao preko ulice.

Kada je otvorio vrata kancelarije, zastao je kao ukopan.

U jednoj od ćelija je ležao Robert Šaf onesvešćen, lica umazanog krvlju. U drugoj ćeliji stajao je Mek Ginti leđima okrenut i naslonjen na vrata i tukao Kasa Fina čije su ruke bile vezane. Lupež je posrtao unazad i udarao telom o zid ćelije. Urlao je kao ranjena zver. Krv mu je tekla na usta i nos.

Mek Ginti je udarao i dalje. Čovek se, iako s mukom, držao na nogama, a šerif ga je udarao pesnicom po licu.

No, neko ga naglo povuče unazad. Pred njim je stajao stranac koji mu je i predao dvojicu bandita.

Šerif ga je gledao zapanjeno.

— Vi? Šta tražite ovde?

Čovek je netremice gledao šerifa pravo u oči. Bio je to leden, opasan pogled.

— Zašto tučete tog čoveka?

Mek Ginti istrže ruku i uzmače korak. Oči su mu bile razrogačene od neograničenog iznenađenja:

— Vi ste poludeli, čoveče. Gubite se, ali brzo, inače ću i vas baciti na pod.

Bes mu je izbijao iz pogleda.

— Izadite iz ćelije, Mek Ginti — reče stranac ležerno.

Šerif se istog časa ustremio na svog protivnika. Njegova snažna pesnica okrznila je strančevu glavu. Ovaj je odmah spremno uzvratio udarac od koga se šerif zateturao.

Ali Mek Ginti je bio žilav čovek. Više od iznenađenja, nego od posledica udaraca koje je primio, bio je ošamućen. Brzo se pribrao i skočio napred. Udarao je opasno i teško. Kada se umorio od silnog zamahivanja i za trenutak zastao, video je mirno lice svog protivnika, koga nikako da pogodi. Čovek je poskakivao i kao fantom izbegavao teške udarce. Mek Ginti se već zaduvao i dah-tao kao divlja zver. Viknuo je promuklim glasom.

— Sada ću te raskinuti na komade, momče! Rastrgnuću te!

Njegov besni nasrtaj dočekao je stranac spremno aperkatom. Mek Ginti se odlepi od poda i svom žestinom tresnu o zid.

Uspeo je da se pridigne, pa čak i da zamahne još jednom. Onda ga je stranac dograbio za jaku i tako snažno tresnuo o vrata ćelije da su šipke počele da podrhtavaju.

Šerif je ležao na podu onesvešćen.

Kas Fin je sve ovo posmatrao otvorenih usta. I Šaf se u toku borbe povratio i, držeći se za rešetke, posmatrao borbu. Sada je gledao zadivljeno stranca.

— Mister — rekao je šapatom.

Stranac je podigao sa poda šešir i brižljivo ga čistio.

— Mister! Kunem vam se da bi nas on ubio. Nemojte nas ovde os-

taviti. Povedite nas sobom ako baš hoćete i predajte šerifu u prvom gradu. Mek Ginti je zver!

Stranac priđe, pusti ih iz ćelije i oslobodi veza.

Fin je gledao u pod. Šaf izlete, ob-risa rukavom krvlju umrljano lice i uhvati stranca za mišicu:

— Mister... kunem vam se... da vam ovo nikada neću zaboraviti. Ne znam šta Kas misli. Ali meni je ovo bilo dovoljno za ceo život. Sigurno neću zaboraviti... sigurno.

Stranac se okrete i bez pozdrava iziđe iz kancelarije.

Fin priđe stolu i pogleda izjavu, koju je stranac napisao. Iznenada mu oči postadoše velike kao kalifornijske okrugle mamuze.

— Hej, Rober, dođi ovamo! Pogledaj ovo!

Šaf priđe, baci uplašen pogled na onesvešćenog šerifa, a onda stade kraj stola.

I on je razrogačio oči, kada je video ispisanu hartiju.

Ispod izjave stajao je potpis. Dve kratke reči. No, bile su dovoljne da izazovu krajnje zaprepašćenje.

Ime koje je tamo pisalo bilo je tako značajno, da nije bilo kauboja, lupeža, sudije, rančera između Montane, Meksika, Kalifornije i Misurija koji ga nije znao.

— Vajat Erp!

Šaf je to skoro proročanski izgovorio. Pogledao je svog druga. I njegovo lice odražavalo je gotovo bogobojažljivost. Kada su iza sebe čuli šum trgli su se. Mek Ginti je dolazio svesti.

Fin polete prema njemu, otrže komad košulje i veza šerifu usta, veza mu ruke i uvuče ga u jednu od ćelija.

— Sada magla, što pre!
Dva lupeža odjuriše glavom bez obzira.

Mek Ginti se sasvim povratio. U divljem besu bacao se tamo-amo, pomišljajući da dođe do rešetki, ali su ga lupeži bili čvrsto vezali, tako da nije mogao gotovo ni da se makne.

Prošli su sati pre nego što je slučajno naišao mali, trbušasti Džoe Kanbaher. Ušao je brišući znoj s čela i tromo se sručio u stolicu iza pisaćeg stola. Nije primetio vezanog čuvara zakona, iako je Mek Ginti duvao kroz nos kao bik.

Kanbaher je bio tvrd na ušima. Ušao je, uzeo flašu s viskijem i na šerifovo užasavanje i bes, otpio dobar gutljaj. Onda je bacio pogled na papir koji je pred njim ležao na pisaćem stolu. Izvukao je cvikere iz džepa, stavio ih na vrh nosa i počeo da čita.

— Vajat Erp — mrmljao je. Zatim je skinuo cvikere i žmirkajući pošao prema ćelijama. Bio je veoma kratkovid. Lagano je prišao ćeliji. Smeškajući se i klimajući glavom posmatrao je vezanog čoveka kao kroz maglu.

— Aha, momče, imao si lošu sreću. Uleteo si u naručje velikom Vajat Erpu. Upravo njemu. To se zove maler. Sigurno momče. Nego... gde je drugi lupež. Bila su dvojica. Gde li je maršal? Rado bih ga video. Šta li je na sve to Mek Ginti rekao? Gde li je on? Imam s njim...

Kanbaher zastade u pola reči. Gur-
nuo je glavu, pokušavajući da je proturi između dveju rešetki. Žmirkao je i treptao svojim kratkovidim očima,

trljao ih svojim zdepastim rukama i ponovo žmirkao.

Iznenada uzmače.

— Šerif... Ali to ne može biti... Istina! Mek Ginti? Jeste li to vi doista?

Šerif samo što nije eksplodirao od besa, jer nije mogao da se oglasi. Mrmljanje i šištanje koje je izlazilo iz njegovih vezanih usta, stari nagluvi debeljko nije mogao da čuje.

Naprežući sluh svom snagom ipak je uspeo da nešto razabere.

— Mek Ginti! Za ime božje! To ste doista vi!

— Oh... — šerif se skoro onestestio od rastućeg besa i očajanja. Otkotrljao se u stranu. Njegovo inače blede, žućkasto lice bilo je crveno kao plamen.

Kanbaher je mucao.

— Ali, šerife! Kako ste samo dospeli unutra? Pa to je... to je užasno!

Najzad kleče kraj šerifa, odmahujući glavom. Skinuo mu je krpu s usana.

— Čoveče! Prokleti idiote! — siktao je šerif. — Ne držite mi tu govorancije. Isecite mi veze sa ruku i nogu! Brzo samo! Skinuću vam glavu ako ne požurite, mešino debela!

Drhteći, debeljko poskoči i potraži nož. Vratio se i počeo da seče veze. Mek Ginti je sve vreme vikao, dok je kratkovid čovek sekao. Upravo tu viku čuli su ljudi na ulici i hitali da odu što dalje.

Mek Ginti, to je bila rak rana grada.

Gradski oci, koji su ga pozvali, jer je upravo tada neka banda lupeža vršljala po okolini, davno su zažalili zbog svog izbora čuvara zakona. Imao je tri obračuna revolverima sa bandom. Dve noću i jednu u sred be-

la dana. Od tada su se velike bande povukle iz ovog kraja. Mek Ginti — od njega su zazirali.

Ali, Mek Ginti, na žalost, nije bio veliki čovek, kojim bi mogli da se ponose. Nije baš imao sjajan karakter. Surovost i bezobzirnost koje su bile veoma korisne, što se bandita tiče, nije mimoišla ni građane Sentiela. Ljudi su se sklanjali i zazirali od šerifa. Nije u gradu bilo ni jednog jedinog čoveka za koga bi šerif mogao da kaže da mu je prijatelj.

Građani nisu znali kako da ga se oslobode, da ga razreše dužnosti. Surovi, divlji Mek Ginti je ovde nosio zvezdu, a čoveka koji bi mu je oduzeo, jednostavno u Sentielu, nije bilo.

Kada su Mek Gintijeve ruke bile oslobođene veza, naglo je odgurnuo starog debeljka u stranu, i to veoma grubo. Uzeo mu je nož i sam se oslobodio veza na nogama.

Onda je skočio na noge.

Kanbaher, koji je stajao kod vrata, dožive da po drugi put bude grubo odgurnut, tako da je pao na pod.

— Gubi se, buragu debeli, inače će biti gužve!

Kanbaher ga pogleda uplašeno, pa pođe unatraske prema vratima, otvori ih i odgega napolje.

Nije zastao ni trenutak na tremu. Naprotiv, trčao je kao da ga gone furije preko ulice.

Mek Ginti je sedeo ukočena lica kraj prozora i gledao za njim.

— Idiot! — mrmljao je. Potom se okrenuo i pogledao izjavu na stolu.

Usne mu se pomakoše, kada je pročitao potpis.

— Vajat Erp! Doista. Ovde piše. Čak veoma čitko!

Šerif je trljao bradu. Onda stavi šešir na glavu, zatakne revolver u

futrolu i pođe, zveckajući mamuzama, napolje.

Pošto je napustio šerifovu kancelariju, upitao je jednog starog čoveka, udobno zavaljenog u naslonjači na tremu obližnje kuće, gde može da nađe konjušnicu.

Stari se isceri i reče promuklim glasom:

— Sve zavisi od toga šta vam je potrebno, mister!

— Potreban mi je snažan konj i jedna laka kola.

— Konja ćete sigurno dobiti preko kod Paulija. A što se kola tiče, biće prilično teško.

Čovek iz Misurija se zahvali i potraži trgovca konjima.

Džim Pauli je bio krupan čovek, grubog lica. Saslušao je strančevu želju, a onda pošao zajedno s njim u štalu. Izabrali su snažnog belca.

Vajat Erp se raspitivao za cenu. Trgovac reče jednu koja je bila prilično visoka.

Vajat protrlja ruke.

— Prilično visoka cena za ovog konja.

— To je odlična životinja. Bez mane...

Lak osmeh zaigra na Vajatovim usnama.

— Bez mane? Jeste li ikada videli konja bez ijedne mane, mister Pauli? Ja jesam jedan jedini put kod Komanča, u Raton Planinama.

Pauli nabra obrve:

— Hoćete li ovog konja ili ne?

— Daću vam deset dolara manje nego što ste tražili. Budite srećni, jer za dve godine, kada bude naišla sledeća mušterija, dali biste ga i za trećinu cene.

Trgovac samo klimnu glavom.

Vajat izvuče novac iz džepa, stavi ga na stub kraj korala i povede konja preko dvorišta.

Pauli je išao za njim.

Pre nego što je izišao, Vajat upita:

— Imate li možda i sedlo?

Čovek odmahnu glavom.

— Imao bih jedno. Ali koliko vas poznajem, tražili biste ga gotovo na poklon.

— Je li toliko loše?

Pauli dovuču jedno još dobro očuvano Arizona-sedlo.

Čovek iz Misurija ga je kritički posmatrao.

— I šta staje?

Pauli opet reče visoku cenu.

Čovek iz Misurija se i na to lako osmehnu.

— Recimo polovinu, prijatelju.

Pauli promrsi:

— Ol rajt! Tačno je da ovde retko ko hoće da kupi konja i odmah da ga plati.

Vajat Erp nije baš lako našao kola. Najzad je nabavio jedna u dvorištu kovača. Nalazila su se ispred jedne nastrešnice.

Bila su to laka kola, visokih točkova, kakva je Vajat imao u Dodž Sitiju i njima se već gotovo jednu deceniju vozio.

Bilo je već popodne kada je Vajat Erp krenuo iz grada u pravcu juga. Već posle pola milje počinjala je pustinja sa svojom oskudnošću i jednostavnošću. Grmlje, gomile kamenja, kaktusi i beskrajni žuti pesak.

Trag nekih kola vodio je kraj kaktusa, u pravcu juga. Vajat je sledio taj trag. Izgleda da je vodio do El Kampore, male stanice udaljene devet milja od Sentila. Odatle je Erp nameravao da sutradan nastavi put

ka jugoistoku, kroz pustinju. Uz škripu, su se kola kotrljala kroz žuti pesak.

Pošto je prevalio nekih pet milja, Vajat iznenada primeti neki pokret iza oskudnog žbunja.

Pustio je kola da idu dalje bez žurbe i, tobož zamišljeno, držao uzde oko levog zgloba. Onda se najednom bacio unazad. Kada se ponovo uspravio u sedištu, držao je kolt u ruci. Belac je grabio mirno dalje.

Čovek iz Misurija ugleda kraj jednog dvokrakog kaktusa neku spodobu kako sedi na zemlji. Nosio je blistavožuti sombrero, plave, prilično izlizane pantalone i razdrljenu, drčavo crvenu košulju. Lice maslinasto smeđe, bilo je skoro potpuno zaklonjeno obodom sombrera. Kao dva crna dijamanta blistale su mu oči. Lice su mu krasili dobro izbrijani brkovi.

Pored čoveka ležalo je sedlo, a nešto dalje, iza njega, mrtav konj.

Kada su kola stigla do čoveka sa sombrerom, ovaj počeo da trepće.

— Hej! — uzviknuo je i lagano prišao. Kada je stigao na sedam jardi od kola spretno je odskočio u stranu i zaklonio se iza kaktusa.

— Hooj! — uzviknu Vajat.

Belac se trže i kola počeo da se zaustavljaju.

— Helo, mister — reče čovek sa sombrerom.

Vajat podiže pogled.

Čovek izade iza kaktusa. Osmeh mu je blistao na licu dok se približavao kolima.

Vajat skoči na zemlju. Revolver je bio vratio u opasač. Iskustvo ga je bilo poučilo da nikome ne treba unapred pokazivati revolver.

Nepoznati je ispitivački posmatrao Erpa.

— Putujete li u El Kamporu?

Čovek iz Misurija potvrdi.

— Možete li da me povežete?

— Da. Šta je to sa vašim konjem?

— Mrtav je.

— Kako je došlo do toga?

Čovek odmahnu naglim pokretom ruke.

— Neki prokleti lupež je, izgleda, imao nešto protiv toga da ja jašem, a on ne. Ubio je konja podamnom.

— I?

— Sada nema ništa više protiv.

Vajat upitno odmeri čoveka.

— Pa, mrtav je. Leži preko među žbunjem. Jedan melez. Nije imao sreće, a ni ja. Sa sedlom na leđima nije baš udobna šetnja po ovom suncu.

Iako je bio izrazito malog rasta, čovek je delovao snažno i mišićavo.

— Ja sam Tom Manosa.

— Meksikanac?

Ovaj odmahnu glavom.

— Ne, mister. Moj otac potiče iz ravnice Sijera Madre, dole, na jugoistoku Arizone, a majka mi je došla iz Kolorada.

Dok su se kola kotrljala, mali čovek ispriča svoj životni put. Ni malo ružičast. Kada mu je bilo jedanaest godina, rođenje njegovog mlađeg brata majka je platila životom. Posle njene smrti otac se propio. Prilikom jedne od čestih svađa u kafani poginuo je od noža. Njemu je bilo tada tek četrnaest. Odveo je malog brata kod očeve majke u Hačitu i radio na jednom velikom ranču severno od El Pasa. Sa sedamnaest je otišao u San Karlos i pomagao vojnicima u izgradnji rezervata za Apače. Kada je došao veliki Džon Klung, poznati čovek indijanski uhoda, pomogao je Apačima. Tom Manosa je bio toga dana prisutan kada su zarobili rat-

nog komandanta Deronima. Tom Manosa to nikada neće zaboraviti. Na žalost, taj grozni Abot' Deronimo pušten je, pa su uskoro opet nastupili nemiri.

— Pa onda ste sigurno videli i Eskimicina? — upita čovek iz Misurija.

Tom se nasmeši.

— Naravno. Bio je poglavica Aravapah-Apača koji su bili miroljubivi.

Poznavao je celokupnu istoriju očajničke borbe Apača sa vojnicima.

— Šteta je za poglavicu — reče Tom zamišljeno, zavijajući cigaretu.

— Uistinu, nije bio tako veliki čovek kao Kočiz, ali je posedovao niz divnih osobina, koje čovek mora da zapazi. Sada je opet negde slobodan i krstari zemljom, sve dok ga negde neki plavokaputaš ne nađe i ustreli.

U razgovoru je vreme dosta brzo prolazilo. Kada je sumrak počeo da se spušta nad pustinju, u daljini se ukazale obrisi nekoliko kuća.

Tom Manosa pokaza napred.

— To je El Kampora.

— Prilično malo mesto — primeti maršal Erp.

— E pa slušajte: devet kuća u ovoj divljini. Čak veliki grad.

Vajat se nasmeja.

Bila je već skoro noć kada je beler dovukao kola sa dvojicom putnika u glavnu ulicu.

Iz jedne od kuća svetlost je dopirala na ulicu.

Tom žmirnu.

— To je „Gila“-salun. Tu se toči najgori viski u Americi. Ali je kafedžija zato prava atrakcija.

Da, Josef Morgan je doista bio prava atrakcija. Bio je tako debeo da je jedva gledao. Govorio je engleski i španski i, kako je sam tvrdio,

još i francuski i nemački. Teško da je u El Kampori bilo nekog ko je mogao da utvrdi da li vlasnik saluna doista zna četiri jezika. Ali je engleski i španski govorio sasvim dobro i to je svima bilo poznato.

Vajat Erp je na jednoj od kuća, na prašnjavoj i oguljenoj fasadi, otkrio natpis „Hotel”. Iznajmio je sobu, a kola ostavio u dvorištu.

Vlasnik hotela je bio veoma star. Sedeo je pogrbljen i posmatrao stepenice, obasjane poslednjim zracima zalazećeg sunca.

Ugledao je na vratima dugonogog crnca, koji mu je pokazao sobu.

Vajat izađe napolje. Na ulici je još vladala žega. Drvene kuće kao da su sada ispuštale svu sparinu koju su tokom dana upijale u sebe. Čoveka iz Misurija privuče svetlost iz saluna. Morao je da govori s nekim koji bi ga mogao da ga uputi kojim putem da ide u Mohavk dolinu. Nije hteo da pita Toma Manosu. Nije ga poznavao, pa nije znao zbog čega se uputio kroz pustinju, a ono što je od njega čuo nije baš bila preporuka. Iako Vajat Erp nije spadao u ljude koji na prečac donose sud o drugim ljudima, činjenica da je Manosu otkrio među kaktusima, nije baš bila prijatna. Tom tek što je ubio čoveka i sedeo je čekajući da ga neko poveze u grad.

Kuda se bio uputio? Odakle je dolazio?

O tome, međutim, nije ni reč izustio i ako su to bile stvari o kojima je bilo najprirodnije da govori. Vajat mu nije postavljao pitanja. Manosa ga takođe nije pitao odakle dolazi i kuda se uputio.

Iz „Gila” saluna dopirala je na ulicu buka starog automatskog klavira. Bili su to zvuci stare Arizona

pesme. Vajat stade na širom otvorena vrata i zagleda se u lokal.

Gust duvanski dim obavio je goste, koji su stajali gusto sabijeni uz šank, ili sedeli za kockarskim stolovima. Vajat se probi kroz gužvu i priđe šanku da bi govorio sa kafedžijom. Da ne bi skretao pažnju na sebe naručio je, mimo običaja, čašu viskija.

Kafedžija, čije je masivno telo izazivalo divljenje i čuđenje, pogleda ispitivački Erpa.

— Izvolte — reče mrmljajući.

Vajat privuče čašu, ali ne popi iz nje ni kap. Izvukao je iz džepa jednu od svojih čuvenih crnih cigara, kresnuo šibicu o šank i upitao debelog vlasnika lokala:

— Mister, potrebno mi je jedno obaveštenje.

— Da.

Vajat duboko uvuče dim.

— Hoću dole do granice. Rado bih saznao nešto o putu.

— O putu?

— Da, kojim putem bi bilo najbolje?

Kafedžija odgovori prilično dvosmisleno:

— Granica je na jugu.

— Da, to sam već čuo. Možda vi znate put koji vodi kraj vode?

Erp je tačno znao da debeli razmišlja. Znao je i šta. Mislio je za čoveka iz Misurija da je možda bandit koga progone, pa hoće da se dočepa meksičke granice. Ili pak hoće nešto da isposluje u Meksiku. U svakom slučaju bio je momak kome bi mogao da izvuče par dolara. Tačno to je i razmišljao debeli vlasnik saluna u El Kampori. No na tome se i završilo. Razgovor je bio prekinut. Neko je iznenada prišao s leđa Erpu i potapšao ga po ramenu.

Okrenuo se i u istom trenutku dobio strašan udarac pesnicom po sred lica. Tresnuo je svom žestinom o šank.

Kroz suze koje su mu od udarca navrle na oči video je, nejasno, doduše, visoku Mek Gintijevu priliku.

Ponovo je nasrnuo. Iznenadni udarac bio je dobro planiran, ali drugi više ne.

Vajat je veštim manevrima i finta- ma uspeo da vrati svom protivniku nekoliko udaraca.

Mek Ginti se zanese unazad. Škr- gućući zubima, stajao je tu stisnutih pesnica, sevajući očima punim mržnje.

U salunu je vladala grobna tišina. Ljudi iz El Kampore su izgleda po- znavali šerifa iz Sentiela. Poznavali su ga dobro, kao uostalom svi ostali ljudi Arizone.

— Tako čoveče, sad je svršeno! — urlao je Mek Ginti.

Zatim se ustremi napred. Čovek iz Misurija se i ne pomače. Izbacio je samo malo levu nogu nazad i sa- čekao protivnika.

Mek Gintijeva desnica zviznu kao kuršum, ali promaši protivnikovu glavu za pola cola. I sledeći udarac je pao u prazno. Mek Ginti je kipteo od besa. Udarao je kao pomahnitao i nije pogadao cilj. Ljudi su posmat- rali tuču bez daha. Videli su kako je levica čoveka iz Misurija pogo- dila šerifove nepokrivene grudi kao mač. Mek Ginti je hvatao vazduh. Nov, još besniji nalet dočekao je maršal iz Dodž Sitija jednim kratkim ubitačnim aperkatom i pogodio še- rifa u vrh brade. Pogodak ravan udarcu kopita mustanga. Krupni čo- vek polete nekoliko jardi unazad i sunovrati se s treskom između dva stola.

Mek Ginti je bio gotov.

Tada skoči jedan od prisutnih i po- teže kolt.

— Šta je ljudi? Zar hoćete to da dozvolite? Mek Ginti može biti ka- kav hoće — ali on je šerif. Sledio je ovog čoveka. I sigurno ne bez raz- loga! Moramo ga odmah...

Glasni povici zaorili su se kafa- nom.

— Napred! Smaknite ga! — umeša se i debeli kafedžija. — On je bandit, hteo je preko granice. Ustrelite ga! Mek Ginti će vam biti zahvalan. Onda ćemo imati kod njega konačno bolje pozicije. Napred, momci...

Potpaljeni ljudi se mašiša za opa- sače.

Prasak se prolomi lokalom. Svi po- gledaše u tom pravcu. Na vratima je stajao mali čovek maslinastog lica u svetlo plavim pantalonama i pla- menom crvenoj košulji. Smejao se po- kazujući dva reda belih zuba. U le- vici je držao kolt koji se još uvek pušio. Vešto ga je vratio u opasač. Međutim, u desnoj ruci je i dalje držao pušku sačmaricu.

— Bro' veče, džentlmeni! Imam ovde jednu lepu Parker pušku. Ima domet od dvadeset jardi. Sa njom sam jednom pucao na sedamnaest Indijanaca. Svaki od tih momaka je bio nekoliko unci teži posle moje- pucnjave. Nikog nije mimoišlo po ko- je zrno olova.

Neshvatljivi Tom Manosa se iro- nično smejao. Levom rukom je do- takao obod svog sombrera, a onda se preteći uozbiljio.

— Sklanjajte te pucaljke, ljudi. Ako samo jedan od vas podigne gvožđuriju, pucaću. Onda će taj ne- promišljeni snositi krivicu zbog toga što će još desetak dobrih ljudi no- siti olovo u telu!

Revolveri su lagano vraćeni u opasače.

Mek Ginti, koji je tog dana već po drugi put doživio poraz, pridize se i drhtavom rukom dodirnu bradu. Gledao je namrgođeno u pod.

Tom pođe prema njemu.

— Hej, vidi ko nam je došao! Hrabri Mek Ginti? Veliki šerif iz Sentiela. Teško proklinjani derikoža iz Preskota!

Mek Ginti se uspravi i ustremi, još uvek se zanoseći, na novog protivnika.

— Ti, prokleti pacove! Zar još gamižeš? Dobro je da si ovde! Uhapsiću te zbog pucnjave!

— Hoćeš da me uhapsiš, Mek Ginti? — upita Tom bez trunke straha. — Da, verujem ti da to želiš. Rado bi me strpao u bajbok, jer ne možeš da zaboraviš da sam ti u Preskotu uzeo dve hiljade dolara na kartama. I tada si hteo da me uhapsiš, ali sam se ja vešto izmigoljio. Zar nije tako bilo? Zar nije tako bilo u Preskotu kada si bio pomoćnik Džefa Hantera, maršala? Sigurno se toga još uvek dobro sećaš?

Mek Ginti se podboči:

— Nebesa, šta je ovo danas? Prvo je došao ovaj momak iz Dodža...

— Iz Dodža? — upita iznenađeno jedan od prisutnih.

— Da — grmeo je šerif. — On je jedan sasvim sumanut i lažljivac. Danas pre podne doveo mi je dva bandita u moju kancelariju u Sentielu, napisao izjavu protiv njih, koju je hladnokrvno potpisao imenom Vajat Erp!

Povici čuđenja zaorili su se lokalom.

— Vajat Erp?

— Da, to je ime jednog maršala iz Dodž Sitija.

— Ma šta napriča, Mek — rugao se Tom Manosa. — Ovi ljudi nisu baš tako glupi da to ne znaju.

Mek Ginti isturi glavu i siknu:

— A ti, bedni lupežu, ti si još bio na strani ovog lažljivca i hohštaplera. Ti si hteo da ga izvučeš odavde i izigravaš heroja, kukavni melezu! Napred, baci pušku. Uhapšen si.

I ljudi su hteli da se maše oružja. Manosino lice postade preteći tvrdo. Držao je čvrsto pušku:

— Ništa se još nije promenilo ljudi. Puška mi je još uvek, kao što vidite, u ruci, a olovo nije postalo lakše.

— On preti čitavom gradu — umeša se Mek Ginti.

Na to se čovek iz Misurija odmače od šanka.

— Ne preti on celom gradu. Samo pokušava da malom broju izuzetno glupih ljudi objasni da se ne kockaju sa životima.

Mek Ginti se okrete.

— Sa tobom ću govoriti kasnije.

Vajat ščepa šerifa za mišicu i naglim trzajem ga privuče k sebi.

— Mek Ginti, slušajte me dobro. Nemam ni vremena ni volje da se više nosim s vama. Ali vam velim, ako se još jednom budemo sreli, trebaće vam bar osam dana oporavka. Tom, slobodno spustite tu pušku. Hvala vam. Nema više potrebe da ovim ljudima pretite. Osim velikog Mek Gintija, svi su uvideli šta je po sredi. Kafedžija, vi dakle ne znate put?

— Ne — žustro uzvratil debeljko.

— O! rajt!

Erp baci novac na šank.

Šerif iz Sentiela ga je gledao kao razjarena zver. Kada je čovek iz Misurija hteo da pođe pored njega, idući prema izlazu, šerif reče otežući:

— Vi ostajete ovde, momče!
Pošto Erp nije reagovao, Ginti ponovi.

— Stojte! — zatim izvuče kolt.

Vajat Erp se naglo okrete. U le-
vici mu je blesnuo veliki Bantlajn
revolver. Plavocrveni plamen suknu
do tavanice.

Kolt koji je Mek Ginti držao izlete
mu iz ruke i uz tresak pade na pod.

Šerif iz Sentiela je stajao kao ve-
liki orangutan. Onda polete napred.

Vajat je vratio revolver u opasač.

Ono što se posle toga dogodilo,
ljudi iz El Kampore neće nikad za-
boraviti.

Džob Mek Ginti je dobio najžešće
batine u životu. Nikad ranije, ni
kasnije, nije dobio takvu lekciju iz
bokserske veštine.

Istini za volju, šerif se branio, ali
su njegove reakcije bile suviše spore
i mlitave. Erp ga je tukao sve dotle
dok se nije kao marioneta sručio na
pod.

U lokalu je vladala grobna tišina.

Manosa, koji je stajao na vratima,
protrlja čelo i reče:

— To je bila borba stoleća, koju
sam godinama priželjkivao da vi-
dim. Moraće da leži više od nedelju
dana.

Tom nije ni slutio da je ljudima
koji su posmatrali borbu, srce bilo
na mestu. Grubijan Mek Ginti, su-
rovi čuvar zakona iz Sentiela, ostao
je ovde više puta u nemilom sećanju.
To što je on baš ovde dobio dobru
lekciju, moglo je samo da bude od
koristi.

Vajat Erp iziđe iz saluna praćen
Manosom koji se zadovoljno cerio.

Vajat je obrisao maramicom lice i
upitao:

— Čega tu ima tako smešnog,
Tom?

Mali čovek jedva izgovori od
smeha:

— Nalazim da je to veličanstveno.

— Porcija batina?

— To svakako. Nego, setio sam se
da ste ga još u Sentielu poklopili ti-
me što ste se potpisali kao Vajat
Erp. To je zgodna priča. Smatram
je veličanstvenom. Vajat Erp! Grom
i pakao, u takav poduhvat se nikada
ne bih upustio!

Onda se odjednom uozbilji i stade
uz jednu drvenu kuću iz koje je do-
pirala oskudna svetlost lampe koja
mu je osvetljavala lice. — Koliko
da znate, ja sam video Vajat Erpa.
Da, tamo u Santa Fe. Bilo je to
dosta davno. Odličan momak. Pola
glave viši od vas, nosi bradu koja
mu dopire do grudi, ima dugu kosu,
koja...

...mu pada do ramena — pre-
kide ga Vajat.

— Hej, odakle to znate? — upita
Tom.

— Pa, kako ste počeli da opisuje-
te, to bi jedino mogao da bude Bil
Hikok.

— Ne, nikako. Divljeg Bila sam
video u Topeki pre pet godina. Da,
toliko vremena je prošlo od tada.

— Vajat Erpa ste videli u San-
ta Fe?

— Da, kao što sam vam već re-
kao. Govorio sam s njim. Sedeli smo
zajedno sa još nekim momcima u
„Srebrnom kopitu”. Dobro smo po-
tegli viskija. U toku noći izbila je
gužva, pa tuča. No, budite spokojni
sve smo doveli u red.

— Vi i Erp?

— Da, ja i Erp.

— Je li šta ostalo čitavo u Santa
Fe posle te tuče?

— Svakako. Doduše „Srebrno ko-
pito” rastavili smo na parčiće. Vajat

je momak ko' gora. Šake su mu kao bisage, ali je duša od momka.

Čovek iz Misurija je klimao glavom. Zastao je ispred hotela.

— Aha! Nego, laku noć, Tom. I veliko vam hvala. Dobro ste to izveli u salunu. To bi se sigurno i Vajjat Erpu dopalo.

Manosa se počesa iza uha.

— Pa, da, svakako.

Vajjat mu pruži ruku.

— Do viđenja.

— Vi ovde stanujete?

— Da.

Erp se okrete, i već se uhvatio za bravu, a onda upita:

— Gde vi stanujete?

— Ja? — Oh, ja stanujem dve kuće dalje, u Linovom pansionu.

— Dobro. Dakle, laku noć.

Čovek iz Misurija otvori vrata i stupi u tamni hotelski hodnik. Ostao je da stoji iza vrata. Osluškiavao je.

Tek posle nekog vremena čuo je kako se Tom Manosa udaljava. Maršal otvori vrata i proviri na ulicu. Manosa je prešao ulicu i zastao kod jednog ambara.

U samo jutro sledećeg dana, dok je sunce bacalo svoje prve zrake preko horizonta, Erp je već bio u dvorištu.

Upregao je belca i pozdravio dugonogog crnog slugu.

Kola su se lagano kotrljala ulicom. U El Kampori je vladao mir. Gotovo neprijatan mir i tišina.

Iza jedne kuće iznenada stupi čovek. Bio je to debeli vlasnik „Gila” saluna. Jedva je pokretao svoje glomazno telo.

Vajjat zaustavi kola i počeo da posmatra debelog prilično oštro.

— Šta hoćete vi?

— Znam jedan put, mister — reče debeli šapatom.

— Ah — znači, noćas ste ga se setili.

— Da, baš tako.

— Veliko vam hvala.

Erp povuče uzde.

— Čekajte, mister. Vi valjda treba nešto i da ponesete?

Vajjat ga prostreli pogledom.

— Mister Morgan, sklonite mi se s puta. Nemam vremena na bacanje.

— Dobro. Ipak, reći ću vam. Držite se ovog puta. Morate napustiti grad sa istočne strane. Onda ćete posle pola milje naići na veliko polje kaktusa, kroz koje vodi put dalje.

Vajjat klimnu glavom, okrete kola i potera ih upravo u suprotnom smeru.

— Hej, mister! Pogrešili ste! Treba da idete prema istoku! — vikao je kafedžija za njim.

Maršal se nije obazirao. Izašao je iz grada ka zapadnoj strani.

Čim je izašao iz grada, put je gotovo odmah postao peskovit i počeo da se penje.

Iznenada, dok su kola prolazila kroz grupu kaktusa, Vajjat povuče uzde. Belac naglo zastade, podižući veliki oblak prašine.

Bila je to samo jedna ruka koju je čovek iz Misurija primetio. Ruka koja je mahala suvom grančicom.

Vajjat kliznu sa sedišta, i počeo prema kaktusima. Na jednoj zaravni se deo je čovek. Nosio je žuti sombrero, svetloplave pohabane pantalone i crvenu košulju. Na tamnom licu blistao je osmeh.

Čovek iz Misurija ga ispitivački odmeri.

— Otkud ste znali da ću baš ovuda proći?

Tom zabaci sombrero na zatiljak.

— Hm, pa to baš nije bilo teško odgonetnuti. Pošto vas je Mek Gin-

ti sledio, izračunao sam da ćete poći ovim putem.

— Prilično čudna računica.

— Možda.

— Otkud znate da me šerif motri? To čak ni ja ne znam.

— Znate vi to dobro, inače ne biste bili ovde. Ja dobro poznajem Gintija. On je ludak. Nikada i ni pošto neće zaboraviti poraze koje je od vas doživeo. Znači, prvo što je preduzeo to je da motri na vas. Vi ste u salunu rekli da hoćete na granicu. Niko živi ne napušta tek tako grad u pravcu severa, ukoliko putuje na jug. Osim toga, onaj debeli kafe-džija kao neryozan petao još od rane zore trčkara naokolo. On se, dakle, potrudio da vam odgovori na sinoćnje pitanje i pokaže put. Da vas je time upozorio na pravo stanje stvari, to mi je odmah bilo jasno.

Mali čovek se učini Vajatu čak previše lukavim.

— Šta vi tražite ovde?

— Čekam priliku da se povezem prema jugu.

— Na severnoj strani grada?

Tom potvrdi i nasmeja se značajno.

— Biću iskren i pošten, mister. Ni ja ne poznajem put do granice. Dole na istoku, kod El Pasa, i na celoj Sijera Madre ravnici snalazim se odlično. Ali ovde, u pustinji, ko tu može da se snađe? Duga je dve stotine pedeset milja od istoka do zapada, a sto dvadeset od severa do juga. Sve to treba preći, ako hoćete da obidete celu pustinju. Međutim, taj obilazak je nemoguće izvesti, Indijanci se potrude da takve namere svakom čoveku izbiju iz glave.

— Divni izgledi — primeti Vajat, penjući se u kola.

Mali čovek ga je posmatrao iskosa. U tom trenutku je neodoljivo podsećao na kućence.

— Kuda vi, u stvari, nameravate da odete, Tom?

Ovaj sleže ramenima i namignu na levo oko.

— To sam bog zna. Verovatno se negde nalazi strela koja će moje besmisleno bitisanje privesti kraju.

Vajat mu dade znak. Tom podiže sedlo, baci ga pozadi na kola i pope se do Erpa.

Pošto je zavio cigaru, reče pomalo tužnim glasom.

— Znate, mister, od kako sam izgubio konja, osećam se kao bez nogu.

Čutke su sedeli jedan uz drugog i gledali pred sebe. Belac je hrabro grabio kroz žuti pesak. Nije išao naročito brzo. To je izgleda bilo neminovno u ovom beznadežnom kraju. Beznadežnom? Svakako. Kakvo bi moglo da bude ovo golo, žuto, neplodno područje? Sve što se više išlo prema jugu, zemljište je bilo golije i neplodnije. Samo tu i tamo, retko su nailazili na po neki žbun. Ostali su samo kaktusi, koji su bivali upadljivo manji. Kao neke uzdignute očajničke ruke hrlili su prema visokom, plavom, usijanom nebu.

— Lepa zemlja, zar ne? — primeti Tom.

Čovek iz Misurija potvrdi.

Iako je bilo gorke ironije u ovoj primedbi imala je u sebi i zrnice istine. Uprkos svojoj beskrajnoj pustoši i siromaštvu, ova indijanska zemlja je bila veličanstvena.

Oko podne Vajat zaustavi kola kraj jedne grupe kaktusa. Rastinje nije pružalo naročito hlada, jer je sunce bilo gotovo u zenitu.

Tom je posmatrao iz kola zalihu vode, kad je Vajat skinuo cirađu da uzme nešto hrane.

— Hej, mister! — uzviknuo je uplašeno. — Ja sam vas smatrao pametnijim!

— Kako to mislite?

— Zar sa to malo vode mislite da pređete šezdeset milja kroz pesak?

— Ja nemam nameru.

— Ali to je dosta tek za dva dana. I to jedva za nas. Šta će konj piti? On će se, mislite, zadovoljiti peskom?

Vajat se bez komentara sruči u senku oskudnog rastinja, a Tom nastavi: — Konj nije baš tako glup.

Manosa se sruči kraj Vajata gunđajući bez prekida: — Prokletstvo, ja sam...

Vajat ga krišom pogleda:

— Šta ste vi?

— Seo sam na pogrešnog konja.

— Je li?

— Da. Smatrao sam vas razumnim momkom. Sada, mogu da vam saopštim, pretabanaću ceo ovaj put na trag.

— Zbog čega to morate?

Manosa okrete glavu. Oči su mu bile okrugle kao u deteta.

— E, pa slušajte vi! Da valjda ne sanjate da ćemo u ovom paklu negde naći neki hladni, fini bunar? Zar ovde gde i kaktus jedva može da opstane, gde je žbunje jedno i sušeno?

Vajat je ćutao.

Manosa nastavi.

— Čova ti lepo ponese vode za jedan dan.

— A koliko je to trebalo da ponese.

— Najmanje nekoliko galona. Zalihu za pet dana. Ko zna koliko ćemo provesti na putu? Zar do sada nikada niste čuli da se u ovakvoj

peskovitoj pustinji čovek može i da zagubi?

— Slušajte sad vi mene, Tom. Prvo i prvo, nije mi bilo potrebno da mislim na dva čoveka, nego samo na jednog. A drugo, imam dovoljno vode za mene i mog konja. Poneo sam je. U svakom slučaju za celu sedmicu. Vi ste moje planove sasvim poremetili.

— Hej! — uzviknu mali Tom. Razrogačio je oči i posmatrao čoveka iz Misurija, kao da je ovaj šenuo pameću. — A gde li vam je ta — voda?

— Ispod kola.

Vajat zapali cigaretu i počeo za mišljeno da odbija dimove.

Tom Manosa ustade, otrča do kola, saže se i ugleda dole između točkova vezane bačve s vodom.

Smeškajući se, vratio se u senku kaktusa.

— Čoveče, pa to je genijalna ideja. Kako ste se toga samo setili?

— Preko u Ljanu, u Teksasu sreo sam jednog starog Indijanca, on mi je dao tu ideju. Voda ispod ostaje zaštićena od sunca, a od kretanja točkova struji vazduh koji je hladi.

— To ću morati da patentiram, kada se jednom budem vratio u Preskot.

Izgleda da nije bio sebičan mali melez sa žutim sombrerom. Izvukao je jednu flašu iz bisaga i upitao:

— Znate li šta je ovo?

— Da, to je „Aljaska-voda“, zar ne?

— Tako je. Mi je ovde zovemo ledena voda. Fino hladi. Dovoljno je da mrtvi žedni otpijete samo gutljaj. Kada vaša zaliha bude potrošena, može nam ovo potrajati za još koju milju.

— Ta stvar je vraški skupa.

— Tako je, ukoliko se kupuje.
— Zar ste je dobili na poklon?
Tom napravi čudnu grimasu.
— Pa, moglo bi se reći. Samo što debeli Morgan ne zna da mi je poklonio.

— Morgan? Kafedžija iz El Kampore?

— Da.

Tom opet sleže ramenima, i vrati bocu u bisage.

— Kada je debeljko jutros u ranu zoru kao ludi petao jurio okolo i šunjao se, ja sam malo navratio u salun. Hteo sam, naime, da pre doručka popijem čašicu. Međutim, on se nije vratio. Tada sam ugledao flašu „Aljaska-vodice”. Pomislio sam da je on kako god okrenete vama ostao dužan, jer je juče kao pas lajao protiv vas. Eto uzeo sam ovu flašu. Kao poklon, svakako. Razumete li?

— Ne — uzvрати Vajat-suvo.

— Kako to? Uostalom, nije ni važno. Važno je jedino da imamo ledenu vodu. Šta koristi što stoji u onoj memljivoj jazbini u El Kampori?

Vajat okrete glavu. Gledao je u drugom pravcu. Primedba malog skitnice bila je tako smešna, da prosto nije mogao da zadrži ozbiljan izraz na ligu.

Pošto su se neko vreme odmarali, Erp skloni vodu i hranu i upita:

— Kako se uopšte zovete? Naime, ja mogu da vas sve dok ne umremo od žeđi ili dok nas ne pogode otrovne strele Papagos-Indijanaca zovem, mister. Možda bi vam ipak bilo prijatnije da vas oslovljavam po imenu.

— To mi je prilično svejedno, Tom. Osim toga, već ste čuli da se zovem Vajat Erp.

— Ah da — isceri se Tom — što se mene tiče...

Putovanje kroz jednolični predeo nastavljeno je.

Posle podne sunce je formalno užarilo pesak. Konj je sve sporije napredovao.

— Zar ne bi trebalo da malo predahnemo. — reče Manosa, brišući ožnojeno čelo.

— Možda napred, iza duna, ima malo hlada.

— To ja stalno pomišljam. To jest, mislim koliko na hlad, toliko i na Apače. I jedno i drugo nas možda napred čeka.

Hlada nije bilo. Ali je zato Vajatovo oštro oko otkrilo na potpuno ravnoj površini peska, gotovo nevidljiv trag.

Sišao je s kola, obišao peščanu dunu i osmotrio oko sebe.

Samo pesak, pesak, pesak.

A dole, u udoljici, neprimetan trag. Bio je sasvim svež i poticao od jednog jedinog jahača.

Kada se vratio do kola, Tom ga je upitao:

— Jeste li šta otkrili?

Vajat pokaza na daleki trag.

— Jednog kojota — primeti Tom.

— Nažalost, ne. Sumnjam da bi kojot sedeo na konju i mogao da ima dve ruke, dve noge i crvenu kožu.

— Kako li ste to zaključili?

— Jahao je nepotkovanog konja. Nastavili su put.

Popodne, kada su iz daleka nazreli čitav lanac peščanih duna, Tom se oprezno osvrtao oko sebe.

Konačno Vajat zaustavi kola, skide vinčesterku i siđe.

— Ostanite ovde, a ja idem do duna da malo osmotrim naokolo.

— Da ostanem? Hej, pa to je suviše opasno — reče Tom žustro. — Ako se crveni nalaze iza duna, ni vama se ne piše dobro. Neće vas pustiti da pridete ni na puškomet. Možda ih ima dvadeset!

— Pa šta? Vi imate konja, kola i još kojekakvih korisnih stvarčica. Ako uspete da se izvučete, potražite u Mohavk dolini mog starog prijatelja Nika Parkera. Zbog njega sam i krenuo na ovaj put.

— U Mohavk dolinu? Ne mislite valjda ozbiljno da još dalje jugoistočno idete kroz ovaj pesak.

— Pa i to je put ka granici.

Tom zabaci svoj sombrero na zatiļjak.

— Znači, vi ne nameravate u Meksiko?

— Ne, ne znam šta bih tamo!

Mali čovek ljutito obrisa lice.

— To je baš lepa zablude.

Vajat se zavalio u sedište.

— Kuda ste se vi uopšte uputili, Tom?

— To ni sam ne znam. U svakom slučaju, ne u Mohavk dolinu. Mislio sam da mudar momak kao vi, koji je izmakao Mek Gintiju, zna šta hoće. On će sigurno otputovati nekuda gde može da se živi. To, da ste vi tako luckasti, da se ovde mučite u pesku kroz područje opasnih Papagalosa, samo zato da biste u Mohavk dolini posetili prijatelja, e to mi doista nije ni palo na pamet.

— Taj prijatelj mi je napisao pismo, Tom.

— To vam verujem. Pre tri ili čak pet godina.

— Ne, nego pre nekoliko nedelja.

— Vajat izvuče pismo iz džepa i pruži ga Tomu.

Mali Manosa pogleda samo omot, ime i adresu. Onda obori glavu.

— Vi ste doista Vajat Erp? — govoreći šapatom je izgovorio.

Čovek iz Misurija zakloni šakom oči i pogleda u pravcu duna.

— Da, to sam vam već nekoliko puta rekao.

— Ah... — Tom se lupio po čelu. — Mogu li ja još uopšte da se spasem? Bežim od jednog šerifa, a putujem sa maršalom kroz pustinju! Grom i pakao! — Zario je lice u šake. — I to sa najžešćim vukom koga ova zemlja zna. Ni sa kim, do sa samim Vajat Erpom! Čoveče, kada sam sinoć čuo to ime, bilo mi je mučno u stomaku.

— Pa ja vas nisam molio da me sledite.

— Tako je, tačno. Prvi put u životu poveo sam se za dobrim licem. Neka me đavo nosi. I vas zajedno sa mnom.

Vratio je Erpu pismo, skočio sa kola i skinuo sa njih sedlo. Uz dubok uzdah bacio je teško sedlo na leđa i pošao bez pozdrava.

Vajat je gledao za njim.

Posle dvadeset koraka mali čovek se okrete i reče:

— Šteta, inače ste ostavili na mene odličan utisak.

Čovek iz Misurija se nasmija.

— Doista?

— Da.

— Hm. — Tom Manosa je piljio u pesak.

— Šta mislite sa kakvim sam zadovoljstvom samo držao sačmaricu Mek Gintiju ispod nosa? Mislio sam da pritom jednom pristojnom momku činim uslugu. Da sam znao da ste vi još gori.

— Mek Ginti je siledžija, čovek za koga bi bilo bolje da ne nosi zvezdu. Za nekoliko godina će sigurno biti drugačiji. Vlada će se pobrinuti za to

da zvezdu nose samo oni ljudi koji joj neće škoditi. Možda bi Mek Gintiju odgovarao grad u kome žive sami razbojnici. Ali, ne da bude šerif. On ima loše manire.

— To vi zovete lošim manirima? Pa on je i sam bandit. Znam to pouzdano. Šerif koji svakog malog lupeža obesi i onda zadrži njegove stvari, za mene je i sam bandit. Možda je on nekada i uspeo da se dočepa nekog velikog razbojnika, ali je u Preskotu i Sentielu i sigurno još u nizu gradova došao glave sitnim lupežima koji su sigurno bili bolji od njega.

Vajat je bio ubeđen da je ovaj Tom Manosa i sam bio sitan, mali lupež. Ali ono što je rekao o Mek Gintiju, bilo je najverovatnije tačno.

— Morate da znate, šta hoćete, Tom. Ako hoćete da na putu za El Kampur umrete od žeđi, ili padnete pogođeni indijanskom strelom, onda srećan put.

Manosa se iznenada isceri.

— Da, u pravu ste. Možda je ipak daleko bolje da zajedno s vama poginem u Mohavk dolini, u borbi s Indijancima. Možda će jednog dana svet saznati da je mali Tom Manosa poginuo boreći se rame uz rame sa velikim Vajat Erpom! Gotovo sigurno će se to saznati. U vašoj blizini radije ulećem u rizik. Pa, ako nemate ništa protiv, poći ću s vama!

Dok je Tom opet stavljao natrag svoje sedlo pozadi u kola, Erp pođe prema dunama.

Na svoje iznenađenje, mali melez je mogao da vidi kako je Erp izabrao veoma spretno osmatračko mesto.

Među dunama nije bilo nikoga. Još tri puta je tog dana čovek iz Misurija išao u izviđanje okoline. Srećom, uvek bez rezultata.

Kada je mrak počeo da se spušta i narandžasto crvenu boju smenila tamno ljubičasta, odlučili su da tu prenoće. Posle večere reče maršal:

— Moramo stražariti na smenu.

Noć je mirno protekla. Još nije sasvim svanulo, kada su nastavili put.

Tom je ćutke pušio. S vremena na vreme bacao je krišom pogled na svog saputnika.

Iznenada reče:

— Praskozorje je vreme Apača. Oni ne znaju za umor. Posle kratkog doručka bacaju se u svoja Džakarila-sedla i jure...

Tomu očigledno nije bilo najprirodnije u sopstvenoj koži. Dok su sedeli bilo je sve tiho, pa su mogli da čuju svaki šum, bez obzira iz koje daljine dolazio. Ali sada sve šumove je nadjačavalo kotrljanje točkova i konjski topot po pesku. Crvenokošci su veoma lako mogli da se prišunjaju, a da ih i ne primete. Na sve to je mislio Tom Manosa i toga se pribojavao.

Međutim, ništa nije govorio o svom strašuu. Pričao je o Indijancima, smejući se pri tom što beli ljudi njihove pokrove za konje zovu Džakarila, što u stvari potiče od imena indijanskog plemena Džakarilas. Čudno je i to što Indijanci sede samo na tim šarenim pokrovima, sasvim bez sedla.

— To Džakarila sedlo je užasna stvar. Jednom sam gore u San Karlos-Rezervatu, gde sam bio zamenik Džona Kluna, pola dana bez sedla, samo sa Džakarila pokrovom, jahao. Kada sam sišao s konja bio sam kao razglavljen.

Vajat je primetio da se njegov saputnik malo-malo osvrće na sve strane.

Najzad je sunce izgrejalo, a sa njim je došla i žega. To je obojicu ućutkalo, ubilo im svaku volju za razgovor. Po podne je teren počeo da biva strm. Kola su daleko teže išla uz brdo.

Vajat zaustavi konja. Kada su hteli da nastavi, Tom primeti:

— Prosto je neshvatljivo da još nisu stigli. Već odavno su nas otkrili. Mogu da se kladim. Ni jednom belom čoveku ne može da pođe za rukom da prođe kroz njihovu zemlju neprimećen. Čuo sam kako je to Džeronimo lično rekao u San Karlosu.

U kasno popodne Vajat iznenađa zaustavi kola. Tom se naglo trže.

— Šta se desilo?

— Tamo napred — u pesku.

Obojica skočiše s kola. Na Tomov iznenađenje Erp ponese sobom i vinčesterku. Četrdeset jardi ispred konja ležala je u pesku šarena strela. Indijanska strela. Tom ga je posmatrao razrogačenih očiju:

— Papagalosi — rekao je šapatom.

— Vrh je crn, iza toga dolazi belo, onda crveno, žuto, belo i opet crno. Boje Papagalosa.

Vajat se osvrte. Svako moguće skrovište u okolini oštro je osmotrio. Šezdeset jardi zapadno od njih ležao je veliki, sivi kamen. Visok do pojasa i prilično širok. Takvo kamenje su u toku popodneva češće viđali. Senka, koju je ovakav kamen bacao, bila je oštra i uglasta. Da je čovek iza njega bio sakriven morali bi da ga vide. Ali, možda je ležao. Teško, kamen ipak nije bio tako širok.

Na istoku je bio jedan veći, poluosušeni kaktus. Iza njega bi možda mogao da se zakloni neki vitak čovek, ali bi Vajat ipak morao da pri-

meti njegovu senku. Dalje prema istoku, na nekih dvadeset pet jardi odstojanja nalazio se još jedan, manji kaktus. Vajat se vrati do kola. Tom ga je sledio.

— Kako li je samo ona strela dospela tamo? Sigurno nije dugo u pesku. Boja je još sveža. A nigde nikakvog traga.

— Hajdemo pod kola — reče Vajat tiho.

— Zašto?

— Jer nije isključeno da je Indijanac prislonjen iza kaktusa.

— Iza onog žgoljavog rastinja?

— Da.

— Strela je odapeta lukom. Vidite li mali trag u pesku.

— Nebesa.

— Lezite pod kola.

U tom trenutku začulo se neko tiho zviždanje u vazduhu, a onda udar. Između dva čoveka zarila se strela. Još je poigravala. Zabila se u kola.

— Okrenite kola. Konja prema severu, doviknu čovek iz Misurija, trčeći prema istoku.

— Ostanite ovde — urlao je Tom dok je okretao kola. Najzad su kola bila postavljena kao barijera naspram juga. Tom je stajao kraj konja i gledao za svojim saputnikom. Ovaj najednom pade u pesak pljoštalice kao daska. Jedna strela prelete preko njega i zabi se u pesak.

Vajat ponovo poskoči. Išao je prema severoistoku. Najzad zastade i podiže pušku.

Tomu zastade dah.

Preko iza kaktusa senka kao da se pomerila. Onda se pomoli neka crnokosa glava, bronzano lice i gornji deo trupa go, pa konačno pantalone boje peska. Indijanac se pomeri ka drugom delu kaktusa, prema zapadu, gde mu se izgleda či-

nilo da je bezbedniji, ili bar sigurnije zaklonjen od puške. Tom poteže kolt iz opasača. Nebesa, da je bar zadržao pušku sačmaricu, koju je već pre toga izvukao iz nekog sedla ispred „Gila” saluna.

Indijanac kao da uopšte nije obraćao pažnju na njega.

Onda Manosa na svoje užasavanje ugleda kako maršal lagano ide s podignutom puškom prema kaktusu. Iza koga se nalazio Indijanac.

Kada je prišao bodljivom rastinju, zaurla Tom koliko ga je grlo nosilo.

— Stojte, Erp! Pa to je ludost. Zapeo je strelu na luk!

Vajat je išao dalje. Onda, kada je stigao na nekih dvanaest jardi do polusasušenog kaktusa, poskoči Indijanac kao opruga i odape strelu. Čulo se njeno preteće šištanje kroz vazduh.

Tamo gde je beli čovek do pre jedne sekunde stajao, strela se zari u pesak. Čovek iz Misurija se bacio u stranu, i to u poslednjem trenutku. Tom proguta pljuvačku. Vajat otkoči pušku. Metalni zvuk je svoj trojici kidao nerve.

Indijanac ga je gledao zapanjeno, širom otvorenih očiju. Još nikada nije video belca koji prilazi crvenokošcu sa puškom u ruci, a ne puca, čak ni kada je na njega odapeta strela.

Indijanac je držao luk u ruci. Odavno je već trebalo da izvuče strelu iz tobolca. Međutim, nije mogao da pokrene ni ruke, ni noge, ni jedan deo tela: stajao je kao okamenjen i buljio u visokog čoveka koji mu je lagano prilazio.

Pet jardi od Indijanca. Erp najzad stade. Njegov pogled je bio prikovan

za Indijančevo lice. Glas mu preteći odjeknu.

— Baci luk na zemlju!

Crvenokožac je slušao engleske reči. Dobro je razumeo. Shvatio bi i da nije razumeo. Bila je to naredba izrečena na način koji ne trpi pogovor. Svi bi poslušali takvo naređenje, ali ne Apač. On je pripadao narodu rođenom u borbi i bio je spreman da se u ovom trenutku bori. Bacio se napred i potrčao.

— Pucaj konačno! — urlao je Tom.

Ali maršal je stajao kao od kamena isklesan.

U Indijančevoj ruci zablistao je nož. Vajat koji je stajao blizu, saze se u poslednjem trenutku. Uspeo je da ga uhvati i da mu izbije nož iz ruke. Hladno ga je gledao i naslonio mu cev puške na grudi.

Indijanac pokrenu usne.

— Pucaj! — prosiktao je.

Tomu su se usta osušila od uzbuđenja. Ali, šta je s maršalom? Je li poludeo?

Istini za volju, čuo je dosta o tom Vajat Erpu. Mnoge stvari, koje su prilično avanturistički zvučale. Ali da je tako hladan i odvažan to nije ni u snu slutio.

Indijanac se ne pomače.

Vajat ga je netremice gledao:

— Baci luk — rekao je tiho.

Na to se Apačeva leva šaka otvori i luk skliznu u užareni pesak.

Crvenokožac je kipteo od besa. On će se boriti, čak i sada, kada je bez oružja, i kada je znao da će ga beli čovek prostreliti.

U to belac obori pušku. Apač ga je gledao, ne shvatajući.

— Šta hoćeš ti? — upitao ga je kroz zube.

— Uzmi svoj nož. Možeš da uzmeš i luk. Treba da odeš kod svoje braće i ispričaš im da im Vajat Erp nije neprijatelj. Video sam vaše tragove još juče. Znam da tvoja braća nisu daleko. Kaži im da nisam neprijatelj. Putujem u Mohavk dolinu kod jednog prijatelja.

Indijanac je stajao kao ukopan. Na licu mu se videlo da je rastrzan raznim osećanjima.

Čovek iz Misurija se saže, podiže luk i pokaza rukom na nož.

— Uzmi ga. Noćni vetar će ga zatrpiti kad uskovitla pesak. A ti si ga sigurno skupo platio.

Onda mu maršal pruži luk.

— Evo ti ga. Radovao bih se da čujem tvoje ime.

— Nemam još imena.

— Onda ću te ja nazvati „Veliki nož”. Nemoj zaboraviti to ime, a takođe zapamti da svojoj braći prenešeš ono što sam poručio.

Ne shvatajući ništa, crvenokožac je video kako se beli čovek okrenuo i pošao prema kolima, noseći pušku.

Tom je sve vreme držao svoj veliki kolt i nije ispuštao Apača iz vida.

Kada je maršal stigao do njega, uzdahnuo je duboko.

— Nebesa, ali je to bilo gusto! Ili ste siti života ili uopšte nemate živce. Lupež vam je mogao mirne duše odapeti strelu u leđa.

— Kako?

— Pa lukom, zaboga! Šta mislite da oni to ne čine brzo?!

— Morao bi prvo da izvadi strelu iz tobolca. Čak i da je hteo da baci nož na mene, morao bi prvo da podigne ruku. Taj pokret bih video. Naime, išao sam tako da mogu da posmatram Apačevu senku.

Tom zviznu lagano kroz zube.

— Pakao, vi ste jedan ovejani momak. Pogledajte samo, on odlazi.

Da, Apač se okrenuo i pošao.

— Kako to da nismo videli njegov trag?

— Zbog toga što je još od noćas ovde.

— Od noćas?

— Da. Pa druga mogućnost ne postoji. Noću duva južni vetar. Gotovo svake noći. On uskovitla pesak i uništi gotovo sve manje tragove. Naravno ne tragove kopita i točkova, ali trag jednog jedinog čoveka, svakako.

Tom klimnu glavom.

— Ali ako vi uobražavate da smo nešto dobili time što smo ga pustili, u velikoj ste zabludi. Apači su vukovi kada se bore. A bore se stalno. Ovaj čovek ne može da se vrati svojim ljudima i kaže šta se doista dogodilo. Ostali će ga prezreti, jer se nije vratio kao pobednik ili što nije ostavio kosti u pesku.

Vajat se složi.

— Znam to... Zbog toga će lagati. Lagaće da bi mogao da opstane među njima. No, ma šta bude drugima govorio, neće zaboraviti da nisam hteo da ga ubijem.

Dalje su veoma sporo napredovali. Predeo je bio sve manje pregledan, brežuljkast, a pošto je iza svakog brežuljka mogao da vrebata Indijanac, Vajat je gotovo stalno išao u izvidnicu. I to, jasno, pešice. A to je bila vraški teška stvar za čoveka koji je najveći deo života proveo u sedlu. No, na taj način su bili mnogo sigurniji, a ni Indijanci nisu mogli da ih napadnu neočekivano.

— Zbog čega moramo u Mohavk dolinu? — upita Tom.

— Pa to već znate — uzvratí maršal.

— Je li doista samo to u pitanju?

— A šta bi još drugo moglo da bude?

Tom odmahnu glavom.

— Nikada vas neću shvatiti. Zar da se čovek tako muči kroz pustinju i prelazi beskrajne milje, tuče se sa šerifom i Indijancima, izgara na suncu, pa čak ne zna put zbog jednog naseljenika?

— A vi? Kako stoji stvar s vama? Zašto vi sve to činite, Tom?

Vajat je mislio na to što mu je ovaj čovek rekao, kada se uverio da je on doista Vajat Erp, maršal iz Dodž Sitija. Šta li njega goni kroz ovu peščanu pustinju? Da možda nije razbojnik u bekstvu? Erp je bio ubeđen da Tom Manosa beži, ali ga je pre smatrao sitnom, malom varalicom, nego razbojnikom.

Manosa više nije govorio o tome. Od kako je uleteo sa pričom da poznaje Vajata Erpa i da je sedeo s njim u salunu u Santa Fe, trudio se da se ne istrčava.

U jedno užareno podne stigli su do nekog manjeg planinskog lanca, koji se prostirao prema jugu, a na završetku malo skretao na jugoistok.

Kaktusi su sada postajali sve češći. Zemlja je bila smeđezelena, obrasla retkim rastinjem. Što su više odmicali, postajalo je sve gušće. Uskoro je bilo i drveća koje je krošnje dizalo prema nebu.

Tom uzviknu od iznenađenja:

— Šta li je sad ovo?

Vajat je posmatrao naokolo gotovo bujnu vegetaciju, pa reče:

— I dole u Teksasu sam nailazio na slična mesta. To su oaze u peš-

čanoj pustinji. Tu sigurno ima dosta izvora.

— Izvora? Ne mislite valjda na izvora sveže, pijaće vode? — upita Tom sa očiglednom nevericom.

— Svakako, u to sam uveren. Kako bi inače rastinje tako bujalo?

— Da li je ovo već Mohavk dolina?

— Ne znam. Nije isključeno. Ja sam doduše pretpostavljao da je dalje južno.

Vesela lica posmatrala su oba putnika prizor koji je godio očima. Naročito je bio prijatan posle monotone i gole peščane pustinje. Belac je počeo življe da grabi. Verovatno je negde u blizini nanjušio izvor.

Žega nije popustila, ali je bilo daleko podnošljivije u zelenoj dolini nego u pustinji.

Vozili su se nekih pola sata iza planinskih obronaka kroz dolinu prema jugu, kada Vajat iznenada nabra obrve.

— Šta je to? — upita Manosa sledeći maršalov pogled.

— Tamo, preko! — Erp pokaza na krov jedne kuće, koji se nazreo iza jednog polja kaktusa. Skočio je s kola, uzeo pušku i potrčao napred.

Kada je stigao do završetka polja kaktusa, pred njim se širila dolina na kojoj se nalazilo nekoliko zgrada. Levo na panju jednog drveta stajala je pričvršćena tabla. Vajat pročitao slova izbledela od sunca:

— Parker-ranč.

Dakle, to je bio Nikov ranč. Čovek iz Misurija stavi šake kraj usta i povika iz sveg glasa.

— Helo, helo!

Niko se nije odazvao.

— Helo!

Erp priđe prvoj zgradi. Bila je to ostava. Odgurnuo je vrata. Nikog nije bilo.

U koralu iza zgrade otkrio je tragove kopita nekoliko konja. Jedva su se još nazirali. I Tom se u međuvremenu približio. Vajat mu dade znak da pričekaj kod polja kaktusa. Belac stade, zabaci glavu i glasno zarza.

Ispred kuće se nalazilo pojilo za konje, ali je verovatno bilo prazno. Na sredini dvorišta nalazio se bunar. Vajat pređe dvorište tako da se stalno držao uz neku zgradu da bi mogla da mu posluži kao zaklon. Stara, korisna navika.

Onda se popeo na verandu, pribio uz zid kuće i vrhom čizme odgurnuo vrata. Ona se otvoriše cvileći i škripeći.

Tom je iz daleka čuo taj zvuk i hvatala ga je jeza.

Iznenada se na vratima pojavila mačka i posmatrala čoveka čvrsto priljubljenog uz zid kuće. Erp uđe u tamni hodnik. Vrata kuhinje su bila otvorena. Odmerio je prostoriju. Sve je izgledalo tako, kao da je vlasnik boravio tu još pre nekoliko časova. Čovek iz Misurija dođe do jednih vrata, koja su bila zatvorena. Oprezno je uhvatio kvaku. Vrata se naglo otvoriše. Međutim, neprijatan miris ga zapahnu. Kroz prozor je dopirala sunčeva svetlost. Bila je to jednostavno nameštena soba: veliki sto, nekoliko stolica i u uglu naslonjača. Kada je pogledao iza vrata, koja je širom otvorio, maršal stade kao ukopan. U uglu kraj peći na zid je bio naslonjen mrtvac. Bio je to star čovek oštih crta sede kose i brade. Na sebi je imao zelenu košulju, i radne pantalone. U levu stranu grudi bila mu je zarivena strela. Jedva je uspeo da skrene pogled sa

mrtvog čoveka. Pritrčao je prozoru i širom ga otvorio. Onda je izašao na verandu i mahnio Tomu da sa kolima dođe u dvorište.

Mali melez dotera kola do pred verandu. Posmatrao je upitno Vajata:

— Hej, je li to ranč vašeg prijatelja?

— Jeste.

— I?

Maršal duboko udahnu vazduh.

— Ispregnite konja i dajte mu vode.

Tom klimnu glavom. Skinuo je konju oglavak i uzde i poveo ga prema pojilu. Međutim, bilo je prazno. Onda je potrčao prema bunaru, nagnuo se preko ograde i pogledao u dubinu. Onda je počeo da okreće čerkrk, i spušta kofu. Kada je izvukao, bila je puna vode. Puna sveže, hladne izvorske vode. Tom zagnjuri lice u kofu.

— Prvo konj! — doviknu mu maršal s verande.

Tom izvuče mokro lice.

— U redu!

Odvukao je kofu i posmatrao kako životinja žedno pije.

— Još jednu mu dajte! — reče Erp. Onda se okrete i uđe u kuću. Kada je ponovo izašao, Tom je još uvek stajao kraj konja.

— Zar nije kod kuće?

— Jeste.

Manosa skide šešir i obrisao rukavom znoj s čela, koji mu je hladna voda poterala na sve pore.

— Je li bolestan?

— Mrtav je.

Tom se gotovo zagrcnu. Stavi sombrero na glavu i pope se na verandu. Prošao je pored Vajat Erpa i na vrhovima prstiju stupio u sobu. Kada je video mrtvaca, trgao se koliko i maršal, iako je bio upozoren...

Nekoliko trenutaka piljio je u mrtvo žuto lice.

— Apači! — uzviknuo je žustro.
— Prokleti Apači.

Vajat je sedeo napolju na stepenicama verande, kada je Tom izišao. Gledao je zamišljeno u zemlju.

Konj se uvukao pod krov ambara u senku. Manosa sede kraj Erpa.

— Znači, stigli ste prekasno?

Erp samo ćutike klimnu glavom.

— Zar niste žedni?

— Ne.

— Samo gutljaj. Idem unutra da vam donesem lonče. Voda je ovde bolja od najboljeg viskija u najboljem salunu.

— Znam.

Maršal ustade i prošetala po ranču. Manosa je još uvek sedeo na stepenicama, kada se vratio. Rekao je Erpu kroz zube:

— Apači. Oni su nas preduhitrili. Da li je to bilo ono što je hteo da vam kaže?

Vajat se spusti kraj svog saputnika.

— Ne verujem. Indijanci su bili ovde još kad se naselio. Pa ipak, uspeo je da izgradi ovde ranč i živi dugo vremena.

— To oni uvek tako i čine. Prvo puste belca da se namuči, a onda, kada bude sve gotovo, dođu i spale sve.

— Tako je. Sve spale. Ali, kao što vidite ovde ništa osim sunca ne prži, niti gori.

— Možda su ovog puta drugačije postupili.

— Tom, to nisu bili Apači.

— Šta?

— Ni jedan Indijanac neće odapeti svom protivniku strelu u grudi i posle toga zatvoriti vrata za sobom, spolja.

— To doista ne razumem.

— Vrata su bila zatvorena. Možete li, ozbiljno vas pitam, zamisliti da Indijanac iz takve blizine odapne strelu, onda zatvara vrata i tiho se izgubi.

— Zapravo i ne bih mogao.

— Ni ja. Kada crvenokošci napadnu neki mali ranč i, poubijaju belce, onda to izgleda sasvim drugačije. Sav njihov ratni bes dolazi onda do izražaja i iza sebe ostavljaju pustoš.

— Možda je ovde bio jedan, jedini čovek, kome se žurilo?

— Ne, Indijancu se nikad ne žuri. To i sami treba da znate. Ne, Tom cela stvar mi izgleda kao loše nameštena.

— Kako to mislite?

— Mislim da je Nika Parkera ubio belac.

— Zar belac sa indijanskom strelom?

— Ne znam da li je baš strela izazvala smrt. Ipak nije isključeno da ima belaca koji poseduju šarene strele, koje prilikom svojih napada koriste, kako bi izgledalo da su izvršio bili Indijanci. Ovde baš nisu uspeli da tako predstave stvar.

— A zašto nisu? Ako je tako bilo, kako vi mislite, onda mora da su belci bili sasvim blesavi, jer nisu ostavili stvari onako kako bi to Indijanci učinili.

— To kažete pošto ste čuli moje sumnje. Banditi i ubice ne pripadaju baš obavezno grupi najmudrijih osoba. Ljudi koji su ovo ovde izvršili imali su sasvim posebne namere. Oni su ovo sve ovako namerno izveli. Ne mogu da se otmem uverenju da su nekome baš namerno hteli da priušte ovakav prizor. Kao da nekog očekuju ovde.

Tom podiže glavu i upita zabrinuto.

— Možda mislite vas?

— Ne znam. Ne mogu da pretpostavim. Ali, nije uopšte isključeno.

— Odakle uopšte poznajete tog starca?

— Bio je prijatelj mog oca. I on je iz Misurija. Veza između moje porodice i njega, naime, nikad nije ni prekinuta. Pre više godina me je jednom posetio u Vičiti i rekao mi da ima nameru da ode u Arizonu. Posle toga mi je i pisao i ja sam mu kratko odgovarao. Bili su to, kako da kažem, samo pozdravi, znaci života, sve dok nedavno nije napisao pismo koje sam vam pokazao.

— Mora da je to bio onda veoma dobar prijatelj — mrmljao je Tom — inače valjda ne biste samo zbog njega potegli ovamo, čak iz Kanzasa.

— Bio je prijatelj, Tom. A kada je prijatelj u nevolji, uvek ću pokušati da mu pomognem.

Tom klimnu glavom.

— I dalje o njegovom životu ovde ne znate ništa?

— Na žalost, ne znam.

Stari sedokosi prijatelj ležao je unutra u svojoj, s mukom podignutoj, kući i poneo svoju tajnu u grob.

Predveče su Vajat i Tom iza ambara iskopali raku da sahrane Nika Parkera.

Kada je zemlja pokrila usamljenog starca, stajala su obojica ćutke kraj male peskovite humke sa šeširima u rukama.

Tom prvi prekide tajac.

— Šta ćemo sad?

— Ne znam još.

— Kako to? Pa vi ste svoj zadatak okončali. Parker je mrtav.

Vajat je zamišljeno gledao pred sebe.

— Da, mrtav je. Time je stvar za većinu ljudi okončana. Za mene pak nije, Tom.

— Šta to smerate? Da ne nameravate da odjašete do Apača i pitate ih jesu li ga oni ubili?

Vajat uze vinčesterku i povede Manosu dalje od rančerske kuće, do kaktusa koji su bili visoki i, do dva metra. Iznenada Tom zastade kao ukopan. Pri svetlosti zalazećeg sunca ugledali su zemlju obrađenu i isparcelisanu, a iza parcele gde se dolina završavala — kuću.

— Grom i pakao! Stari je živio ovde kao pravi farmer.

— A čime bi inače mogao da se prehrani? Znate li šta je ona zgrada tamo?

— Izgleda odavde kao zgrada majura.

— Tako je. Zemlja je ovde plodna i zelena. Ako malo bolje osmotrite znaćete u travi tragove goveda.

— Mislite da je imao i stoku?

— Sasvim sigurno.

— Goveda u sred pustinje! Kakva zamisao!

— Pa i nije tako neverovatno. Već sam vam rekao da sam u južnom Teksasu sretao takve oaze. One su veoma plodne i omogućuju gajenje manjih stada goveda.

Tom je gledao polja. Onda reče potpuno:

— Koliko li je već mrtav?

— Ne baš dugo. Vazduh u zaključanoj sobi može da prevari. Interesantniji su tragovi kopita u koralu. Noću duva kroz dolinu meksički zefir, pa se tragovi ne drže dugo.

Kada je mrak sasvim osvojio, vratili su se u kuću i večerali. Najzad Vajat odvede belca u štalu, a on uze

čebe i uvuče se u malu uvalu u sred polja kaktusa okrenutu prema kući ranča.

Tom je išao za njim:

— Zbog čega ne spavate u kući? Tamo ste bar bezbedni od zveri.

— Da, ali ne i od ljudi.

Vazduh u dolini je bio blag, prijatan. Nebo je kao plišani ogrtač posut draguljima natkrililo planinske vrhove. Čarlijao je prijatan južni vetar.

Tom je gledao u nebo:

— U pravu ste. Bila bi doista šteta po ovakvom vremenu spavati unutra u kući.

Uskoro se pokazalo da je spavanje napolju pod vedrim nebom, bilo ne samo prijatno, nego i korisno.

Još pre svanuća Vajat se trže iz sna. Ustao je, dotakao svoj revolver i napregnuto osluškivao u mraku.

Iznenada je začuo neki šum. Bila su to izgleda vrata rančerske kuće. Da nije možda mačka? Sam ih je zatvorio. Znači, nikakva životinja ih ne bi mogla otvoriti. Munuo je Toma i odmah mu stavio ruku na usta. Morao je prvo da ga umiruje, jer se ovaj bio smrtno uplašio. Šapnuo mu je na uho:

— Evo, uzmite svoj revolver. Već sam ga otkočio. Ostanite tu i oslušajte. Priljubite se uz zemlju. Među velikim tamnim kaktusima teško će vas neko moći da primeti.

— Šta se dogodilo?

U to na ranču ponovo negde zakripiše vrata.

Manosa se trže.

— Nebesa! Pa tamo... tamo ima nekog! — prošaputao je. On nije bio kukavica, ali mu je ranč Nika Parkera već na prvi pogled delovao je živo, od trenutka kada je u uglu video starca sa strelom u grudima.

Šta li se sa Parkerom dogodilo? Ko je bio njegov ubica? Ko mu je zario u grudi indijansku strelu?

Gde su bila Parkerova goveda? Gde je neprijatelj, ubica, koji je opustošio ovo malo, zabačeno imanje. Da negde ne vrebaju u blizini?

Sada još i ovaj šum u noći. Video je maršala kako odlazi, šunjajući se oprezno. Klizio je preko peščanog tla kao bezglasna sen. Prošlo je nekoliko sekundi, a Manosa je izgubio svog saputnika iz vida. Čovek iz Misurija se približio dvorištu na nekoliko jardi. Ležao je priljubljen i osluškivao.

Ništa. Grobna tišina. Kao Indijanac dopuzao je do verande koristeći svako udubljenje, svaku neravnicu kao zaklon.

Minuti su sporo odmicali. Tišina je kidala nerve. Skoro je poverovao da se prevario, kada ponovo na drugom kraju verande začu šum. Ostao je da leži nepomično priljubljen uz zemlju osluškujući.

Da! Opet isti onaj šum. Bilo je to tiho škripanje, kao da zrnca peska škripe pod nečijim nogama. Sa izuzetnom oprežnošću, Vajat podiže glavu i proviri preko verande. Pred očima mu se ukaza samo pod od svetlih dasaka obasjan mesečinom. Onda, iznenada, pojavi se prilika nekog čoveka. Odlepila se od zida kuće i primicala se ogradi verande. Erp je sasvim jasno mogao da razazna priliku.

Bio je to Indijanac. Visok, naočit, duge, blistavo crne kose, vezane belom trakom preko čela. Pozadi je traka pridržavala dugo crno pero. U ruci je držao pušku kratke cevi. Nepomično je stajao uz ogradu i posmatrao dvorište.

Nebesa! Samo da se Tom ne oglaš! Da li je bio sam? Vajat je uskoro dobio odgovor na ovo pitanje.

Crvenokožac podiže iznenada ruku u kojoj je držao pušku, a odmah zatim se od zida odlepi druga prilika.

Pakao! Do tada Erp uopšte nije primetio drugog ratnika, koji je ćutke stao uz crvenokošca s perom.

Obojica su sada ćutke, nepomično stajali i gledali u dvorište.

Čovek s perom ponovo podiže ruku, a odmah zatim se pojaviše sa svih strana ljudi, koji priđoše verandi.

Petorica Indijanaca.

Onda se začu topot kopita jednog konja. Vajat je mogao da se zakune da je to njegov belac. Crvenokošci su ga pronašli u štali i povelili do verande. Uskoro su opet povelili konja. Ovog puta topot je bio sasvim potmuo. Obavili su kopita komadima kože. Znači, Apači uopšte nisu bili uvereni da su ovde sami!

Ono što se posle toga dogodilo, nateralo bi nekog pritajenog posmatrača da razrogači oči od iznenađenja.

Indijanci su otvorili šupu u kojoj se nalazio alat i ostali neko vreme unutra. Kada su izašli, Vajat je video da nose sobom alatke.

— Sada će još starom Niku da pokradu i alatke — promrmlja Erp sebi u bradu.

Indijanci su se uputili prema ambaru.

Uskoro su svi iščezli, izuzev ratnika s crnim perom. Ostao je da stoji kao iz kamena isklesan i sa verande gledao preko dvorišta.

Vajat je skovao plan. Oprezno je odbauljao napred i pribio se uz zid kuće. Onda je neko vreme osluškivao, pa nastavio put. Nije smeo da

proizvede nikakav šum. Srećom iz pravca ambara čuli su se glasovi. Vajat je to iskoristio i požurio je. Panterskim skokom našao se na verandi i udario snažno drškom kolta Indijanca po glavi. Uhvatio ga je u padu i veštini, iskusnim pokretom mu vezao ruke i noge kožnim kaiševima i zapušta usta. Kada je to obavio udaljio se hitro s verande.

U širokom luku prilazio je ambaru sa druge strane. Doista, sluh i sumnje ga nisu prevarile. Apači su upravo otvarali grob Nika Parkera. Oštar metalni zvuk koji je proizvelo škljocanje revolvera koji je Erp upravo otkočio, trgao je crvenokošce.

Petorica ratnika, nagnutih nad rakom, iznenadiše se kada su ugledali krupnu priliku nepoznatog belca. Bila je to veoma opasna situacija, naravno i za čoveka iz Misurija. Ako učini i najmanju grešku sve je prokockao.

Srećom, on nije bio čovek koji čini greške. Vođen sigurnim instinktom udarao je samo tamo gde je imao sto posto izgleda na uspeh.

Sačekao je samo sekundu, onda odjeknu njegov tvrd, metalni glas:

— Bacite ašove!

Indijanci bez pogovora pobacaše alatke iz ruku.

— Ruke u vis!

Lagano su podizali ruke u visinu grudi.

— Više!

Glas belca postao je veoma preteći.

Jedan od njih krišom pogleda u stranu.

— Ne treba da računaš na crvenog čoveka s perom — reče im Vajat ledeno. — Ja sam ga vezao i začepio mu usta.

Indijanac samo obori glavu.

Erp je sada bio siguran da u okolini nema više Indijanaca.

— Tom! — uzviknuo je glasno.

Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što se Manosa pojavio. Razrogačenih očiju i otvorenih usta gledao je Indijance. Onda skrete pogled prema maršalu.

— Tu na zidu vise konopci, Tom. Vezuj jednom po jednom ruke.

— Da — samo procedi Manosa, a Vajat nastavi:

— Ako nekom od ovih crvenih momaka padne na pamet da se tome usprotivi, onda neka odmah legne u grob kraj mrtvog Nika.

Indijanci su bili tako snuždeni da se nisu uopšte protivili.

Vajat ih povede u rančersku kuću. Tom je zapalio lampu.

Žućkasto svetlo palo je na čudno odevene bronzane prilike, koje su mračnih lica stajale uz zid sobe. Čovek s perom stajao je ispred njih, nemo, dok mu je pogled iskrio od gneva.

Vajat stavi ruke na bedra.

— Ja sam Vajat Erp. Ne znam da li ste već čuli moje ime. Ovo imanje je pripadalo mom prijatelju Niku Parkeru. Pisao mi je pismo i pozvao u pomoć. Kada sam stigao bio je već mrtav. Našao sam ga sa indijanskom strelom u grudima.

Na to čovek s perom otvori usta. Ponosno, sa izrazom prezira u pogledu reče:

— Mi nismo ubili bledolikog sede brade.

— To nisam ni tvrdio.

— Tako je zvučalo — dodade crvenokožac hladno.

Vajat izvadi cigaru iz džepa, pre nego što je stavio u zube, izvadi još

jednu i pruži je Indijancu. Ovaj se pravio da je ne vidi.

— Tom, skini mu veze s ruku!

Ne baš sigurnim pokretom skinuo je mali čovek sa sombrerom veze sa Indijančevih ruku.

Ratnik s perom gledao je čoveka iz Misurija sa neskrivenim divljenjem.

— Šta hoćeš od mene? — upitao je muklo.

— Uzmi ovaj duvan. Pušićemo zajedno, kao što je već dugi niz godina uobičajeno između crvenih i belih poglavica. Onda načini pauzu, pa upita:

— Ti si poglavica, zar ne?

Indijanac klimnu glavom i dostojanstvenim pokretom uze ponuđenu cigaru.

Vajat zapali svoju pa reče:

— Tom, daj mu vatre.

Crvenokožac zapali cigaru. Dostojanstveno je odbijao dimove.

Vajat ga odmeri ispitivački.

— Zatekao sam pet ratnika Apača kako otvaraju grob mog mrtvog prijatelja.

Indijanac je ćutke pušio.

— Je li kod Apača običaj da se mrtvaci izvlače iz grobova?

— Ne.

— Zašto ste onda otvarali grob?

— Zbog toga što smo hteli da znamo ko unutra leži.

— A, tako — uzvрати čovek iz Misurija.

Indijanac je još neko vreme pušio, a onda reče:

— Mi smo poznavali starog belog čoveka, koji je ovde radio kao mazga, gajio goveda i imao tri konja. Pre mnogo godina je govorio sa Kočizom. On mu je dozvolio da ostane ovde koliko god hoće.

— I ostao je. Ali zašto je morao da umre?

— To ne znam. Već odavno nismo dolazili ovamo.

Iznenada Tom uzviknu iznenađeno:

— Vajat! Ovaj momak. onaj u uglu! Poznajem ga. Bio je kod Deronima.

Pokazani Apač poblede kao krpa.

Vajat ga oštro odmeri.

— Vi znači pripadate Deronimovim ljudima?

Poglavica se ukoči.

— Ne!

— Verujem ti. Ali kako je onda ovaj čovek stigao kod vas?

— Nikad ne ispitujem crvenog ratnika koji hoće da nam se priključi da li je jahao sa Deronimom. Svi ljudi koji jaše u Džakarila sedlu pripadaju istom plemenu.

— Zar i Deronimo?

— I on.

Vajat prebaci cigaru sa jednog kraja usana na drugi.

— Koga ste tražili u grobu?

Na iznenađenje oba belca, odgovori crveni poglavica:

— Jednog Indijanca.

— Šta? — uzviknu Tom.

— Mog mlađeg brata — objasni Indijanac.

Čovek iz Misurija je nešto naslutilo.

— Da li je on možda tvoje visine i nosi luk i nož?

Poglavičino lice sinu:

— Da. Jesi li ga video?

— Možda je to bio on. Bio je u peščanoj pustinji daleko od Mohavk doline.

— Je li mrtav?

— Ne. Vrebao nas je iza jednog kaktusa. Nas dvojica smo se prvo borili, a onda se mirno rastali.

Poglavica nabra obrve.

— To ne može biti. Ili te je on pobedio, ali tada bi ti bio mrtav. Ili si ga ti pobedio i on je sada u večnim lovištima.

— Nije mrtav. Rekao sam ti da smo se rastali u miru.

— Znači, da nije zakopan u rupu iza drvene kuće.

— Tom, skinite i ostalima veze. Neka otvore grob.

Manosa je pošao da izvrši i ovaj nalog, osećajući neku neprijatnu mučninu u stomaku. Prokletstvo ovaj maršal ima živce kao užad.

Pošto su Indijanci oslobođeni veza, objasni poglavica.

— Dobro je. Ja ti verujem. Šta će sada biti? Hoćete li da se borite s nama?

Vajat odmahnu glavom.

— Mi ćemo se i sa vama rastati u miru, kao što smo i sa tvojim bratom.

Sumnjičavo i iznenađeno gledao je poglavica dvojicu belaca.

— Ti si čudan čovek, Vajat Erp. Da li se tamo, odakle ti dolaziš ratnici uvek rastaju u miru?

Blag osmeh zaigra na Vajatovim usnama.

— Na žalost ne. Ali kod mene jeste tako, a to je za mene i najvažnije.

Indijanac baci opušak kroz otvoren prozor u dvorište, pogleda još jednom ispitivački bele ljude i bez reči pođe prema vratima. Ratnici su ga sledili.

Tom je hteo da krene za njima.

— Ostanite ovde! — dobaci mu maršal.

U dvorištu su se čuli laki koraci. Onda je ponovo zavladala tišina.

Vajat je držao ruku na dršci kolta dok je kroz sporedni izlaz napuštao kuću.

Preko, između kaktusa, išli su Indijanci. Posle nekoliko minuta čuo se topot kopita.

— Otišli su, reče Tom odahnuvši s olakšanjem. Nebesa! Kakav pakleni čas sam preživeo. Neka me đavo presnog pojede, samo da sve ovo još jednom ne preturim preko glave. Vi ste doista jedan tvrd momak, Vajat. Sa vama se pada iz opasnosti u opasnost. Od samog početka sam sve vreme naježen. Izgleda da mi se koža nikada neće vratiti u normalno stanje.

Vajat se okrete i vrati u kuću.

Sledeći dan je protekao mirno. Erp je pretražio okolinu, ali je našao samo tragove Indijanaca.

Kada je sunce počelo da zalazi iza planinskih vrhova, reče Tom:

— Jesmo li napunili galone vodom? Znači možemo da krenemo.

Vajat uzvрати.

— Možemo, ali nećemo.

— Šta! Za ime boga, šta li još čekamo ovde? Ne shvatam vas, maršale. Koga konačno, očekujete? Parker je mrtav. Mi bismo morali da se što je pre moguće izvučemo iz ove peskovite paklene zemlje Apača. Valjda ne mislite ozbiljno da će svi susreti s Indijancima biti tako miroljubivi?

— Naravno ne, Tom. Ja ovde ne ostajem zbog besa ili radi toga da navučem nama neku nevolju na glavu.

— A zašto ostajete?

— Ni sam ne znam.

— Ali čoveče, pa mi smo Indijancima trn u oku. Onaj momak koga ste u pustinji pustili na slobodu, već je napustio svoje pleme i luta negde

kroz kraj. Osim toga, nemojte misliti da su ovi crveni lupeži nekud daleko odjahali. Jedva čekam da mi ovaj ceo kraj bude daleko za leđima.

— Zašto ste, uopšte, dolazili ovamo?

Tom uvuče glavu u ramena i promrmlja nešto nerazumljivo sebi u bradu.

Noć je sporo odmicala. Onda osvanu i sledeći dan. I on je prolazio nepodnošljivo lagano.

Uveče vide Tom, koji je čučao na verandi, kako Vajat Erp upreže belca. Poskočio je i pritrčao kolima.

— Znači, putujemo?

Vajat klimnu glavom.

— Hvala gospodu! Doista nam je već gorelo pod nogama.

Vajat ga pogleda preko konjskog vrata.

— Zar vam nije u Sentielu i El Kampur gorelo pod nogama?

Manosa pocrvene do ušiju.

— Eh... ovaj... ja ću napuniti bačve svežom vodom.

— Dobro, Tom.

Kola su stajala spremna u dvorištu. Erp se vratio u kuću i pokupio sve stvari koje su im pripadale. Kada je izašao čuo je glasan Tomov uzvik.

Potrčao je prema kapiji. Dvanaest jahača približavala su se ranču. Dolazili su sa istoka. Kada su ušli u dvorište Vajatove oči se suziše.

Bili su to ljudi grubih, opaljenih lica prekriveni debelim slojem prašine.

Predvodnik ove grupe, čovek srednjeg rasta i čelav, nosio je na grudima šestokraiku zvezdu. Poterao je svog ridana do verande i odmerio čoveka iz Misurija od glave do pete.

— Ko ste vi?

Vajat ga je posmatrao hladno. }

— Mislim da biste vi morali da kažete svoje ime. Konačno, vi ste došli k meni.

Šerifove oči se pretvoriše u tanak prorez.

— Ne govorite gluposti, mister. Ja sam Brajan Ramsdel, oblasni šerif u Gansajtu.

Vajat je ćutao i dalje posmatrao ovog ni malo simpatičnog čoveka. Ostali jahači zaustavili su konje iza šerifa.

Tom je stajao dalje, kod kola.

— Ko ste vi? — ponovi šerif pitanje.

Ovog puta zvučalo je još oštrije i nestrpljivije.

— Moje ime je Erp.

— A — a onaj momak tamo?

— On se zove Manosa.

— Džoni, drži ih na oku!

Na Manosu kao da nije uopšte obraćao pažnju. Naglim pokretom poterao je konja prema ambaru.

* Pola minuta kasnije se vratio.

— Li, Hank, Bil, otkopajte grob iza ambara.

Tri čoveka potražiše alatke i da doše se na posao.

Mrtvi vlasnik malog ranča nije mogao da nađe mira. Ubrzo su otvorili raku.

Ramsdel pogleda u jamu.

— Tako nešto sam i mislio. — Sjahao je s konja i rekao oštro:

— Vas dvojica ste uhapšeni, zbog ubistva. I da skratim postupak, izreći ću presudu ovde na licu mesta.

Čovek iz Misurija udahnu duboko vazduh.

— Možda bi bilo u redu, mister Ramsdel, kada biste i nama dozvolili da nešto kažemo o tome.

— Tu nema šta da se govori. Vi ste ubice. A ovde u Gila pustinji sa

ubicama se svršavaju stvari po kratkom postupku. Džim, daj laso!

Jedan, gotovo golobradi momak je veštim pokretom otkao svoj laso i još spretnije ga prebacio preko jedne grede koja je virila ispod krova.

Vajat je mirno stajao na vratima.

— Da nije sve ovo malo prebrzo, šerife? U svakom slučaju bih vam nešto rekao, naime pre nego što se ovde nešto dogodi...

— Ništa se neće dogoditi, osim što ćete vas dvojica biti obešeni. Ili ste možda mislili da se nešto drugo može dogoditi?

— Moglo bi mnogo što šta da se dogodi, Ramsdel. Bilo kako bilo, moram vam reći da mi nismo ubili rančera Parkera.

— Sigurno, znao sam da ćete to reći.

— Bio mi je prijatelj.

Ramsdel se resko nasmeja i zabaci stetson na zatiljak.

— Dosta sada ljudi! Nemam vremena.

— Imaćete vremena — preseče ga čovek iz Misurija hladno.

Ramsdel isturi glavu napred. Rasporačio se i stavio ruke na bedra.

— Šta sad to znači?

— Već sam vam objasnio da mi ništa sa ubistvom starog rančera nemamo. Ako ste vi šerif, onda vam je dužnost da rasvetlite zločin, a ne da vešate ljude koji vam se ne dopadaju.

— Ah, ti hoćeš da mi držiš pri-diku, čoveče. Nije loše! No dosta. Holok, stavi mu omču!

Jedan momak kliznu iz sedla.

Vajat ga je već bio primetio. Takvog još u životu nije video. Izgledao je kao džin, širokog bezizraznog lica. Podsećao je na majmuna.

Iako tako glomazan, bio je veoma pokretljiv. Nipošto se nije ubrajao u ljude koji ne znaju šta da počnu sa svojim krupnim telom. Jednom reči, bila je to zver u ljudskom obliku. Stajao je na verandi i posmatrao svoju „žrtvu“. Bio je to čudan, prazan, a ipak opasan pogled.

Tom Manosa je gutao pljuvačku. Sada će ovaj grmalj od čoveka napraviti od Vajata Erpa iverke, a onda će ga konačno obesiti.

Ipak, Erp je hladno posmatrao kolosa. Pesničenje s njim bilo bi pravo samoubistvo. Dovoljno bi bilo da samo spusti svoje pesnice na maršala. A po tome, kako se Holok kretao, bilo je sigurno da će se ne samo tući nego i pogađati. Ovu zver jedino može da savlada oružjem.

U to čovek iz Misurija vide da je Ramsdel spustio ruku na dršku revolvera.

U tom trenutku kolos izbaci neki neartikulisani uzvik i baci se napred sa ispruženim rukama. Očigledno je nameravao da dokopa Vajata za vrat da bi ga udavio. Takav početak, koji je ukazivao na Holokovu neuravnoteženost i zaslepljenost pružali su Erpu ipak malu šansu.

Naglo je trgao levu ruku koja mu je stajala uz bedro. To je bio udarac kakav još u svom životu nije zadao. Osetio je bol u celom telu od siline zamaha. Pogodio je svog ogromnog protivnika u sam vrh brade.

Čuo se uzvik iz desetine grla.
A Holok?

Videlo se kako se stresao, zaneo unazad, a onda stao u raskorak i piljio u svog protivnika zakrvavljenih očiju, van sebe od besa.

No, nije pao.

Vajat ga je gledao zadivljeno. Bio je tako zapanjen, da nije nastavio da udara, nije pokušao da zamahne bar desnicom, pošto mu je levica ležala gotovo paralisana od bola, izazvanog udarom o Holokovu bradu. Prosto nije mogao.

Div je stajao i dalje i piljio u njega. Udarac koji je upravo primio, bi jednog odraslog bika bacio na kolena. A o Holoka kao da se samo odbio.

Najzad kolos otvori usta i pusti krik od koga okupljene ljude podiđoše žmarci. Onda se ustremio napred. Mahao je rukama kao krilima vetrenjače kroz vazduh. Ljudi su oduševljeno navijali.

Udarac pogodi Vajata u desnu stranu grudi. Zateturao se u stranu i izbegao sledeći udarac. Uspeo je da izbegne još dva pogotka, a onda ga div potkači pravo u čelo. Kao ispaljen iz topa, Vajat udari o zid. Osećao je samo tup bol, više ničeg nije bio svestan. Gledao je svog divovskog protivnika kao kroz maglu. Video je kako mu se preteći približava. Na širokom majmunskom licu igrao mu je osmeh. Polusvestan onog što se oko njega dešava, Erp se izmače u stranu.

Znao je da je u beznadežnom položaju, izgubljen i da će ga ova dvo-nožna zver ubiti golim rukama.

Div se izmače i ponovo ustremi na čoveka iz Misurija. Ovaj se samo pola koraka izmakao u poslednjem deliću sekunde. Činilo mu se da je taj pokret učinio poslednjim ostacima volje i snage.

Div, koji u besnom naletu nije uspeo da se zaustavi, udari svom žestinom u zid. Grede muklo zatutnjaše. Vajat se nalazio samo pola jardi od Holoka naslonjen na zid. Vi-

deo je dobro izranjavljeno lice i tup pogled kojim ga je Holok posmatrao. Erp je stegnuo zube da ne zajauče od bola, podigao se i desnom pesnicom udario diva u desnu stranu grudi. Ponovo se dvorištem prolomio uzvik iz više grla.

Holoku klečnuše kolena. Bio je ošamućen. Tom Manosa je urlao kao poludeo.

— Vajat! Vajat!

Na to čovek iz Misurija steže levu pesnicu, ruku čija je snaga već bila legendarna i zamahnu škrgučući od bola. Kao malj pesnica pogodi diva posred lica. Odmah zatim je sledio drugi oštar udarac u levu stranu grudi, u opasno mesto, vrh srea.

Holok se teturao podigavši ruke u odbranu. Još jedan pogodak pesnicom u desnu stranu grudi. Taj udarac je imao dejstvo dinamita. Bio je presudan. Holok je bio grogi. Udarac ga je oborio s nogu.

Ležao je koliko je dug i širok na verandi, licem okrenutim prema zemlji. Vajat, i sam na ivici snage, gotovo odbaulja do zida i nasloni se na njega.

Ljudi su nemo gledali prema verandi. Niko od njih jednostavno nije mogao da shvati.

Holok je poražen, pretučen! Zar Džefri Holok, čovek koji je u tucama u salunima Gansajta rado i dobro naletao na petoricu i nije izvlačio deblji kraj.

Sada je ležao tu, gore na verandi, koliko je dug i nije se micao.

Vajat je teško disao. Grudni koš mu se nadimao kao kovački meh. Iznenada je video kako se Ramsdelova ruka na dršci kolta grči.

Izvukao je desnicom revolver iz opasača i odlepio se od zida.

— Stojte, šerife!

Drška revolvera, koji je Erp držao, poigravala je tamo,amo. Čovek iz Misurija je to dobro video! Ali ako drugi ljudi primete, odzvonilo mu je.

U to se oglasi Manosin hrapav glas.

— Hej, momci, podignite ruke i to odmah visoko!

Ramsdel prosikta kroz zube psovku.

— Napred! — opominjao je maršal.

Ramsdel okrete malo glavu u stranu i baci pogled prema planinama. Na žalost, Vajat taj pogled nije primetio.

— Tom, oduzmite ljudima opasače. Držite, pri tom kolt u ruci. Ko se usprotivi, pucaću!

Potrajalo je prilično dugo dok Tom nije uspeo da svim momcima poskida opasače.

Suviše kasno je Vajat Erp čuo šum iza leđa. Okrenuo se, ali nije uspeo da izbegne udarac nekim teškim predmetom. Bio je pogođen u glavu i pao.

Kada je podigao pogled, pred njim je stajao — Džob Mek Ginti, koji ga je hladno odmerio.

U to jedan od momaka izbi Tomu kolt iz ruke i udari ga snažno drškom.

Samo nekoliko trenutaka kasnije ležali su Vajat Erp i Tom Manosa vezani u dvorištu, na suncu koje je nemilosrdno peklo. Pocepanih košulja, okrvavljenih lica, mučeni bolovima.

Mek Ginti!

Vajat ga je pogledao. Stajao je gore na verandi zabačene glave. Na levoj strani grudi blistala je zvezda. Kako li je samo stigao ovamo — baš on!

Mek Ginti je bio gazda — vođa! To je Erpu bilo jasno već posle nekoliko minuta. Izdavao je kratka, gruba i poluglasna naređenja.

Satima su ležala dva zarobljenika u dvorištu. Rane su ih pekle, a žed mučila.

— Te svinje — mrmljao je Manosa.

Vajat je ćutao.

Konačno, u kasno po podne, izašao je Mek Ginti iz kuće. Sišao je u dvorište i stao kraj dvojice zarobljenika.

Iznenada stade kraj samog Erpa i reče:

— Slušaj, čoveče. Bićeš odveden u Sentiel i tamo obešen. Javno, radi zastrašivanja.

— A zbog čega to?

— Zbog ubistva Nika Parkera.

— Tako. A ja sam mislio zbog stalnih napada na čuvare zakona.

— I to će biti razlog za vešanje. A ovaj do tebe, i taj će biti radi saučesništva u ubistvu.

Vajat se tiho nasmeja.

Mek Gintijevo lice planu:

— Ne možeš me izazvati, čoveče. Bićeš odveden u Sentiel i tamo ćeš biti. Od toga te ni jedna zemaljska sila neće spasti.

Erp ga je dobro shvatio. Hteo je da se osveti za poraz, koji je dva puta doživeo. To svako može da doživi, pa i zver u ljudskom obličju — Holok. Ali ne šerif Mek Ginti. On će se svetiti i to na svoj način. Prvo će ga vući kroz celu pustinju i u toku puta ga maltretirati koliko god bude mogao. Onda će u Sentielu, gde svi najverovatnije znaju za njegov poraz, takve se stvari uvek razglase, održati javno suđenje.

Vajat nije sumnjao da će Mek Ginti uspeti da ubedi sudiju u svoje tvrdnje.

Dakle tako su stvari stajale!

Najgore je bilo to što će mali Manosa stradati. A on nije bio nimalo kriv. Osim toga, odavno je hteo da krene. Da su otišli kada je to Tom hteo, ne bi upali Mek Gintiju u šake.

Šerif iz Sentiela je odredio Holoka za specijalnog čuvara dvojice zarobljenika.

Jahanje je predstavljalo paklene muke za dvojicu zarobljenika. Mek Gintiju nije ni padalo na um da zarobljenicima da hranu ili vodu.

Umirali su i izgarali od žeđi i sedeli na neosedlanim konjima.

Najzad je pala noć. Mek Ginti naredi kratak odmor oko dva sata posle ponoći.

Ubrzo su nastavili put.

— On je umobolan — šaputao je Tom svom saputniku. — Ako nastavi u ovom tempu, konji će se srušiti pod nama.

Tom Manosa je bio u pravu. Trebalo je da i Mek Ginti to uvidi. Ali nije. Neka neshvatljiva sila vukla ga je u Sentiel.

Vajat je znao kakva je to sila. Hitao je da ljudima u gradu pokaže kako on ume da kažnjava, kako uništava ljude koji mu se suprotstavljaju.

Ali, da li je baš samo zbog toga došao u Mohavk dolinu? Otkuda je uopšte znao da su se Vajat i Manosa baš tamo uputili?

Šta je znao o Niku Parkeru?

Mek Ginti je gonio ljude. Uveče su stali potpuno iscrpljeni.

— Za dva sata moramo dalje —
reče šerif iz Sentiela.

Ramsdel promrsi:

— Moramo dalje! Da, ali sutra
ujutro!

Mek Ginti ga preseče:

— Ti ostani da dreždiš ovde sam!
Meni se žuri.

Dva sata kasnije Ginti pogleda ostale.

— Da, možda i vi ne možete dalje,
slabići jedni. U redu, vidim to na
vama. Ostajemo!

Iako se u toku puta govorilo češće

O Apačima, šerifu iz Sentiela nije
palo na pamet da postavlja straže.
Možda je smatrao da Indijanci neće
napasti ovako veliku grupu.

Dva zarobljenika ležala su ćutke
jedan kraj drugoga. Odavno već nisu
razgovarali. Žeđ i iscrpljenost doveli
su ih u poluošamućeno stanje.

Vatra je odavno bila ugašena. Lju-
di su ležali oko nje u velikom polu-
krugu i spavali. Koso iza Vajata, hr-
kao je Holok. Preko je u pesku ko-
pao konj kopitom.

U to do Vajatovog uha dopre neki
šum, koji nije poticao ni od konja
ni od usnulih ljudi. Veoma tih, go-
tovo nečujan šum.

Možda neka zver; pomisli Vajat.

Izenada se nešto tamno nadnese
nad Vajatovo lice. Neko mu je sta-
vio ruku na usta i šapnuo na levo
uho.

— „Veliki nož” je ovde!

Vajat je odmah shvatio. Bio je to
Indijanac, Apač, koga je nedavno
pustio. Vajat je osetio duboku ra-
dost, uprkos bolova.

— Lezi na stranu — šaputao mu
je Indijanac.

Erp oseti trzaj. Oštrim nožem hteo
je Apač da mu preseče veze na ru-
kama.

U tom trenutku se Manosa probu-
dio. Kao da se trgao iz nekog užas-
nog sna, poskočio je i uzviknuo ko-
liko ga grlo nosi, jer je pri oskudnoj
svetlosti ugledao siluetu Indijanca.

— Apači! Apači!

Indijanac poskoči.

I Mek Ginti se našao na nogama.
Video je Indijanca i potegao kolt iz
opasača.

— Stoj! — uzviknu Vajat.

Ali Mek Ginti, koji je upravo sta-
jao pred njim, otkoči revolver.

Čovek iz Misurija naglo trže ve-
zane noge i udari vrhovima čizama
šerifa iz Sentiela.

I drugi ljudi su bili već na no-
gama. Mek Ginti se brzo pribrao i
opali u pravcu tamne senke.

Indijanac je pošao još dva koraka
napred, a onda pao na kolena i la-
gano kliznuo u pesak.

Bio je to jeziv prizor.

Vajat je osetio kako ga obuzima
zaslepljujući bes. Pogledao je Mek
Gintija prezrivo.

— Ti, kukavice jedna! Bedna ku-
kavice!

Šerif podiže kolt:

— Ima unutra još jedan metak,
burazeru!

Vajat se pridigao, odupirući se
laktovima i oštro pogledao svog pro-
tivnika.

— Pucaj samo, prokleti banditu!

Bilo je suviše mračno da bi mogao
da vidi Mek Gintijevo lice. Ali po
glasu je mogao da utvrdi da teško
diše od gneva.

Najzad je proslovio:

— Znam kuda ciljaš, momče. No,
neće ti uspeti. Neću te ustreliti tako
jednostavno kao Apača. Ti ćeš u Sen-
tielu biti obešen za ubistvo. Od toga
te ni bog ni sotona neće spasti.

Ponovo je nastala tišina.

Ljudi su se vratili na svoja mesta i osluškivali u noć.

Ništa se nije čulo.

Odjednom se začu topot kopita. Mek Ginti poskoči. Za njim Ramsdel i ostali.

— To je konj! — doviknu Erp. — Konj bez jahača.

Mek Ginti, koji je već potegao kolt, zastade.

— Da — javljao je Holok. — Samo konj.

— Indijanski konj! — dodade Ramsdel uzbuđeno.

— Uznemirenost je polako popustila. Pošto su zaključili da je to konj ubijenog Apača, koji se vratio i stao uz svog mrtvog gospodara.

Iako je ponovo zavladao mir, ljudi, nisu mogli da zaspe. Još satima su razgovarali. Tek u zoru zaspali su mrtvim snom.

To je baš bilo vreme, kada se čovek iz Misurija probudio. Do tada je spavao, jer je znao da će sve biti mirno. U svakom slučaju do zore.

Poznavao je Indijanca iz ovog kraja.

Gore na horizontu pojavilo se sivilo, nagoveštaj novog dana. Oskudna svetlost osvetlila je pustinju. Bilo je tiho. Ljudi su ravnomerno disali.

Vajat je širom otvorenih očiju gledao u nebo, koje je polako dobijalo boju srebra.

Da!

Čudan zvuk mu je dopro do ušiju. Neko je vukao nešto kroz pesak. Erp se lagano okrenuo. Video je da Apač više ne leži tamo gde je pao oboren Mek Gintijevim mecima. I konj je nestao. Vajat oprezno okrete glavu. Sada je video jasno: u pesku naokolo nalazile su se tamne nepokretne tačke.

Indijanci. Opkolili su njihov logor.

Vajat se otkotrlja i munu Holoka.

— Hej...

— Indijanci — šapnu mu Vajat.

— Probudi ostale, ali tiho.

Holok skoči na noge.

— Ti si poludeo, čoveče! Gde vidiš Indijan...

— Probudi ostale!

— Zaveži već jednom! — Holok pođe dva koraka napred. Nešto zazvižda kroz vazduh. Indijanska strela se zabi svom žestinom u telo kolosa. Mora biti da ga je pogodila pravo u srce, jer se ovaj bez jauka, i glasa sruči na pesak.

Onda odjeknu ratni poklič Apača. Kao da je dolazio iz hiljadu grla.

Zbunjeni, belci se uzmuvaše.

— Lezite na zemlju! — urlao je Erp.

Za mnoge je ovo upozorenje stiglo prekasno.

Strele su ih oborile na zemlju, bacale ih u pesak, iz koga se više neće podići.

Mek Ginti se bacio na zemlju, i pucao bez prestanka.

Indijanci su se ustremili na belce. Ali ne direktno, nego su jureći u krug, stezali obruč. Ni jednom belcu nisu došli na nišan, bar tako je izgledalo.

Ranjeni belci urlali su od bola i straha.

— Daj mi jednu pušku, Mek Ginti — doviknu Vajat iz neposredne blizine.

— Ni slučajno — prosikta ovaj.

— Čoveče, Apači će nas sve po-ubijati. Daj mi!

— Nemamo više šansi! — odgovori šerif. Ima ih suviše.

— Pusti me na kola — doviknu ponovo Erp.

— Zbog čega, sve je izgubljeno...

— U kolima ima dve kapisle dinamita.

Mek Ginti se trže:

— Je li to istina?

— Hajdemo! — naredi Erp.

Mek Ginti pođe prema kolima.

Vajat ga je gledao. Bio je očajan.

— Direktno ispod sedišta!

Prema bledo sivom nebu mogao je da razazna šerifovu siluetu. Video je kako silazi s kola.

Ramsdel i još dvojica ljudi su pucali bez prestanka. Borili su se očajnički protiv utvara, gotovo nevidljivih i neuhvatljivih.

Vajat je gledao prema kolima.

Već satima je pokušavao da se oslobodi veza na rukama. Uzalud. Samo je odrao zglobove.

— Mek Ginti! Skidaj fitilj i bacaj.

Dve sekunde kasnije odjeknula je snažna detonacija.

— Drugu na zapad! — urlao je Vajat.

Tada je i druga kapsula eksplodirala na suprotnoj strani logora.

— Pucajte, ljudi! Ne odustajte — grmeo je čovek iz Misurija. — Oni su uplašeni. Ništa više! Morate to iskoristiti! Pucajte!

Sada su pucala četvorica kao pomahnitali.

Napolju je sve bilo tiho. Dan je osvajao. Vajat se osvrtao na sve strane.

— Otišli su! Napunite puške i revolvere. Na svaku stranu treba postaviti po jednog stražara. Samo što nije svanulo.

Kada se posle kratkog vremena ponovo osvrnuo oko sebe, Vajat je video samo dvojicu, Džimija i jednog krivonogog momka. Mek Ginti je čučao ispred kola. Nedaleko od sebe Vajat začu tiho stenjanje. Naglo se

trgao i okrenuo u tom pravcu. Obuzela ga je zla slutnja: Tom!

Ugledao je kako iz nesrećnikovih grudi viri vrh strele.

— Mek Ginti!

Šerif se i ne pomače. Stalno je čučao pod kolima.

— Mek Ginti! Hodite ovamo! Manosa ima strelu u grudima!

Na to mu do ušiju dopre zloban smeh.

— To je baš dobro, amigo! U svakom slučaju nam je bio balast.

Erp procedi psovku. Onda se naže nad Manosu i zubima mu izvuče strelu iz grudi.

Kada je opasno oružje bilo izvučeno, kriknu mali čovek iz sveg glasa.

— Potrebna mu je voda — reče Erp.

— Ništa mu više nije potrebno — odgovori šerif.

— Izađite konačno ispod tih kola i vi prokleta kukavice! — vikao je čovek iz Misurija. — Indijanci su otišli.

Manosini uzdasi kidali su maršalove živce.

— Potrebna mu je voda, čujete li!

Mek Ginti se lagano izvuče ispod kola.

— Žedan sam, zajecao je ranjenik.

Bandit sa zvezdom na grudima kleče kraj Manose smejući se. Onda pogleda naokolo.

Ramsdel je bio mrtav. I drugi. Papagalosi su bili odlični strelci. Tom Manosa je bio jedini ranjenik. Samo su se izvukli Mek Ginti, Džoni Risdejl i Džek Imbron.

Dan je svitao.

Mek Ginti obiđe okolinu logora. Kada se vratio izvukao je besno jed-

nom od svojih kompanjona revolver iz opasača.

— Ni jednog od tih divljaka nismo pogodili.

Vajat je znao da Apači, ukoliko imaju ranjenike ili poginule, ne ostavljaju ih nikad na bojnem polju.

Imbron je založio vatru, uzeo gvozdeni tronožac i skuvao jaku kafu.

Prijatan miris kafe zarobljenicima je stvarao gotovo fizički bol.

Tri bandita su mirno jela i pila, ne obraćajući pažnju na zarobljenike.

— Dajte mu bar lonče kafe — doviknu Vajat bezdušnim ljudima.

Niko se i ne pomače.

Iznenada Džon Risdejl poskoči.

— Hej, indijanski konj!

Svi se trgoše.

Preko, uz njihove konje stajao je i jedan indijanski. Imao je na leđima tipično džakarila sedlo.

Vajat je sada bio sasvim siguran da su crvenokošci imali ranjenike, a možda i mrtve. Konj je možda uplašen ostao uz druge konje.

Nebesa, kako li je samo stigao ovamo!

— Mek Ginti! Trebalo bi da malo obiđete konje.

— Zaveži već jednom.

Tako je šerif grubo odbrusio Erpu, Džek Imbron je ustao i pošao kod konja.

Odjednom su čuli glasan uzvik.

Mek Ginti potrča za Imbronom.

Kada su se vratili, čutili su kao zaliveni. Kod konja su našli mrtvog Apača. Jedan od konja mu je kopitom smrskao lobanju. Možda je crvenokožac nameravao da odvede konje. Njegova braća ili ga nisu bila primetila, ili nisu mogla da ga odvuku. Konj, koji je tu ostao, mora da je bio njegov.

Najzad su krenuli. Toma su stavili na kola. Ovaj dan je bio najgori od svih koje je Vajat proveo u pustinji. Još u rano jutro sunce je nemilosrdno peklo. Ljudi su već bili u sedlu. Mek Ginti skide Vajatu veze s nogu.

— Hajde, ti ćeš jahati indijanskog konja!

— Sa vezanim rukama?

— Zašto da ne. Na apačkom sedlu nije baš udobno, ali kada budeš u Sentielu visio, onda će ti ovo jahanje izgledati kao pravo putovanje kroz raj. To ti je valjda jasno?

Indijanski konj je oštro grabio. Ali se čovek iz Misurija, koji je pola svog života proveo na leđima konja, čak i neosedlanog, prilagodio i ovoj situaciji.

Zlo je bilo što se svakog trenutka osećao sve slabijim. Snaga kao da mu je oticala.

Mek Ginti nije ni njemu, a ni ranjeniku, dao ni hranu ni vodu.

Težak, pakleni dan tek je počeo. Još u prepodnevnom satima sunce je nemilosrdno peklo, a žega bivala sve nenosnija. I životinje su je teško podnosile. Vazduh je oko podne postao gotovo usijan, i disanje je formalno izazivalo bol.

Mek Ginti je jahao napred. Za njim je jahao Risdejl, onda Vajat, a za njim su se kotrljala kola.

Krivotogi Imbron je bio na začelju. Kao u transu konji su vukli noge kroz pesak. Samo je indijanski konj išao sigurnim korakom.

Vajatove oči gorele su kao u groznici. Skrame znoja i prašine pokrivale su mu kožu i zatvorile sve pore. Osetio je bol u plućima kad god bi udahnuo vazduh. Gledao je pred sebe gotovo polusvestan onog što se oko njega dešava. Primetio je kako

se Džoni Risdejl zanosi u sedlu. Grčevito se držao za sedlo. No, iznenada opusti ruke niz telo i kliznu iz sedla.

Vajat zaustavi konja.

Mek Ginti oseti kako konj iza njega ide kasom, i okrete se.

Momak je ležao u pesku širom otvorenih očiju.

Mek Ginti samo procedi:

— Dalje.

Imbron sjaha, ne obraćajući pažnju na šerifovo naređenje i kleče kraj Risdejla. Kad je hteo da mu skine čuturu sa opasača, Mek Ginti poteže kolt.

— Ustaj, Džek. Moramo da štedimo vodu.

Imbron ga pogleda ledeno:

— Neće više uspeti da stane na noge.

Poslednjim naporom volje se Risdejl dokopao Imbronove čuture i nakrenuo je.

Mek Gintov kolt blesnu, a Risdejl se zanesse natrag. Čutura pade na zemlju. Skupocena tečnost je kao tanka zrnja vijugala kroz pesak.

Imbron podiže čuturu, obesi je o opasač i uzjaha svog konja.

Džon Risdejl je bio mrtav. Put kroz pakao je nastavljen. Već u samo popodne morali su da stanu i ulogore se. Manosino ječanje nije prestajalo. Sunce je pržilo i dalje. Ljudi su kao mrtvi ležali na pesku. Vajatu nisu ponovo vezali noge. Podigao se i pošao prema kolima.

Mek Ginti ga je čuo tek kada se popeo.

— Hej, lupežu, kuda si krenuo. Ostani u pesku.

No, Erp se nije obazirao. Nagnuo se nad nesrećnog Toma, čije se bleđo i od bola izobličeno lice razvuklo u osmeh.

— Kako je, Tom?

— Dobro.

Vajat je jedva savladajući bes i gnev posmatrao bleđo nesrećnikovo lice.

— Biće sve u redu, Tom. Moraš da stegneš zube. Ja... ja ti obećavam, da ćeš još danas dobiti vodu.

— Dole s kola! — urlao je Mek Ginti. Glas mu je bio nešto nesiguran, čudan. Da nije pijan?

Vajat kliznu s kola i priđe mu.

— Šta hoćeš? — siktalo je ubica.

Erpa zapahnu otužan zadah viskija.

— Pa ti si pijan! Prijavi banditu! Opijaš se dok ljudi oko tebe umiru.

— Zaveži, lupežu inače...

Na to ga Vajat vezanim rukama udari tako žestoko posred lica, da se ovaj onesvesti.

Ali je Džek Imbron već držao kolt u ruci i teškom drškom zakači Vajata po glavi. U padu je čovek iz Misurija, koga je drška samo okrnula, uspeo da pogodi bandita vezanim rukama u slepoočnicu.

Ranjenik je posmatrao ovu nemu borbu kroz pukotine na arnjevima.

Sada su sva trojica ležala u pesku. No čovek iz Misurija se prvi povratio. Teturajući je uspeo da se uspravi na kolena. Video je kako na opasaču onesvešćenog Imbrona visi čutura. Vajat se saže nad njim i skide flašu, pa teturajući se i posrćući pođe prema kolima.

— Tom, dolazim, ja...

Okliznuo se i pao u pesak. Prokletstvo! Stavio je flašu pod pazuh, a ona se otkotrljala pod kola. Jedva je uspeo da je izvuče vezanim rukama i ponovo počeo da se penje na kola. Potrajalo je gotovo večnost dok je uspeo da se uspenatra. Teško dršćući, nadneo se nad ranjenika.

— Tom, evo... nosim ti vodu, Tom... oči mu se razrogačiše od užasa.

— Tom!

Tomova glava bila je kliznula na stranu. Tamo gde je kroz pukotinu na arnjevima video očajničku borbu svog saputnika sa banditima.

Bilo je to poslednje što je mali Tom Manosa video u svom životu.

Vajat podiže flašu i počeo da sipa mlaku, bljutavu vodu po licu mrtvog Manose.

— Tom! Hej, Tom. Otvori oči! Donosim ti vodu.

Sve je bilo uzalud. Osetio je oštar bol u grudima. Piljio je u mrtvaca zamagljena pogleda.

— Tom — skoro šapatom ponovi.

Stezaio je grčevito čuturu. Nije mogao da pije, iako ga je žeđ do tog trenutka užasno mučila.

Neki šum ga trže. Iza njega dole kraj kola stajao je Mek Ginti izobličen od besa. I Imbron se u međuvremenu povratio. Gledao je zarobljenika na kolima koji je u rukama držao njegovu čuturu.

Vajat je gledao Mek Gintija pravo u oči.

— Silazi dole, Vajat — reče šerif gnevno.

— Ah, pa ti me poznaješ?

— Da, poznajem te i ja ću te ubiti.

Nezadrživ, neobuzdan bes spopade Erpa. Sišao je i pošao prema banditu.

Tako naglo je naleteo na šerifa da ga je srušio. Imbron je bio blizu i ustremio se na Vajata s leđa. Hteo je, to, ali bes kao da je maršalu dao nadčovečansku snagu. U poluokretu je zamahnuo vezanim rukama i pogodio Imbrona u bradu. Nije više

osećao bol u rukama. Video je samo kako čovek pada.

Mek Ginti mu priđe, pođe rukom prema opasaču, ali i njega Erp zakači snažno dvema vezanim pesnicama direktno u čelo. Ovaj posrnu i zanesese se u stranu. Desnica mu je još uvek bila zgrčena na dršci kolta. Vajat poskoči korak unazad, zamahnu nogom i izbi šerifu oružje iz ruke. Mek Ginti zaurla kao zver.

Vajat je teško dišući stajao i gledao ga. U to odjeknu pucanj. Pustinja potamne. Pesak se oboji crveno. Crnilo prekri nebeski svod. Tvrđokorni Vajat se sruči na kolena, pa onda kliznu na stranu. No, to više nije osećao.

Kada je ponovo došao k sebi, video je kroz poluzatvorene kapke Mek Gintijevo omraženo lice.

— Dobro je, Džek! To je bio majstorski pogodak. Okrznuo si mu desnu slepoočnicu. Povратиće se uskoro.

Imbron se glupo isceri. Ustručavao se da kaže da to uopšte nije nikakav majstorski hitac, da je čoveka pogodio slučajno, da je u poluošesvešćenom stanju povukao obarač.

— Sunce će zalečiti ranu, ono sve zaceljuje — govorio je Mek Ginti. Momak nam je još potreban.

Čovek iz Misurija ču kako Imbron pita:

— Je li on doista Vajat Erp?

Mek Ginti naglo trže glavu.

— Ma šta lupaš?

— Pa ti si ga oslovio: Vajat. Osim toga, kada si se osvestio rekao si i Vajat Erp, čekaj samo momak, visićeš. Visićeš pa morali mi još hiljadu milja kroz ovaj pesak da jašimo.

— Ah, zaveži. Vidiš priviđenja. Sigurno ti je pesnicama dobro protresao tintaru.

Bledo, izborano lice Imbronovo obli rumen.

— Tu opasku si baš mogao da zadržiš za sebe. On nas je obojicu dva puta bacio u pesak. I to vezanih ruku.

Mek Ginti je siktao kao guja.

— Zaveži ta svoja neoprana usta, ti prokleti robijašu.

— Robijašu? — upita Imbron.

Mek Ginti se uspravi. Vajat je video njegovo zućkasto, tvrdo lice.

— Da, ti si jedan prokleti, bedni robijaš. Pobegao si iz Fort Vorta iz Teksasa. gde je trebalo da odsediš još tri godine zbog drumskog razbojništva.

Imbron zaškrguta zubima.

— A ti? Ko li si ti?

Šerif iz Sentiela je već držao svoj veliki revolver na gotovs.

— Još jednu reč, Džek i ležaćeš kraj ovog kopileta u pesku!

Sat kasnije mala grupa je nastavila put.

Imbron je gundao.

— Zbog čega moramo da vučemo sve te konje sobom? Oni nas samo zadržavaju i otežavaju nam put.

— Konji u ovom kraju znače kapital. Ali ti, plitkoumni pljačkašu, to ne možeš da shvatiš!

— O da, to sam shvatio. Ali meni je dovoljan jedan konj i samo još jedan radi zamene. Ostale treba da rasteramo. Gutamo prašinu koju oni uskovitlaju, gubimo grdnu vodu pojeći ih, i imamo muke da ih vodimo. Ti jašiš napred i ne brineš o njima,

a ja imam glavobolju i neizmerne količine prašine!

— Konji idu s nama u Sentiel. Dosta priče — preseče ga Mek Ginti.

Vajat je jahao indijanskog konja. I to vezanih ruku i vezanih nogu. Mek Ginti više nije hteo da rizikuje. Svojeručno mu je vezao noge ispod konjskog trbuha.

Bio je to prvo jedan gotovo neprimetan oblačak daleko na istoku. No, iz minuta u minut je bivao veći i širi i uskoro pokrivao celo nebo na istoku.

Onda najednom počeo da duva vetar. Snažan, oštar vetar koji je podizao pesak celom površinom i dizao velike oblake.

Mek Ginti uvuče glavu u ramena i počeo da psuje. Vetar je duvao sve jače. Terao je ljudima zrnca peska u lice, zrna koja su žarila kao usijano olovo.

Uskovitlani oblaci peska bili su sve veći, gotovo kao kuća. Nije se čulo ništa osim pretećeg zavijanja vetra.

Vajat podiže glavu.

Nije više mogao da vidi Mek Gintija. A Imbron? I njega više nije bilo.

Čovek iz Misurija skupi oči, prilepi se uz telo konja koji je sigurnošću mesečara grabio kroz peščanu oluju.

Nije bio svestan koliko je vremena tako jahao, i kada je najzad počeo lakše da diše, vazduh je bio svežiji, a vidljivost bolja. Uspravio se i pogledao unazad.

Tamo, odakle je dolazio, oblaci uskovitlanog peska su se još dizali.

Jahao je dalje. Konj je išao gotovo korakom. Išao je dalje i dalje, prema zapadu.

Iznenada se trže, ukoči vezane noge i zaustavi životinju.

Dvadeset jardi iz oblaka peska nazarao se jahač, Indijanac.

Sedeo je uspravljen na crnom konju i držao u desnoj ruci „parker” pušku. Erp je video dobro jahačevo lice, njegovu bronzanu kožu, a svetlucave crne oči. Nosio je traku preko čela od bele zmijske kože i veliko crno pero zadenuto kod temena. Odmah ga je prepoznao. I Indijanac njega. Podigao je pušku. Uprkos fujkanju vetra čuo je kako je puni. Erp podiže visoko vezane ruke.

Indijanac se ukoči. Onda malo spusti pušku i potera konja lagano napred. Posmatrao je belca tvrdim odlučnim pogledom.

Vajat spusti ruke.

Crvenokožac otvori usta:

— Znao sam da ću te ponovo sresti! — Indijančev pogled se prikova za Vajatove vezane ruke.

— Sjaši!

— U tome bi mi ti morao pomoći.

— Sediš na konju Apača.

— Da, ako bolje pogledaš, videćeš da sam za njega vezan.

Crvenokožac lagano okrete svog konja.

— Sledi me.

Čovek iz Misurija je jahao za njim.

Išli su lagano prema zapadu. Oluja se sve više stišavala. Vidljivost je bila sve bolja. Najzad je dvojici jahača uspelo da se dokopaju peščanih duna, iza kojih su našli zaklon. Kaktusi, žbunje i drugo rastinje pružali su posle gole peščane pustinje veoma prijatan utisak.

Apač je poterao konja uzbrdo do gomile kamenja. Tu je stao i sjahao, oslobodio belca veza na nogama i velikim nožem presekao remenje s ruku.

Vajat je mahao rukama, trljao zglobove pokušavajući da povрати cirkulaciju. Činilo mu se da mu tle izmiče ispod nogu...

Kada je opet mogao jasno da zapaža stvari oko sebe, ugledao je veliku, kožom obloženu čuturu. Apač mu je pružio. Vajat je pio. Sveža voda delovala je kao led na njegovo osušeno ždrelo.

Nije mu bilo ni malo bolje. Naprotiv, činilo mu se da u stomaku oseća kamen.

Apač sede u senku velikog kamena. Vajat učini isto.

Indijanac je gledao u zemlju. Onda je počeo da govori. Mirno, sigurno i opširno.

— Ova zemlja je indijanska. Tu su živeli moji preci. Ne baš uvek u miru, jer uvek je bilo neprijatelja Papagalosa. Ali to su bili ljudi naše rase. Podnosili su se, ipak, međusobno. Tada su jednog dana naišli bledoliki s juga i borili se protiv nas. Hteli su našu zemlju. Jedan od poglavica rekao im je da će zemlju dobiti samo onda kada i poslednji Indijanac bude mrtav. I dalje su se borili protiv nas. Onda su zemlju preplavili plavokaputaši sa severa. Od tada imamo dva neprijatelja: bledolike s juga i plavokaputaše sa severa. Bledoliki sa juga su se umorili, oni nisu borci. Ali, plavokaputaši su još sveži. Oni nisu baš dobri ratnici, ali ih ima mnogo. Možda će ih jednog dana biti tako mnogo da će uništiti crvene ljude.

Prestao je da govori. Čovek iz Misurija je ćutao. Rado bi nešto upitao, ali je znao da Apači preziru ljude koji ne dozvoljavaju drugome da kažu do kraja šta su nameravali.

— Ja sam „Crno pero”. Čirakuzi su naši prijatelji i ja sam u borbi na

crvenoj reci ratovao pod komandom poglavice Kočiza.

Vajat je znao za Kočizov gotovo legendarni ugled i slavu kod svih Indijanaca. Njegovo ime bilo je poznato u celoj državi, pa čak i Indijancima iz dalekih prerija nije bilo nepoznato, iako su živeli mnogo stotina milja od ovog kraja.

Bio je to veoma mudar i dalekovid čovek, koji je mnoge indijanske napade vodio, ali je u suštini, u dubini svog bića bio za mir.

— Kočiz je bio sa Mangosom i Djeronimom dole u Meksiku i borio se. Borio se i ovde u brdima. Onda je počeo da pregovara sa plavokaputašima. Mangos je bio ubijen — podlo ubijen, dok je bio kod jednog od belih poglavica. Kočiz je uprkos tome ostao u Hot Springu u rezervatu. Pokušao je da sopstvenim primerom prekine večitu borbu. Ipak, nekoliko njegovih ratnika ubijeno je u samom rezervatu. Kočiz se povukao sa hiljadu svojih ratnika preko kod Meskalerosa u Bosko Rotondo. Odatle je otišao u brda i sagradio tamo utvrđenje koje plavokaputaši nikada neće moći da osvoje. Ipak, on želi samo mir. Iako Kočiza Apači veoma cene, izgubili su svaku veru i poverenje u belce. Oni će se i bez velikog poglavice dalje boriti.

Nastala je tišina. Od peščane oluje koja je još pre jednog sata divljala, nije bilo ni traga.

Vajat prekide ćutanje:

— A ti? Kako ti gledaš na to?

„Crno pero” podiže glavu i pogleda belca:

— Ja mislim kao i Kočiz. No, beli ljudi mi ne daju da tako mislim. Dolaze i dalje. Ima ih sve više i više.

Poznavao sam sedobradog dole u Mohavk dolini. Često smo razgovara-

li. Dozvolio sam mu da ostane, jer je jednom pomogao mom ratniku kada je bio u nevolji. Onda su došla dva bledolika sa istoka kod starog čoveka. Moj izviđač ih je otkrio, ali ih je pustio da prođu, jer su išli kod sedobradog. Odjahali su, ali su se još dva puta vraćali u dolinu.

Kada su treći put dolazili, povelili su još sedam bledolika sobom. I njih smo pustili da prođu. Kada su se vraćali gonili su stoku koju su od starog kupili.

— Kupili?

— Ne znam, gonili su stoku sobom. Onda su u Grover planinama naišli na dva Apača.

— Je li bilo borbe?

Crvenokožac potvrdi:

— Da, tri bledolika su pala u pesak, pre nego su dva Papagalosa umrla! Nisu imali ni pušku, ni revolvere. Borili su se samo strelama i noževima.

— Od tada si sa ljudima u ratničkom pohodu?

— Da, tako je.

— Voleo bih da znam odakle tako dobro poznaješ naš jezik?

— Gotovo svi crveni ljudi u ovom kraju ga razumeju.

— Tačno, ali ne umeju baš dobro ga govoriti.

Indijanac ustade i pogleda prema zapadu:

— Bio sam sa Kočizom u Hot Springu.

Vajat ustade i pogleda se. Izgledao je užasno. Rana na slepoočnici ga je pekla i bolela. Zglobovi su mu bili otečeni, a oči pekle.

Ne okrećući se, Apač reče:

— Ja sam napao vaš logor, jer ste ubili mog brata.

— Bio je to jedan od ljudi koji je mene i malog belog čoveka uhvatio i vezao.

Crvenokožac ga grubo prekide.

— Mi bismo osvojili vaš logor. Ali onda si ti bacio vatrene kugle koje si u Mohavk dolini stavio na svoja kola.

— To nije tačno. Ja sam ležao vezan na zemlji kada ste hteli da napadnete logor. Tvoj brat je bio kod mene. Hteo je da me oslobodi veza mene i mog saputnika.

— To ti kažeš. A zašto je ubijen?

— Jer su ga ostali beli ljudi, koji su nas dvojicu vezali, primetili.

— Šta je sa malim belim čovekom, koji je s tobom bio u Mohavk dolini?

— Mrtav je.

— Ko ga je ubio?

— Umro je od strele.

Crvenokožac se okrete i pogleda Erpa pravo u oči:

— I od žeđi. Njegova rođena braća su ga pustila da umre. Ja sam sreo dosta belih ljudi, koji nisu umrli od Apača.

— Znam to dobro.

— A ti jašiš na Apačevom konju kroz pesak.

— Oni su me vezali za ovog konja. To i sam znaš. Oluja nas je rastavila.

Ceo minut vladao je tajac.

Onda Indijanac reče:

— To su tvoji neprijatelji?

— Da.

Pobednički osmeh zaigra na usnama crvenokošca.

— Da, to su tvoji neprijatelji. Takvi su beli ljudi. Ti ćeš se sigurno boriti s njima, ako ih ponovo sretneš?

— Boriću se s njima, jer ću ih sigurno ponovo sresti.

— Zar si u to baš sasvim siguran?

— Potpuno siguran!

— Ti si ponosit bledoliki čovek. Ali se više ni sa jednim čovekom nećeš nositi, jer moraš da umreš. Bledoliki koji sedi u Džakarila sedlu mora da umre.

Vajat se ispravi.

— Ja nemam oružja i nemam konja, ali ako hoćeš da se boriš sa mnom, ja sam spreman.

„Crno pero” odmahnu glavom.

Onda izvadi svoj revolver iz opasača.

— Ti više nećeš da se boriš ni sa kim. Ti si sedeo u Džakarila sedlu, na leđima konja koji je pripadao ubijenom Indijancu. Dakle, moraš da umreš.

Sva prethodno pokazana razumnost iščezla je iz ovog Indijanca u trenutku.

Vajat je osećao da je mrtav umoran, gotovo do nesvesti. Kao olovni tegovi visile su mu ruke niz telo. Ali, ako treba, boriće se. Ako je pisano da treba da umre ovde među kaktusima, u Gila pustinji, umreće u borbi.

Indijanac je video u belčevom pogledu odlučnost.

— Vidim u tvojim očima da hoćeš da se boriš sa mnom. Ja sam Apač. Ja ne mogu da stojim sa koltom u ruci i čekam tvoj napad. Vratio je kolt u opasač.

— Dobro, borićemo se — rekao je muklo, oborene glave. Nisam hteo da se borim s tobom. Ali drugog puta nema.

Vajat je ćutao.

Očigledno je Indijanac preživljavao unutrašnju borbu. Konačno se uspravo i ponovo odložio oružje.

— To uprkos svemu, neće biti pravična borba. U očima ti se ogleda iscrpljenost. Žeđ te je slomila, a i slepoočnica ti krvari. Možda nemaš snage ni u rukama zbog veza, a i no-

ge su ti utrnule. Ali, izgleda nema drugog izlaza.

Vajat nije ni najmanje stalo da se opet tuče. Osim toga, osećao je duboko poštovanje prema ovom Indijancu i reče:

— Postoji drugi izlaz.

Crvenokožac ga pogleda ispiti-vački.

— Sedi kraj mene dole.

Kada su seli, Vajat zatraži.

— Daj mi još malo vode.

„Crno pero” mu pruži čuturu.

Čovek iz Misurija je pio polako u malim gutljajima. Sada je tek osetio da ga blagotvorna tečnost osvežava i vraća mu snagu.

— Možemo obojica da odustanemo od borbe, jer smo sklopili mir i živimo u miru. Ti dobro znaš da sam bio prinuđen da sedim na apačkom konju i to od ljudi sa kojima hoću da se borim. Evo tvog konja. Uzmi ga. Ostanimo u miru. Jednom smo već sklopili mir i ja ga nisam prekršio. Sada smo opet u miru. Pruži mi ruku i obećaj da od sada pa za uvek između nas neće biti borbe.

Indijanac ga je gledao zamišljeno.

— Da li je to tako kod tvog naroda, tamo odakle ti potičeš?

Vajat odmahnu glavom.

— Ne! Moram ti nažalost reći da nije tako. Moj narod se borio sa tvojim, i sigurno će se još boriti. Plavokaputaši su moja braća. Ali ja... ja želim mir sa tobom. Reći ću i svojim prijateljima da sam s tobom sklopio mir. Da to nisu prazne reči, može Kočiz da ti potvrdi. I on je sam bio za mir, što je sprečilo pogibiju mnogih crvenokožaca. Sada smo sklopili mir. Na žalost, nemam ništa što bih ti poklonio kao zalogu našeg prijateljstva.

Crvenokožac je gledao nemo ispred sebe. Posle nekog vremena je ustao.

— Ali ja imam nešto. Ti ćeš se boriti sa ubicama mog mlađeg brata. Možda ćeš morati dugo da ih tražiš. U velikom pesku ćeš brzo sago-reti. Moraš imati konja. Ovaj šarac je indijanski konj. Ali moj konj je odličan vranac. Okrenuo se skinuo sa svog konja Džakarila sedlo. — Evo, uzjaši ga, to je sad tvoj konj. Ponesi i čuturu. Skoro je puna. U ovoj lanenoj torbi je suvo meso. Ako jašiš polako i jedeš i piješ po malo stići ćeš u grad.

Vajat Erp je stajao nepomično. Kao iz velike daljine do ušiju su mu dopirale Indijančeve reči. Reči čoveka, kakve nije često čuo od ljudi svoje rase — belaca.

„Crno pero” uzjaha šarca i odjaha lagano. Nije se više osvrtao. Čovek iz Misurija je dugo gledao za njim sve dok se nije izgubio u daljini.

☆

Jedne svetle večeri je odrpan čovek na neosedlanom vrancu stigao s juga u naselje El Kampur.

Bio je to čovek iz Misurija. Vajat Erp, koji se vraćao sa svog puta u pustinju Gila.

Čekao je ispred naselja dok noć nije sasvim pala. Onda je pošao glavnom ulicom.

U „Gila” salunu je te večeri bilo tiho. Samo je oskudna svetlost padala na ulicu i osvetljavala veliko pojilo za konje.

Vajat dotera konja da se napije. Onda se okrete i potraži pogledom drvenu kuću, na kojoj je nedavno, prilikom svog boravka u El Kam-

poru video natpis „Medicina“. Mali prozor prema ulici bio je još osvetljen. Kucnuo je na okno.

Prozor se otvori i na njemu se pojavila velika, ćelava glava.

— Da, šta ste hteli?

— Helo, doktore, mogu li na trenutak da govorim s vama?

— Doktor? Šta je po sredi?

— Sigurno imate mast za rane i komad flastera u kući?

— Naravno. Ako imate za to potreban novac, možemo da trgovimo.

Novac? Ne, Erp nije imao novaca kod sebe. Mek Ginti mlađi je sve oduzeo. Sve do poslednjeg centa.

Oborio je glavu i promrmljao:

— Ne, novaca nemam. Laku noć.

Prozor se uz tresak zatvori. Čuo je čoveka kako ljutito psuje.

Kada je ponovo prišao konju čuo je korake iza sebe. Okrenuo se i ugledao omanju, stariju ženu. Pri svetlosti koja je dopirala iz saluna mogao je da joj vidi lice. Bilo je bledo i tužno. Dva bistra oka su ostala prikovana za njega.

— Vi dolazite iz pustinje?

Vajat potvrdi.

— Da li vam je potrebna pomoć!

— Da, gospođo, potrebno mi je malo masti za rane i flaster.

— Hodite!

Nije sačekala njegov odgovor nego je ušla na Vajatovo čuđenje baš u kuću ćelavog „doktora“.

Maršal je zastao na vratima.

— Sam uđite unutra — ohrabrivala ga je žena.

— Mogu i ovde da sačekam.

— Ne. Molim vas, uđite u kuću.

Kroz otvorena vrata sobe video je ćelavog čoveka kako sedi za stolom. Pred njim je stajao pun tanjir jela.

Žena pođe u drugu prostoriju i upali lampu.

— Uđite samo ovamo — doviknu mu.

Vajat je pošao za njom.

Žena izvadi iz ormara zavoj i mast. Iznenada se čovek pojavi na vratima iza Erpa.

— Šta to sad znači, Emili?

— Mislila sam da jedeš — uzvratila žena ne obazirući se.

— Kako to: jedem? Kako si mogla tu skitnicu da uvedeš u kuću? Dobro znaš da ja...

— Da ti šta? — prošikta žena. — Šta hoćeš? Zar nisi već dovoljno nevolja natovarila na nas? Idi i jedi! Idi!

Na to čovek isturi bradu i zaurla:

— Šta uobražavaš, prokleta veštica? Ne misliš valjda ozbiljno da te se ja...

U ruci male žene se iznenada stvorio revolver. Lice joj je bilo bledo kao kreč, a usnice drhtale.

— Georg, ućuti sada. Ovom čoveku je potrebna pomoć. Dolazi iz pustinje. Možda su ga i Indijanci napali. U svakom slučaju hoću da mu pomognem. A ti ćeš sada pogledati njegovu ranu!

Još uvek je držala revolver u mršavoj, maloj ruci.

— Kako mogu da pomažem skitnice. To je...

— Odmah da si mu pomogao!

Čovek je zaudarao na luk i lošu rakiju.

Mrmljajući, pregledao je Vajatovu ranu na slepoočnici. Na ozleđene zglobove od remenja nije obraćao pažnju. Pod pretnjom uperenog revolvera očistio je ranu i previo je.

Kada je Erp hteo da mu zahvali čovek pljunu na njega.

Vajat pogleda ženu:

— Veliko hvala, gospođo. Možda ću uskoro moći da vam se odužim.

Žena odmahnu glavom:

— Vi ovde ništa niste dužni, mister.

Pošla je za njim iz kuće.

Stajali su neko vreme na verandi. Žena je govorila. Govorila je o sebi, svom mužu, o Liju, njihovom sinu, koji je poginuo u pustinji prilikom jednog napada Apača. Prebacivala je pogibiju sina mužu. Li uopšte nije hteo da ide u vojsku, ali ga je otac oterao od kuće. Bio je lekar na istoku. Pre mnogo godina došli su u El Kampur, naselje ljudi bez nade. Ko je ovde živeo, stigao je do poslednje stanice. Odatle dalje — nije postojalo.

— Da — zaključila žena — postoji još jedan put. Ali veoma kratak i vodi iza poslednje kuće u gradu. Tamo je groblje.

Pustio je da govori. Otvorila je srce nepoznatom čoveku. Kada je završila, ušla je u kuću.

Vajat je upravo napunio svoju čuturu na bunaru, poveo konja i upravo hteo da se vine u sedlo, kada ponovo ugleda ženu.

Pružila mu je kožne bisage.

— Evo, uzmite ovo.

— Ali...

Ona se hitro, bez pozdrava, vratila u kuću.

Čovek iz Misurija je lagano jahao iz naselja. Kada je prešao četiri milje, zastao je kraj jednog džinovskog kaktusa da bi se odmorio. Otvorio je torbu. Unutra je bilo hleba, krupno mlevene kafe, suvog mesa, soli, lonče, šibice i pet dolara. Osetio je još na dnu torbe nešto teško i hladno pod rukom. Bio je to veliki revolver, koji je žena držala upravljen na muža. Zapalio je malu vatru, skuvao kafu, pojeo komad hleba i legao da

se odmori. Veliki revolver stavio je na dohvata ruke.

Kada se probudio, sunce je već bilo visoko odskočilo.

Jahao je istim putem kojim je išao kolima. Lagano, jer mu se nije žurilo.

Bilo je već mračno kada je ugledao prve kuće Sentiela pred sobom.

U širokom luku obišao je grad i prilazio mu sa severa.

Možda je Mek Ginti došao pre njega i postavio na južnoj strani grada stražu.

Prva osoba koju je sreo bio je debeljuškasti čovek svetlih brkova.

— Helo, mister, gde stanuje predsednik opštine?

Čovek odmeri jahača pa pokaza rukom niz ulicu.

— To je ona kuća na uglu glavne ulice. Ne možete promašiti. Hoćete li da govorite lično sa predsednikom?

— Da.

— Onda nećete imati sreće.

— Kako to?

— Predsednik je u gradskoj većnici.

— Sastanak?

— Da. Šerif je sazvaio gradske oče.

— Šerif? Od kada to može šerif da saziva gradsek oče?

Čovek obrisa brkove i reče tiho:

— Tja, stranče, u Sentielu je sve drugačije. Pre svega to... Mnogo sreće!

Čovek nastavi put.

Vajat sjaha i povede vranca prema glavnoj ulici. Jednog dečaka je upitao gde je gradska većnica.

— Eno je, odmah preko, mister. Vidite li one osvetljene prozore? Tamo je to. Mek Ginti se vratio. Go-

nio je jednog velikog ubicu i bandita. Taj čovek ga je nedavno u njegovoj kancelariji napao. Možete li to da zamislite, mister? Jeste li vi odavde?

— Ne, dolazim iz Kanzasa.

— Pa onda to sve i ne možete znati. Slušajte, ja ću vam sve potanko ispričati...

Kada je Vajat prešao ulicu, vrata na gradskoj većnici se naglo otvoriše. Svetlost je dopirala napolje i osvetlila čitav red vezanih konja za prečku na ulici.

Znači, nisu tu samo ljudi iz Sentuela, nego i iz okoline. Sakupili su se, jer ih je moćni Mek Ginti pozvao.

Iz razgovora sa dečakom, Erp je saznao šta ljudi osećaju prema Mek Gintiju. Smatraju ga veoma značajnim. To je bilo ono najgore, i to je celu stvar činilo veoma opasnom po Erpa. Nikada mu neće uspeti da otvoreno istupi protiv Mek Gintija. Taj čovek će ga izvikati i zajedno sa celim gradom staviti mu omču na vrat.

Ne, sa Mek Gintijem će morati drugačije da postupi.

Prvo što je Vajat hteo da sazna, bilo je to da li je Džek Imbron u gradu. Ne samo zato što je hteo da se sa tim krivonogim banditom obračuna, nego zbog toga što je morao da zna gde je drugi čovek kada bude krenuo protiv Mek Gintija. Imati takvog opasnog čoveka za leđima, kakav je Imbron bio, nije bilo baš priyatno.

Prešao je uzanu ulicu između gradske većnice i jedne radnje. Prišao je većnici okolo sa zadnje strane. Posle dugog traženja, smestio se u jednu praznu bačvu za kišnicu. Odatle je mogao da motri u zgradu.

Prizor koji mu se pružio, pod drugim okolnostima naterao bi ga da prsne u smeh.

Džab Mek Ginti stajao je u sredini, dobro osvetljene prostorije. Imao je na sebi novo, tamno odelo i novi svetlosivi stetson. Čak su mu i čizme izgleda bile nove. Levo na grudima blistala je dobro izglačana zvezda.

U širokom krugu oko njega sedeli su građani i pažljivo slušali njegove reči.

Mek Ginti je govorio. Zadenuo je palčeve u prsluk i govorio kao da je u najmanju ruku, guverner. Govorio je tako glasno, da je Vajat bez muke mogao da razabere svaku reč.

...tamo napolju živeo je samo stari Nik Parker. Ubogi đavo, ljudi. Čovek se povukao u takvu usamljenost da u poslednjim danima života nađe mir. Izgleda da se podnosio sa Indijancima. U svakom slučaju, godinama ga nisu dirali. U El Kampori nekoliko ljudi je starog Parkera poznavalo. Nije često dolazio u naselje, ali ipak dva-tri puta godišnje.

Mek Ginti napravi pauzu, obori glavu i ispod oka značajno odmeri prisutne. Onda stavi ruke u džepove i nastavi:

— Sada dolazi ono najvažnije, ljudi. Na ovom svetu nije bilo nikog koji bi nešto hteo da uzme od starog Parkera. A ko bi krenuo u pustinju, šezdeset milja daleko od svakog naselja, da potraži starog osobenjaka? Daćete mi za pravo, uveren sam?! To ne bi učinio ni jedan razuman čovek.

Ponovo je čovek od zakona — hladnokrvni ubiça, napravio pauzu.

— Ali u zabludi ste. Našao se ipak čovek, koji je bio dovoljno beskr-

pulozan da dospe čak do tamo, ubije starog čoveka i opljačka ga.

Negodovanje postade glasno. Način na koji je Mek Ginti sve to ispričao nije bio bez dejstva.

Vajat je trljao bradu. Šta li je smeorao, taj bandit sa zvezdom? Šta li se iza svega toga krije? Još od trenutka kada je našao starog Parkera mrtvog i Mek Gintija video na njegovom udaljenom ranču, maršal je stalno razbijao glavu, pokušavajući da stvari dovede u međusobnu vezu.

Govornik je nastavio:

— Da, ljudi. Tako je to. Taj čovek je ovejani lupež, koji više nije mogao da ostane u državama. Morao je da beži u pustinju. Verovatno Nik Parker nije jedina njegova žrtva. Sigurno ima na duši mnoge naseljenike. Verujem da je tako. Ko obraća pažnju na ubice malih, usamljenih imanja? Niko! To jest, samo ja, Mek Ginti!

Iznenadićete se kada vam budem rekao da je to isti momak koji me je napao u mojoj kancelariji. Ostali ste bez reči, je li? To je baš taj bandit. On je dvojicu pljačkaša sa željezničke stanice pustio, a mene napao. Pogodio me je podmuklo s leđa nekim teškim predmetom. Sledio sam tog lupeža. Stigao sam ga u El Kampori, ali sam, nažalost, u tom banditskom gnezdu imao protiv sebe preko deset ljudi. Drugo se i ne može očekivati. Lupeži se drže međusobno. Pošlo mu je za rukom da umakne. Međutim, ja sam sledio njegov trag. Pobegao je u pustinju. Danima sam ga sledio. Zna li gde sam ga našao? Na ranču starog Nika Parkera. Upravo ga je bio ubio...

Glasni povici negodovanja ponovo se zaoriše.

— Da, on ga je ubio. Podmuklo, kukavički. Moram uz to još nešto da objasnim ljudima. Od šerifa iz Gansajta i iz okolnih mesta dobio sam obaveštenje da se traži skitnica koja po opisu u dlaku odgovara banditu koga sam ja gonio. Posebno zbog toga sam ga i dalje sledio.

*Najzad je priču u kojoj je bilo još izmišljenih borbi sa razbojnikom, okončao rečima:

— Lupež mi je umakao u peščanoj oluji. Uspelo mu je da umakne pošto je ustrelio nekoliko Ramsdelovih ljudi.

— Ustrelio? — promrmlja jedan od prisutnih. — Ja sam mislio da je bio vezan i razoružan?

— Kako? Ali, da naravno, bio je, ali se oslobodio. Već po tome možete da zaključite kako je lupež prepređen. Uspelo mu je da se oslobodi veza na rukama i prišunja sa nekom od ljudi i ukrade revolver.

— To mora da je neki paklehi momak — umeša se jedan sedokosi.

— I jeste, mister Forbs. Budite sigurni u to. A baš zbog toga što je takav, predstavlja opasnost za ceo kraj. Zbog toga i tražim od gradskog saveta da me podrži u borbi protiv takvih elemenata. Moramo da gonimo tog čoveka i nastojimo da ga uhvatimo pre nego počini još nedela. Siguran sam da on smeru da se prišunja Sentielu.

— Pa to je potpuno neverovatno — doviknu jedan od prisutnih, mali čovek, vodnjikavih očiju.

— Mi ga moramo uhvatiti! — vikao je šerif sada već sasvim povišenim glasom. — Siguran sam da me gradski savet neće ostaviti na cedilu. Kada se o našem gradu radi, moramo se braniti i štititi od takvih ljudi!

Uspeo je. Dobročudni građani nisu bili dovoljno prevejani da otkriju Mek Gintijevu igru. Čak oni koji nisu baš marili šerifa, našli su se sada u ovom trenutku na njegovoj strani.

Samo se Kanbaher, čovek na koga Mek Ginti nije obraćao pažnju, nije ni pomerio.

Dok je pogledom prelazio preko prisutnih, pade mu u oči Kanbaherovo ukočeno držanje.

— Šta je s vama, Kanbaher? — doviknu Mek Ginti. — Kao da niste saglasni sa odlukom gradskog veća? — Pritajena pretnja osećala se u šerifovom glasu.

Kanbaher potvrdi.

— Jesam, jesam. Gradsko veće neće nikada ništa nepravilno učiniti.

— Nepravilno — upita Forbs, takođe član.

— Da, to sam rekao. Sada laku noć, džentlmeni, imam još dosta posla. Sastanak je završen, zar ne?

Mek Ginti ga odmeri, kada je pošao, ne baš sigurnim korakom, prema izlazu.

— On je pijan! — uzviknu neko smejući se.

Da, mali debeli Kanbaher je doista povukao malo više iz flaše preko u salunu. Od kako se šerif vratio, vukao se po gradu oborene glave. Nije mogao da pređe preko načina na koji je šerif postupio s njim onoga dana kada je slučajno naišao u kancelariju i našao šerifa u ćeliji.

Džoe Kanbaher je bio dobrodušan čovek, ali je ipak na njega kao i na ostale građane, Mek Ginti uspeo da napravi veliki utisak. Međutim, bubotke koje mu je ljutiti šerif onog dana dao, duboko su se usekle u svest malog čoveka. U ovom času šerif više za njega nije bio veliki čovek.

Nije ga mrzeo, ne, ali ga je prezirao.

Pošto u celom Sentielu nije bilo čoveka, kome bi mogao da se poveri, do tada solidan, Džoe Kanbaher je počeo da se redovno opija.

Na upadicu — pijan je — šerif se odmah nadovezao.

— Da, pijanice bi trebalo da se drže dalje od gradske većnice. Smatram da bi svakog ko dođe na sastanak pijan trebalo isključiti iz gradskog veća.

Kanbaher, koji je pravo stigao do izlaza, naglo se okrete i žmirajući pogleda šerifa. Onda na opšte užasavanje svih prisutnih, reče:

— Pazite, Mek Ginti, da vi ne budete isključeni iz gradskog veća. Laku noć.

Na to se okrenuo i napustio skup.

Vajat je želeo da čuje šta još Mek Ginti predlaže u vezi sa poterom za opasnim banditom, ali je imao sada važnija posla.

Morao je da sledi Kanbahera. Brzo je skočio iz bačve i optrčao zgradu. Trideset jardi od njega čovek je upravo prelazio glavnu ulicu.

— Mister Kanbaher!

Međutim, poluglasni poziv ostade bez odgovora. Vajat nije znao da Kanbaher ne čuje dobro. Znači, morao je da ga sledi. Nedaľeko od krčme ga je stigao. Kanbaher se uplašeno trže kada je ugledao kraj sebe visokog čoveka.

Erp dodirnu obod šešira. Kanbaher odmeri njegovo iscepano i prljavo odelo.

— Moram da govorim s vama, mister.

Kanbaher izmače korak u stranu.

— Sa mnom?

— Vi ste mister Kanbaher?

— Da, ali...

— Molim vas gde možemo nekoliko trenutaka neometano da govorimo.

Čovek još jednom odmeri ispitivački s veoma malo poverenja neuglednog stranca.

— Ostavite me na miru...

Kanbaher iznenada razrogači oči. kada u strančevoj ruci ugleda veliki revolver.

— Tiho samo, mister Kanbaher. Ni glasa. Gde, dakle možemo da razgovaramo?

— Ta... tamo preko. Ja tamo stanujem.

Prešli su na drugu stranu ulice. Kanbaher otvori ulazna vrata. Onda napipa vrata dnevne sobe. Vajat ga je sledio.

— Linda! — uzviknuo je piskavo.

Odmah se pojavi mala, okruglasta žena sa lampom u ruci. Kada je ugledala stranca, trgla se.

— Ali Džoe koga si to doveo?

Čovek iz Misurija skide svoj prašnjavi šešir.

— Moje ime je Erp, madam. Imam nešto da govorim sa vašim mužem.

— Ovo nije moj muž — reče žena otsečno.

— Linda mi je sestra — objašnjavao je Kanbaher.

— Molim vas, madam, ostavite nas na trenutak same — reče Vajat prilično oštro, uzimajući iz ženinih ruku lampu i sedajući za sto.

Pošto je žena otišla, Vajat objasni.

— Žao mi je mister Kanbaher što sam vas ovamo morao dovesti sa uperenim revolverom, ali ono što treba da govorim s vama ne tiče se nikoga.

Crvenokosi čovek upitno pogleda svog nezvanog gosta.

— Ko ste vi?

— Zovem se Erp.

— Erp? Da li ste vi Vajat Erp?

Čovek iz Misurija potvrdi.

— Znam da u ovom trenutku izgledam kao skitnica.

— Još gore! — prekide ga Kanbaher oštro.

— Znam. Ja sam, osim toga, isti čovek o kome je vaš divni šerif govorio tako žučno u gradskoj većnici.

Kanbaherova ruka, u kojoj je držao veliku lampu, počeo da drhti.

— Ja... ja ne razumem.

— Stajao sam u dvorištu gradske većnice i slušao Mek Gintijev govor. Tada sam video da ste vi jedini napustili skup.

— Ah.

— Izgledalo je tako, mister Kanbaher kao da baš niste saglasni sa Mek Gintijem.

Debeljko nije tačno znao odakle vetar duva. Muvao se okolo, ponovo spuštao lampu na sto i obrisao čelo.

— Ne znam šta od mene hoćete, mister.

Vajat mu ispriča kako se odigrala ona stvar u šerifovoj kancelariji. Zatim ga obavesti o svom putu u Mohavk dolinu.

Kada je Vajat završio, debeljko podiže lampu i reče žustro:

— Vi ste doista Vajat Erp? Maršal iz Dodž Sitija?

Čovek iz Misurija se maši za džep od pantalona. Tamo je bila njegova zvezda, koju Mek Ginti nije pronašao.

Kanbaher je piljio u zvezdu.

— Doista — rekao je sasvim uveren. Onda nabra obrve. — Ili ste možda našli tu zvezdu.

-- Budite bez brige, mister Kanbaher. Vajat Erp ne bi mogao biti čovek koji gubi svoju zvezdu.

Četvrt sata kasnije je znao Kanbaher celu priču do u pojedinosti.

Debeljko lagano zviznu kroz zube. Ubrzo se pojavi njegova sestra na vratima.

— Donesi flašu rakije.

— Ali ti si...

— Donesi flašu rakije — ponovi Kanbaher zapovednički.

Hteo ne hteo, Vajat je morao da popije čašu.

Ali ako se nadao da će u debeljku naći saveznika, silno se prevario.

Kanbaher je pokazao, istini za volju da se protivi, ali da sada sa jednim jedinim čovekom stane protiv onog surovog Mek Gintija, uz koga stoji ceo grad, pa to može samo onaj ko je sit života. Ne, u tu igru ga neće uvući. To je samoubistvo.

I ko mu garantuje da je ovaj čovek doista Vajat Erp, maršal iz Dodž Sitija?

Čak ako Kanbaher stane uz ovog čoveka, na stranu zakona, ipak nema nikakvih šansi. U najboljem slučaju stranac će likvidirati šerifa. Šta će se time postići. Ništa! Ceo grad će biti protiv njega. Ljudi, koji su sada tamo, upravo u ovom trenutku slepo veruju Mek Gintiju. Bili su uvereni da on ovog puta govori istinu. Dakle, stranac je u očima građana bandit, još gore — ubica! Čovek koga treba uništiti. Tako je cela stvar u suštini izgledala. Baš tako.

Bar je Džoe Kanbaher tako mislio i bio uveren u to. Bio je bar dovoljno pošten da to svome posetiocu kaže u oči.

Vajat se ujede za donju usnu i klimnu glavom.

— U redu. Mogu da vas razumem, mister. Konačno, vi ovde živite i ako stvari krenu nizbrdo, ostajete na cedilu. Znam.

Kanbaher promrmlja.

— A šta bi trebalo da učinim? Mislim, kakvu ulogu ste nameravali da mi dodelite u toj opasnoj igri sa Mek Gintijem?

— Nisam vam namenio nikakvu ulogu — uzvрати Vajat smejući se. — Stvar je samo u tome, što ja ovde nikog ne poznajem.

Kanbaher sleže ramenima.

— Žao mi je. Ja ću vam... ovaj, iskreno reći, mister Erp. Ja Mek Gintija mrzim i prezirem. Ali ja nemam snage da se borim protiv njega. On je čovek gvozdene ruke i brz na oružju. A ja? Pogledajte me. Zar nalazite da sam jači od njega ili možda bolji strelac?

Vajat odmahnu glavom. On i onako nije imao mnogo nade da će mu ovaj debeljko pomoći. Lagano se uputi prema vratima.

— Laku noć. I ne uzmite za zlo.

Kanbaher je posmatrao široka ramena čoveka iz Misurija, njegovo odrpano odelo i nešto se u njemu pokrenu.

— Čekajte, mister... Ja vam ne mogu pomoći u borbi, ali vam možda mogu biti od koristi. Moj brat je umro pre mesec dana. Radio je na pošti. Njegove stvari su ovde, njegovo odelo. Bio je to visok, snažan momak. Njegovo odelo bi vam odgovaralo.

Kanbaher istrča napolje i vrati se ubrzo sa zamotuljkom.

Vajat je probao kaput.

— Malo je uzan, primeti debeljko, ali ne smeta mnogo. Džim nije imao tako snažne grudi.

Pantalone su bile dobre.

Čovek iz Misurija skide kaput. Posmatrao ga je. Onda ga prinese svetiljci.

— Rupa na leđima?

Kanbaher uzdahnu.

— Da, mister Erp. Ustreljen je. Neki podmukli lupež. Jedna skitnica iz Novog Meksika. Ali Mek Ginti ga je uhvatio. Momak je obešen. To je, uostalom, jedan od razloga zbog kojih ne mogu da se borim protiv šerifa.

Vajat Erp je saznao da je Džim Kanbaher poštanski činovnik u Sentielu. Imao je ženu i dvoje dece. Radio je u pošti još duboko u noć, a u zoru nađen je mrtav sa metkom u leđima.

— Ko ga je našao? — upita Erp.

— Ko? Više se ne sećam. Mislim da ga je Mek Ginti lično otkrio.

— Ah...

Kanbaher nabra čelo.

— Ne mislite valjda...

— Mislim! Hm. — šta da mislim o čoveku koji svoje sopstvene saradnike ubija kao besne pse?

— Ali... to bi bilo užasno. Zašto bi Mek Ginti ubio mog brata? Retko ko je u gradu bio tako omiljen kao on. Svi su ga voleli. Ne, mister Erp. Osim toga, on je bio čovek koji je Mek Gintija doveo, kada su banditi sve češće počeli da vršljaju ovuda.

To je bilo, u najmanju ruku, zanimljivo. Ali je Erp smatrao besmislenim da o tome duže govori sa Kanbaherom. Uzeo je jedno od odela i presvukao se.

— Kada ponovo dođem do svog novca, mister Kanbaher, platiću vam ovo odelo. A ja ću svoj novac u sledećih dvadeset četiri časa dobiti, to vam stojim dobar.

Debeljko je gledao neveselo za visokim čovekom, dok je izlazio.

— Doista mi je žao, mister Erp, ali vam ne mogu više pomoći.

— Već ste mi pomogli.

Kanbaherova sestra se iznenada stvori u hodniku.

— Sve sam čula — rekla je muklo.

Dva čoveka se zgledaše zbunjeno.

— Ti si kukavica, Džoe. Jedna bedna kukavica.

Debeljko počeo da trepće.

— Ali, šta hoćeš? Ne razumem?

— Razumeš ti mene vrlo dobro. Ako ne znaš kako jedan Kanbaher treba da se drži, ja znam. Mister Erp, smem li da vas pozovem na večeru? To je samo skroman obed, ali će nas radovati ako nam se budete pridružili. Naravno, možete i da spavate ovde. Gore u Džimovoj sobi. Tu je stanovao pre nego što se oženio. I svog konja možete da stavite u našu štalu.

— Ali, Linda! Šta ti pada na pamet?

— Zaveži! Šta hoćeš uopšte? Zar nemaš uši! Ono što je o Mek Gintiju malo pre rekao, sasvim je tačno. Ja sam uvek govorila da onaj stari čovek, koji je obešen, uopšte nije bio ubica. Mek Ginti je pogrešnog čoveka uhvatio, to sam rekla. Uhvatio ga je samo zbog toga da bi imao nekog na koga bi svalio krivicu. Čovek je bio pijan do besvesti kada su ga uhvatili. Imao je preko šezdeset godina i nije nosio revolver.

— Ali šerif je objasnio da se revolver starog nalazi zaključan u kancelariji. Stavio ga je među ostalo oružje.

— Da, tako je rekao.

Vajat Erp je ostao na večeri. Linda Kanbaher je bila uporna. Kada je izlazio iz kuće, primetio je u hodniku nečiju priliku.

— Mister Erp!

Bio je to Kanbaher.

— Da?

— Žao mi je što me smatrate kukavicom. Ali ja zaista ne umem da upravljam koltom. Mek Ginti, u stvari, nema pravog prijatelja, ali ako se vi sami budete borili protiv njega, onda će imati prijatelje, ili bar veći broj ljudi koji će stajati uz njega, a oni i te kako umeju da rukuju oružjem. No, mislim, u stvari, to nisam hteo da vam kažem. Samo sam hteo da vas iskreno zamolim da budete razumni. Odustanite! Nema te nikakvih šansi. Mek Ginti je siledžija najgore vrste.

— Da, da, znam već. Budite bez brige, mister Kanbaher. Sutra u podne ću vam dati novac za odelo.

— To je besmislica. Odelo sam vam poklonio. Linda će vam upakovati hranu, a onda iščeznite. Bio sam u gradskoj većnici. Sastanak još traje, pa možete neometano da odete. Jašite prema zapadu. Dvadeset pet milja odavde nalazi se naselje Asiek u kome postoji pomoćnik maršala. Železnica staje u tom naselju.

— Laku noć, Džoe.

Erp je izašao na trem. Noć je bila topla. Na nebu su blistale zvezde, i njihova bleđa svetlost osvetljavala je obrise kuća. Posle nekog vremena uputio se cesno, i stao tačno preko puta šerifove kancelarije. Kroz prozor je dopirala slaba svetlost. Lagano je prešao ulicu.

Kada je Mek Ginti primetio, posle užasne peščane oluje, da Vajat Erpa više nema, urlao je kao pomahnitao i ispalio nekoliko metaka.

Jahao je gore-dole, na sever, jug, istok, stalno se vraćajući na mesto gde ih je oluja rastavila. Najzad se

i nevreme stišalo, a vidljivost postala veća.

Šerif ugleda u daljini jahača. Poterao je konja i na svoje razočarenje, utvrdio da je to krivonogi Imbron. Ovaj je primetio Mek Gintija tek kada mu je prišao sasvim blizu. Šerif je besno povukao uzde, tako da se konj pod njim propeo.

— Gde je on?

— Ko?

— Ko? — besneo je šerif. — Još pitaš ko? Ona hulja, naravno! Bio je vezan za konja. Čak sam ga ja lično vezao. Nemoguće je da je mogao da pobegne.

Imbron potvrdi.

— Tačno.

Mek Ginti pritera konja uz Imbrona i reče pretećim glasom:

— Ti ćeš ga tražiti, Džek. Jao tebi ako ga ne budeš našao! Teško tebi!

Ne izgovorivši više ni reči, šerif se okrete i odjaha.

Tek nekoliko sati kasnije ponovo su se sreli. Jahali su ćutke kroz pustinju u pravcu severa.

Zarobljenik im je umakao.

Imbron se nije usudio da digne glavu, a kamo li da nešto kaže. Njegov strah od Mek Gintijevog besa bio je ogroman.

Jahali su nemo. Kada su stigli u El Kampur, predahnuli su u „Gila” salunu.

Mek Ginti se nalivao viskijem i punih sedam sati predstavljao strah i trepet za stanovnike naselja.

U toku noći stigli su u Sentiel. Imbron je sve vreme bio u kancelariji.

— Ne napuštaj zgradu — rekao mu je Mek Ginti, polazeći na sastanak gradskog veća koje je sazvaio. Imbron mu je još bio potreban. Vajat

Erp će sigurno doći u grad, ako je uspeo da izvuče živu glavu iz oluje. To je bilo izvesno.

A to da je stranac doista maršal Vajat Erp, Mek Ginti je znao bolje od bilo koga.

Imbron mu je još bio potreban za poslednju borbu koja će se sigurno odigrati u ovom gradu. Džek je bio odličan strelac, a, osim toga, znao je da stoji negde pritajen u zasedi veštije od bilo koga.

Džek Imbron je sedeo na stolici kraj vrata i piljio odsutno u pod. Revolver je držao u ruci i podizao ga pri svakom šušnju.

Čuo je korake koji su se približavali prema kancelariji.

Koraci su bili sve bliži, a onda opet udaljeni. Lupež koji se bio ukočio, ponovo sede na stolicu.

Mek Ginti je već odavno otišao. Imbron baci pogled na časovnik.

Prokletstvo! Koliko traje taj sastanak u gradskoj kući?

Džek nije bio čovek koga nikada u životu nisu mučile brige, niti mu je bilo šta pritiskivalo savest. Od borbe u pustinji sa žilavim i opasnim zarobljenikom, počelo je za njega novo mučno osećanje. Bio je to strah. Znao je šta ga čeka. Znao je da će još morati da se bori s tim opasnim čovekom. I on i Mek Ginti. Nije imao drugog izbora, on odbegli robijaš, nego da se držiš bandita sa šerifskom zvezdom na grudima.

Džek Imbron se dosta puta borio u svom životu. Bolje rečeno, stalno. Ovog puta je ipak bilo drugačije.

Koraci su se opet čuli. Međutim

noćni šetač nije mimoišao kancelariju — koraci su se čuli uz stepenište i na tremu.

Mamuze na tremu?!

Razbojnik se priljubio uz zid. Ne dišući stajao je sa revolverom na gotovs.

Vrata se otvoriše. Da, ali tako jako i grubo da su ga udarila svom žestinom po čelu.

Imbron se otetura u stranu i podigao je revolver.

U otvorenim vratima stajao je Vajat Erp!

Odjeknuo je pucanj. Barutni dim ispuni kancelariju. Metak se zario tamo gde je maršal do pre jedne sekunde stajao.

— Erp! — uzviknu bandit.

— Da, ja sam.

— Hodi ovamo — reče Džek. — Hodi, ja sam ovde, amigo.

— Vidim te dobro kroz vrata.

Drugi metak je Imbron ispalio u pravcu vrata. Pogodio je gvozdeni deo kod šarke i odbio se.

Bandit Džek Imbron pade kao marioneta. Sopstveno zрно pogodilo ga je u glavu.

Vajat ču iza sebe šum. Bio je to Kanbaher.

— Erp! — čuo je šapat.

— Da.

— Ko je to bio unutra?

— Imbron.

— Je li mrtav?

— Da!

Kanbaher podiže ruke.

— Brzo! Izgubite se sada. Mek Ginti treba svakog časa da stigne.

— To baš ne verujem.

— Poznajem ga dobro. Čim se negde puca, on je prvi tamo.

— Preživećemo i to!

Debeljuškasti Kanbaher pogleda niz ulicu. Dalje, kod gradske večnice bilo je sve mirno.

Ljudi su čuli pucnje. Počelo je dovikivanje kroz noć.

Mek Ginti podiže glavu i oslušnu. Onda spusti ruku na dršku kolta.

— To je on!

— Napred! — urlao je jedan od prisutnih.

— Napolje na ulicu! — prihvatio je drugi.

Ljudi poskakaše i potrčaše prema vratima.

— Stojte! — Mek Ginti ih zaustavi. — Bez pre nagljivanja. Taj čovek je opasan!

Ljudi ga zbunjeno pogledaše.

— Šta predlažete?

Napustićemo većnicu kroz sporedni izlaz. Svako ko uz sebe ima revolver, neka pođe do glavne ulice. Mister Forbs, vi povedite ljude. Ja ću sam pokušati da iznenadim ubicu.

— Odakle dolaze pucnji?

— Iz moje kancelarije! — odgovori Mek Ginti bez kolebanja i pođe prema izlazu. Forbs i ostali su ga sledili. Kada su stigli u dvorište, Mek Ginti je iščezao kao da je u zemlju propao.

Za to vreme Vajat Erp je otišao kod Kanbahera. Ušli su u dnevnu sobu. Domaćinova sestra navuče zavese.

— Sačekaću dan da se s njim obračunam — objasni čovek iz Misurija.

— Ako ode u kancelariju i nađe Imbrona znaće da ste ga vi ubili.

— Onda će znati ono što ja ne znam.

— Kako to mislite?

— Ja ga nisam ubio. Pucao je na mene dok sam stajao iza vrata. Metak se odbio o šarke i pogodio ga u glavu. Ne brinite, Džoe. Napustiću vašu kuću sasvim rano, niko me neće videti. Uostalom, najbolje je da sada odmah iziđem.

Tako je i učinio. Kratko se pozdravio.

Vranac je lagano išao prema zapadu. Maršal je bio sam, kao gotovo uvek. Sam će se boriti protiv Mek Gintija, protiv celog grada. Bilo je besciljno da negde zatraži pomoć.

Na jednoj kući mu upade u oči natpis! „predsednik”. Erp se osvrte. U ulici nije bilo žive duše. Poveo je konja u jednu bočnu ulicu, a zatim zakucao na prozor predsednika opštine.

Neka senka se približi zavesi. Čovek otvori prozor. Nije mogao da mu razazna lice.

— Izvinite, molim vas, što vas tako kasno uznemiravam. Jeste li vi predsednik?

— Da, ali...

— Mogu li za trenutak da razgovaram s vama?

— Sada? U sred noći? O čemu se radi? Ja vaš uopšte ne poznajem.

— Zovem se Vajat Erp.

Gaj Vilson se trže.

— Vajat Erp?

— Da! Mogu li da uđem na trenutak?

— Da, izvolte. Sačekajte trenutak, sad ću vam otvoriti.

Gaj Vilson je bio visok krupan čovek, četrdesetih godina.

Kada je noćnog posetioca uveo u svoju radnu sobu, odmeri ga ispitivački.

— Vi ste Vajat Erp?

Po tonu se jasno osetilo da nije poverovao. Sumnjičavo je posmatrao Erpovo tesno odelo i neobrijano lice.

— Sedite, izvolte.

Vajat odbi.

— Predsedniče, moram vas, nažalost, zadržati s jednom malom pričom.

— Pa, ako mora.

Po drugi put te noći Vajat je ispričao celu priču i po drugi put osetio da mu ne veruju.

— Slušajte, predsedniče, ja sam došao ovde da podnesem prijavu protiv vašeg šerifa Mek Gintija. Molim vas da je prenesete sudiji.

Predsednik se sruči u stolicu.

— Nešto ću vam reći, mister. Ne poznajem vas i niko vas ovde ne poznaje. Sve što ste ispričali u najmanju ruku je čudno. Morate to priznati. Što se mene tiče, ja baš ne marim Mek Gintija. Njegova priča u većnici i vaše ne liče baš mnogo. Njega znamo, a vas ne. Morate i sami uvideti, da ne mogu ništa da uradim za vas.

— Pa vi i ne treba ništa da učinite za mene. Treba da učinite za grad. Moj pratilac, koji je Mek Gintijevom krivicom umro u pustinji, ispričao mi je da se sudija zove Holkomb. Da se i on ne boji šerifa.

— Zabranjujem vam taj ton, mister.

— Vaša je dužnost da potražite sudiju.

— Zar sada?

— Sada. Mek Ginti je višestruki ubica.

— Pa, to je besmislica. Mek Ginti je u celom kraju poznat kao surov, ali ispravan, čovek od zakona.

— Verujem. Baš zato ga treba sprečiti da to koristi i lovi u mutnom. Nisam još utvrdio šta je hteo na malom ranču kod Nika Parkera.

— Slušajte, mister, šta se mene tiče Parker? Ja ga i ne poznajem. Mohavk dolina...

— ... ne pripada Vašem gradu, to znam. Ali, ubica Mek Ginti je u vašem gradu ŠERIF!

Vajat se uputi prema vratima.

— Ja sam vas upozorio, predsedniče. Učinio sam što je trebalo, ne računajući na vašu pomoć. Znao sam šta vam je dužnost. A šta ćete učiniti, vaša je stvar. Upozorio sam vas!

Maršal iz Dodž Sitija nije našao nikog ko bi bio uz njega. Prokletstvo, da je mali Tom Manosa živ, sutra ujutru bi se našao na ulici spreman za borbu. Ali se njegov ži-

vot, koji je sam nazvao besmislenim, ugasio u Gila pustinji.

Ostao je još jedan pokušaj, još jedna gotovo neznatna nada. Sudija. Potražio ga je u salunu. Kada je upitao za njega, kafedžija je slegao ramenima i pokazao par čizama koje su visile ispod stola. Čovek koji je u Sentielu bio sudija bio je pijan do besvesti.

S njim je otišla i poslednja nada.

Maršal Erp je proveo noć van grada. U ranu zoru je ustao, otresao pesak sa odela i vinuo se u sedlo.

Lagano je jahao prema gradu. Kada je stigao do glavne ulice zaustavio je vranca. Ulica je bila pusta. Kada se približio na šezdeset jardi od šerifove kancelarije jedan čovek izađe na ulicu. Bio je to Mek Ginti. Vajat sjaha s konja. Delilo ih je pedeset jardi.

Mek Ginti zaurla.

— Dakle, tu si! Slušaj, amigo! Tvoja igra je okončana. Iza svakog prozora čeka cev puške na tebe. Građani Sentiela su budni. S tobom je dotevo. Baci revolver i predaj se.

Vajat nastavi da ide napred.

Mek Ginti ga je gledao zabezeknuto.

— Hej, stani kad govorim!

Erp je išao dalje.

Mek Gintijevo lice dobi boju pepela.

Čovek iz Misurija je išao napred. Najmanje sto pari očiju pratilo je svaki njegov korak.

Onda zadrhta iznenada tle pod mnogim konjskim kopitama. Sa istoka je nailazila grupa jahača.

Mek Ginti se naglo okrete.

— Apači! — uzviknu neko od prisutnih.

Šerif se maši kolta. Samo delić sekunde ranije Erpov kolt je bljunuo vatru.

Zločinac-šerif kriknu od bola. Zrno ga je pogodilo u lakat. U to je stigla i grupa Apača. Zaustavili su se tik ispred Erpa. Stali su kao da su od kamena isklesani. Neprijatna, mučna tišina vladala je u glavnoj ulici. Niko od ljudi iza prozora nije se usudio da se pokrene. Čovek iz Misurija je odmah prepoznao prvog jahača. Bio je to poglavica „Crno pero”. Sedeo je ukočen na svom konju i posmatrao šerifa Mek Gintija, čije je lice blede kao kreč bilo iskrivljeno od bola. Levom rukom držao je ranjeni lakat.

Poglavica sjaha s konja i pogleda Erpa pravo u oči.

— Jesi li sa ovim bledolikim hteo da se boriš?

— Moram da se borim s njim.

— Ne moraš.

Svako na šezdeset jardi mogao je da čuje Indijančeve reči.

— Ovaj bledoliki je često krstario velikom peščanom pustinjom. Pustili smo ga da prolazi jer je išao kod starog čoveka sa sedom bradom. Parker je bio naš prijatelj. Uz silne muke uzgajao je krda goveda u Mohavk dolini. Goveda koje je imao

prodavao je nama. Bio je naš prijatelj. Zbog toga smo mu pokazali jedno mesto u pustinji gde može da nađe svetlucavo kamenje koje ble-doliki skupljaju i stavljaju u metal. Ovaj beli čovek koji nosi zvezdu va-šeg zakona, nije bio Parkerov prija-telj. On je samo hteo da se dočepa svetlucavog kamenja. Zbog toga što nije mogao da ga dobije, pokušao je da istera Parkera iz doline. Ukrao mu je goveda. Nije uspeo da ih pre-vede kroz veliki pesak, jer nije imao dovoljno vode. Stoka je pocrkala od žeđi. Onda je ubio Parkera.

— U Parkerovim grudima je bila jedna indijanska strela, reče Vajat.

Preko Indijančevog lica prelete senka. Tada reče Mek Gintiju.

— Podigni svoj revolver!

Razbojnik se baci na kolena.

— Ne! — zaurao je.

— Podigni, ga inače će ti se u grudima naći apačka strela pre nego što...

Bandit podiže oružje i opali.

Zrno promaši poglavicu i zari se u stub trema.

Pokret koji je poglavica učinio gotovo je bio neprimetan.

Mala šarena obojena strela proz-vižda kroz vazduh.

Ubica Džeb Mek Ginti se zanese i pade. Ležao je sa strelom zarive-nom u srce.

Poglavica pogleda preko šerifovog tela u Vajat Erpa.

— Da li ti moj konj još treba?

— Ne. Vraćam ti ga uz zahval-nost.

Poglavica prebaci preko svog vranca džakarila sedlo, podiže ruku u znak pozdrava i odjaha praćen svojim ratnicima.

Prvi koji je istrčao na ulicu bio je Kanbaher.

— Vajat Erp — vikao je — Vajat Erp je u gradu. On je čovek koga je Mek Ginti, lupež, hteo da ubije.

Ljudi su prilazili sa svih strana.

Vajat ode u kancelariju. Tu je u ormanu pronašao svoje oružje i sve što mu je Mek Ginti pokrao. Čak je našao i svoj novac.

Kanbaher je razrogačio oči kada je Erp ponovo izašao na ulicu i sta-vio mu nekoliko novčića u ruku.

— Za odelo, Džoe!

Džoe? Zar veliki maršal nije rekao Džoe?

Debeljkovo lice se ozarilo.

Vajat je držao u ruci tri otvore-na pisma.

— Čitajte ih, molim vas.

Kanbaher je čitao. Bila su to tri pisma koja je stari Nik Parker upu-tio Vajat Erpu u Kansas, svom pri-jatelju.

U njima je stari Parker molio maršala da što pre dođe jer mu je-dan bandit po imenu Mek Ginti, koga poznaje iz El Pasa, stalno pre-ti. I o dijamantima je u pismima bi-lo reči.

— Shvatate li sada? — upita Erp.
— Ne sasvim.
— Mek Ginti je uhvatio ta pisma.
On je verovatno vašeg brata više puta nadmudrio, podvalio mu. Poslednjeg puta mu to sigurno nije pošlo za rukom. Zbog toga je morao da ga ubije, kako pisma, opasna po nje-
ga, ne bi stigla u prave ruke.
Pa ipak, jedno pismo je stiglo u Kansas. Predato je u Gila Bendu. Kome je Nik poverio da ga tamo odnese, ne znam. Pretpostavljam da je to bio jahač koji je sedeo u Džakari-
la sedlu...

KRAJ

Naslov originala:

William Mark

IM JACARILLA-SATTEL

Copyright 1968 by MARTIN KELTER VERLAG

ČETVRTKOM
PRODAJU

PANDRAMA

**NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: VIKING,
DŽERI SPRING, LIK ORIENT, TALIČNI TOM, DŽONI
PANTER, DALEKA PLANETA, PAUK PROTIV DŽELATA,
VITEZ NAJAMNIK, DETEKTIV FRKA, MUZEJ VOŠTA-
NIH FIGURA, ASOVI SVEMIRA, UMPAH-PAH I DRUGI
SAMO ZA 1 DINAR**

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP
BROJ: 21
CENA 1 D.

BOOK HOLIDAY

WIKEND ROMAN

HITAC IZ ZASEDE

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG
DECEMBAR 1968